

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Cheltnikowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 956 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 1 marca 1934

Rok 29

Poznań, 28 lutego.

O zorganizowaną walkę z żydostwem

Zagadnienie żydowskie na ziemiach zachodnich nie traci na aktualności, przeciwnie, zaostrza się z każdym miesiącem, gdyż napływ żydostwa nietylko nie ustaje, lecz wzrasta ustawnie. Doniedawna zwracano uwagę prawie wyłącznie na osiedlanie się w naszych miastach kupców żydowskich, potem przysłała kolej na spółdzielcze banki żydowskie. Ale na tem nie kończą się objawy zachłanności gospodarczej Żydów na naszym terenie. Żydzi wciskają się bowiem również do rzemiosła, stwarzając i tutaj żywiołowi polskiemu, odwiecznie tu zasiedzialemu, niebezpieczną konkurencję, tembardziej, że korzystają z obfitych, bezprocentowych kredytów.

Jeśli chodzi o Poznań, Żydzi skupili się głównie w okolicy Starego Rynku, podtrzymując tradycję „dzielnicy żydowskiej” w czworokącie między ul. Wroniecką i Wielką. Rój się tam już wprost od małych sklepików żydowskich, jaskrawo przyozdobionych, o firmach przeważnie anonimowych. Mnóstwo mieszkań zaś zajętych jest przez hurtownie żydowskie. Na samym Starym Rynku wprowadzenie się osławionego Wolworta do wielkiego gmachu przy narożniku ul. Szkolnej jest poważnym ostrzeżeniem kupiectwa polskiego przed grozą niebezpiecznego rozrostu żydowskiego.

Szczególnie ten ostatni fakt powinien wstrząsnąć opinią społeczną stolicy Wielkopolski. Okazuje się, że uwiadomienie opinji na punkcie niebezpieczeństwa żydowskiego mimo wszystko pozostawia dużo do życzenia. Z Kalisza donoszą nam, iż tamtejsi kupcy żydowscy robią doskonałe interesy — dzięki napływowi publiczności polskiej z pobliskiego Ostrowa i okolicy.

Czy fakty te nie powinny zmusić nas do zastanowienia? Czy wyczerpaliliśmy wszystkie środki akcji obronnej przed zachłannem żydostwem?

Prasa nasza stale nawołuje do solidarności narodowej w dziedzinie gospodarczej, do zaopatrywania się w towar polski u kupca czy rzemieślnika polskiego. Ale widocznie to nie wystarcza.

W ubiegłym roku rozwiązany został „Rozwój”, organizacja, której celem była walka z zalewem żydowskim. Jakkolwiek byśmy się zapatrywali na działalność tej organizacji, która — szczególnie na terenie poza dzielnicą zachodnią — nie wykazywała dostatecznej sprężystości, rozwijanie jej wytworzyłoby niezapełnioną dotąd lukę. Stan ten długo trwać nie może. Musimy bronić naszych dzielnic zachodnich przed postępującem powolnie lecz konsekwentnie zażydzeniem.

Obrona ta musi być zorganizowana. Inicjatywa w tym kierunku winna z natury rzeczy wyjść z kół najbardziej zagrożonych, a więc z łona przedewszystkiem kupiectwa, rzemiosła i przemysłu, z łona ich organizacji społeczno-gospodarczych, które dotąd zajmowały — po-

Akademia naukowa w Toruniu

Ma powstać w najbliższym czasie — Narazie byłyby otwarte wydziały: teologiczny, humanistyczny i prawny

Toruń. (Tel. wł.) Podczas zeszłorocznych uroczystości jubileuszowych 700-lecia miasta Chełmna, wicestarosta dr. Gąsowski poruszył kwestję tworzenia w Chełmnie akademii technicznej, co byłoby nawiązaniem do dawnej akademii chełmińskiej, która działała jako filja uniwersytetu krakowskiego. Sprawa utworzenia na Pomorzu akademii względnie uniwersytetu zajął się żywo Instytut Bałtycki w Toruniu.

W sprawie tej odbyła się ostatnio w Toruniu konferencja, w której uczestniczyli wojewoda pomorski Kirtlikis, ks. biskup Okoniewski, starosta krajowy Łącki, kurator okręgu szkolnego poznańskiego dr. Pollak, prezes Tow. Naukowego w Toruniu ks. prał. Mańkowski, dyrektor departamentu morskiego Możdżewski, zastępca naczelnika wydziału prasowego M. S. Z. Wdziekoński, gen. Jasiński z Warszawy, radca Lalicki z Gdańska, przedstawiciele Instytutu i szereg innych osób.

Wygłoszono na konferencji referat, w którym wysunięto zostały dwa projekty: utworzenia pomorskiego instytutu naukowego lub też uniwersytetu. Zebrani po obszernej i wszechstronne oświetlającej dyskusji doszli do wniosku, że jednym z ważnych środków zaradczych na propagandę niemiecką mógłby być uniwersytet w Toruniu. Sprawa ta wobec oświadczeń przedstawicieli czynników miarodajnych obecnie wkroczyła na realne tory. Narazie ma to być akademja z wydziałami teologicznym, humanistycznym i prawnym. Ażeby wydział teologiczny mógł mieć dostateczną ilość słuchaczy, ks. biskup Okoniewski zobowiązał się przenieść z Pelplina do Torunia seminarjum duchowne. Omawiana też została sprawa gmachu dla wszechnicy, która ma być umieszczona w dotychczasowym gmachu urzędu wojewódzkiego, dla którego ma być wybudowany specjalny nowy budynek. W sprawie tej pisze dzisiaj „Słowo Pomorskie“:

„Myśl utworzenia uniwersytetu pomorskiego przez szereg lat odbijała się żywym echem w czasopismach naukowych, w prasie codziennej i wśród społeczeństwa Pomorza. Niewiadomo, czy obecne trudne warunki finansowe pozwolą na zrealizowanie tych projektów. Z naszej strony uważamy, że utworzenie akademji toruńskiej nawet w ramach skromnych przyczyniłoby się walnie do rozwoju życia umysłowego na Pomorzu, i dałoby mu zastęp potrzebnej jeszcze wciąż inteligencji tubylczej. Wobec projektów przyłączenia do Pomorza całego szeregu powiatów b. Kongresówki i Wielkopolski, ziemia pomorska w całej pełni w oparciu o tradycje historyczne może rościć sobie prawo do posiadania własnej akademji nauk tem bardziej, że szko-

ła ta stałaby się również ogniskiem nauki polskiej w walce z pseudonaukową propagandą polityczną, prowa-

dzoną przez położone tuż za granicami Pomorza uniwersytety niemieckie.” (wd.)

Warszawska rada miejska przed rozwiązaniem

Na nocnem zebraniu nie mogło dojść do wyboru nowego prezidenta

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy odbywało się posiedzenie rady miejskiej, którego 13-tym punktem porządku dziennego był wybór prezidenta miasta w miejsce inż. Słomińskiego. Prezydent Szpotowski wyraził swoje zastrzeżenia co do uprawnienia rady do wyboru nowego prezidenta, gdyż wedle nowej ustawy rada takiego wyboru dokonać nie może.

Zwalczal ten punkt widzenia radny Wilczyński z Koła Narodowego, a b. prezydent rady Jaworowski zaproponował w tej sprawie naradę konwentu

senjorów.

Narada konwentu miała trwać pół godziny, ale przeciągnęła się do dwóch godzin i wyniku nie dała. Rada uchwaliła tylko wniosek, by przekazać całą sprawę komisji regulaminowo-prawnej, która się dzisiaj zbierze, a później odbędą się obrady konwentu senjorów i zależnie od powziętej decyzji będzie zwołane nowe posiedzenie rady.

Zdaje się jednak, że już do wyboru nowego prezidenta nie dojdzie, gdyż dziś lub jutro oczekiwane jest rozwiązanie rady miejskiej. (w)

Niedoszłe porozumienie Dollfussa z Hitlerem?

Londyn. (PAT.) „Daily Telegraph” ogłasza dzisiaj sensacyjną wiadomość, że w połowie stycznia Dollfuss był bardzo blisko bezpośredniego porozumienia z Hitlerem.

Na mocy tego porozumienia teki

wojny i spraw wewnętrznych miały być oddane hitlerowcom austrjackim. W ostatniej chwili porozumienie to zostało udaremnione przez Feya, który przy poparciu Mussoliniego zmusił Dollfussa do zerwania z Hitlerem.

Habsburgowie wciąż marzą o tronie

Paryż. (PAT.) Tutejsze koła dyplomatyczne odnoszą się sceptycznie do informacji prasy w sprawie ewentualności powrotu Habsburgów na tron austrjacki.

Powstrzymując się od wyrażenia swoich poglądów koła te zwracają jedynie uwagę na zobowiązania, przyjęte przez rządy austrjacki i węgierski w pismach, wystosowanych przez konferencję ambasadorów w dn. 4 lutego 1920 r. i 1 kwietnia 1921 r. W pismach

tych konferencja ambasadorów zaznaczyła, że restytucja Habsburgów byłaby sprzeczna z zasadami traktatów pokojowych i nie mogłaby być uznana, ani tolerowana przez główne mocarstwa sprzymierzone.

Poza tem koła dyplomatyczne podkreślają, że Węgry przyjęły jeszcze bardziej formalne zobowiązania po nieudanej próbie osadzenia na tronie króla Karola.

W Austrii panuje spokój

Londyn. (PAT.) Kanclerz Dollfuss oświadczył wiedeńskiemu korespondentowi Reutersa, że pogłoski o zajęciach na granicy austrjacko-niemieckiej są pozbawione wszelkiej podstawy.

W całej Austrii, a więc i na obsza-

rach granicznych panuje całkowity spokój. Rząd przeprowadził jedynie pewne przegrupowanie oddziałów korpusu pomocniczego w górnej Austrii dla utrzymania tam warunków bezpieczeństwa, ponieważ ta połać była ośrodkiem ostatnich zaburzeń.

Ostry atak na MacDonalda

Londyn. (PAT.) Izba rozpoczęła debatę nad nagłym wnioskiem socja-

wiedzieliśmy — zbyt platoniczne stanowisko wobec niebezpieczeństwa żydowskiego. Życie samo wskazuje, że nie pora już na dyskusję, ale że wspomniane organizacje społeczno-gospodarcze przystąpić powinny do stworzenia instytucji, któraby skupiła wszystkie wysiłki mieszczaństwa wielkopolskiego w obro- nie zagrożonych dziedzin jego pracy gospodarczej.

Instytucja taka społeczno - narodowa, stojąca ponad działalnością poszczególnych stronnictw politycznych i ciesząca się zaufaniem wszystkich kół społeczeństwa, powinna być — naszym zdaniem — oparta o czynną, moralną i materialną współpracę organizacji społeczno - gospodarczych.

Wszelka zwłoka może się odbić fatalnie na stanie posiadania naszego kupiectwa, rzemiosła i przemysłu. Wielkopolska chlubić się może długą i piękną tradycją na polu samopomocy społecznej. Czyżby teraz zalety społeczeństwa na tem polu miały zawieść?

Apel ten skierowujemy do odnośnych naszych organizacji społeczno - gospodarczych i sfer ich kierowniczych.

listów w sprawie nieprzyjęcia przez MacDonalda delegacji bezrobotnych. W wyniku dyskusji, trwającej 1 i pół godziny, wniosek socjalistów odrzucono 270 głosami przeciwko 52. Mówcy opozycyjni atakowali głównie premjera.

Specjalnie silne było wystąpienie popularnego przywódcy niezależnych socjalistów, Maxtona, który zwrócił się do MacDonalda ze słowami:

„Czy zdaje pan sobie sprawę z tego, że wielu z tych ludzi, których pan dziś odpycha, poświęciło znaczną część swojego życia, aby umocnić pańską pozycję polityczną i posadzić pana tam, gdzie pan siedzi obecnie?”

Słowa te uczyniły w izbie ogromne wrażenie.

Sukces rządu Doumergue'a

Oświadczenie premiera w senacie w sprawie pełnomocnictw — Senat uchwalił budżet na rok 1934 olbrzymią większością głosów

Paryż. (PAT.) W czasie posiedzenia senatu, przed postawieniem kwestii zaufania w związku z rozpatrzeniem spraw pełnomocnictw budżetowych dla rządu zabrał głos premier Doumergue, zgłaszając krótką deklarację.

Oświadczył on mianowicie, że stojąc jeszcze poza życiem parlamentarnym dziwił się stałemu opóźnianiu w uchwalaniu budżetu. Francja w czasie powszechnego chaosu winna dawać przykład porządku i metodycznej pracy.

W zakończeniu oświadczył, iż ponieważ istnieje potrzeba odwołania się do pożyczki, senat winien udzielić rządowi pełnomocnictw dla przeprowadzenia możliwych oszczędności, wpłynęło to bowiem na wzrost zaufania. Doumergue dodał, że jeżeli nie otrzyma pełnomocnictw, co leży w najwyższym pojętym interesie kraju, to nie będzie mógł sprawować swojej misji.

Paryż. (PAT.) Senat przyjął w

całości budżet na rok 1934 większością 296 głosów przeciw 13.

Paryż. (PAT.) Komisja celna izby

dep. uchwaliła rządowi pełnomocnictwa w sprawie uregulowania тариф celnych z terminem do 31 grudnia 1934 r.

Dokoła paktu polsko-niemieckiego

Berlin. (PAT.) Prasa niemiecka zaopatruje zyczliwymi komentarzami wyniki polsko-niemieckich rozmów prasowych. zakończonych przed parudniami w Berlinie. Dzienniki wskazują, że wyniki te są dowodem poważnego traktowania przez obie strony deklaracji berlińskiej.

„Nie wolno tej deklaracji — piszą daleki dzienniki — uważać tylko za akt odosobniony i spontaniczny, ani też za manewr polityczny Niemiec, w tym bowiem wypadku żaden z zainteresowanych rządów nie dążyłby do pogłębienia układu“.

Półrządowa „Diplomatisch Politische Korespondenz“ uważa wyniki rozmów prasowych za dodatek do porozumienia ogólnego, podkreślając, że nie jest ono jeszcze konkretnym wypełnieniem określonych w niem ram.

Tok myśli, zawartych w deklaracji polsko-niemieckiej przypomina podstawy, tzw. rozbrojenia moralnego, wysuwane przez Polskę od szeregu lat i postawione na porządku obrad genewskiej konferencji rozbrojenowej. Zdaniem cytowanej korespondencji zmianie jest dla rozwoju stosunków polsko-niemieckich, że osoby, które w Genewie starły się bezskutecznie w tej samej materii osiągnąć porozumienie, zdolali je obecnie doprowadzić do końca.

Korespondencja kończy wyrażeniem nadziei, że w najbliższej przyszłości dojdzie do spotkania między znawcami wszystkich dziedzin objętych deklaracją.

Z odmetów żydowskiej afery

Socjaliści oskarżają b. prezydenta policji Chiappe o współdziałanie ze Stawiskim — Wykrety współpracowników semickiego arcyaferyzisty

Paryż. (Tel. wł.) W sprawie Stawiskiego przynosi nową sensację socjalistyczny „Populaire“, który twierdzi, że w czasie przesłuchań w sądzie śledczego przebywający w więzieniu były burmistrz Bajonny, pos. Garat oświadczył, że poznał on Stawiskiego na przyjęciu u byłego paryskiego prefekta policji p. Chiappe.

Paryż. (PAT.) Komisarz Bayard złożył wyjaśnienia co do swych stosunków ze Stawiskim.

Bayard wraz z komisarzem Pachot aresztował Stawiskiego w r. 1926. W jakiś czas później spotkał się z przebywającym na wolności Stawiskim, który mu udzielił interesujących informacji z dziedziny finansowej. W r. 1928 wydał Stawiskiemu legitymację i uczynił go swoim konfidentem. Kartę konfidenta cofnięto Stawiskiemu dopiero w r. 1932.

Komisarz Bayard twierdzi, że działał w dobrej wierze i w interesie ogółu i obiecuje bronić się przed komisją parlamentarną.

Paryż. (PAT.) Dep. Bonnaure badany był przez sędziego śledczego. Podtrzymuje on swoje pierwotne zeznania, twierdząc, że utrzymywał stosunki ze Stawiskim jedynie z racji zawodu adwokackiego i że wszelkie sumy, jakie dostawał stanowiły honoraria adwokackie. Bonnaure zgłosił prośbę o przewidywane wypuszczenie go na wolność.

Paryż. (PAT.) Sędzia śledczy Ordonneau wytoczył z polecenia min. sprawiedliwości dochodzenie przeciw 2 osobistym przyjaciółm Stawiskiego, Depardonowi i Romagnino. Obaj oni stoją pod zarzutem, że współdziałali w oszustwach, popełnionych przez Sta-

wiskiego. Prasa donosi, że Romagnino zbiegł z Paryża.

Paryż. (PAT.) Sędzia śledczy udał się do mieszkania zmarłego sędziego Prince'a celem przesłuchania jego rodziny. Władze sądowe dokonały ponadto otwarcia kasy ogniotrwałej zmarłego, skąd zabrano wiele dokumentów do przeglądu.

Paryż. (PAT.) W związku z tajemniczą śmiercią radcy Prince'a niektóre dzienniki piszą, że należy zwrócić się o pewne informacje do policji polskiej w Katowicach. Jak wiadomo bowiem, Prince w czasie plebiscytu na G. Śląsku urzędował tam, jako prokurator. Prasa przypomina, że tzw. sądy kapturkowe niemieckie przejawiały wówczas żywą działalność. Prokurator Prince zwalczał te zbrodnicze organizacje. Jeżeliby trzeba było odrzucić hipotezę o morderstwie na osobie Prince'a w związku z aferą Stawiskiego, to, jak piszą dzienniki, należałoby szukać innych, dalszych motywów tej zbrodni.

Paryż. (PAT.) Min. sprawiedliwości Cheron złożył na posiedzeniu rady min. sprawozdanie z dochodzeń, prowadzonych w sprawie Stawiskiego przez komisję administracyjną. Komisja stwierdziła ponad wszelką wątpliwość winę nac. prokuratora republiki Pressarda w opóźnieniu śledztwa w aferze Stawiskiego.

Od jutra Pressard, który jest szwagrem b. premiera Chautemps, opuści urząd z poleceniem przygotowania i udzielenia wyjaśnień komisji parlamentarnej. Nominacja jego przez rząd Daldiera na urząd sędziego trybunału kasacyjnego, została anulowana.

Or.

Udekerowani literaci

Warszawa. (PAT.) Wczoraj odbyła się uroczystość inauguracji własnej siedziby Polskiej Akademii Literatury w pałacu Potockich na Krakowskim Przedmieściu, połączone z uroczystością wręczenia odznak Polonia Restituta kilku członkom Akademii oraz nagrody Akademii dla młodych pierwszemu jej laureatowi Michałowi Choromańskiemu. Na uroczystość przybyli przedstawiciele rządu, członkowie P. A. L., goście ze sfer literackich, artystycznych i wydawniczych i in. Obecny był również bawiący w Warszawie znany literat rumuński, prezes Penklubu rumuńskiego, p. W. Eftimiu.

Na wstępie uroczystości premier wręczył odznaki orderu P. R. Wacławowi Sieroszewskiemu wielką wstęgę, Wacławowi Berentowi i Leopoldowi Staffowi komandorję i karolowi Irzykowskiemu krzyż oficerski. Nastąpiła druga uroczystość: wręczenie nagrody P. A. L. dla młodych za powieść „Za zdróżcie i medycyna“ Michałowi Choromańskiemu. Nagrodę w sumie 3000 zł wręczył laureatowi prezes Akademii,

Sieroszewski. Po uroczystości odbyło się w salonach Akademii przyjęcie.

Przed Targami Poznańskimi

Gdynia. (HAP.) Bawił tu dyr. Targów Poznańskich p. Krzyżankiewicz i odbył konferencję z odpowiedzialnymi sferami gospodarczymi. Kwestja udziału Gdyni jest prawie, że zdecydowana. Co do portu, to decyzja zapadnie w dniach najbliższych.

Koszary w Gdańsku

Gdańsk. (Tel. wł.) W dawniejszych wojskowych koszarach mieszczą się obecnie biura różnych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych. Władze rozwiązały obecnie kontrakt najmu, żądając bezwzględnej opróżnienia koszar. Co zamierzają z nimi począć dotąd nie wiadomo. (p)

Wypadek samochodowy

Gdynia. (Tel. wł.) Samochód urzędu morskiego z Gdyni najechał w Orłowie niejakiego Tadeusza Filkenstadta tak nieszczęśliwie, że F. zmarł w kilka chwil po wypadku. (p)

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 86.— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej Papierów procentowych:

(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 56% P.
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,31 48 1/2% P.
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 44% +
(Kurs w złotych)
4% pożyczka premj. dol. serja III 53 1/2 +
4 1/2% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 43 1/2% P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 28. 2. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 707 g/l. 2. pszenica 742 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 390 tonn par Poznań	14,75
Zyto 60 tonn par. Poznań	14,65
Owies 30 tonn par. Poznań	12,00
Otręby żytnie 10 tonn par. Poznań	9,75

Ceny orientacyjne

Zyto	14,50— 14,75
Uspodobienie spokojne	18,00— 18,25

Pszenica	18,00— 18,25
Uspodobienie słabsze	15,50— 16,50

Jęczmień browarowy	15,50— 16,50
Uspodobienie spokojne	15,00— 15,50

Jęczmień 595—705 g/l	15,00— 15,50
Jęczmień 675—685 g/l	14,50— 15,00

Uspodobienie spokojne	12,00— 12,50
Owies nadający się do siewu	11,75— 12,00

Uspodobienie spokojne	21,00— 22,00
Mąka żytnia I gat. 0,55%	19,50— 20,50

Mąka żytnia I gat. 0,65%	16,50— 17,50
Mąka żytnia II gat. 55—70%	18,00— 14,50

Mąka żytnia ostatnia ponad 70% wł. w.	17,00— 18,00
Mąka żytnia razowa 0,95%	17,00— 18,00

Uspodobienie spokojne	32,75— 34,50
Mąka pszenna gat. IA 20%	29,75— 32,00

Mąka pszenna gat. IB 45%	28,25— 30,50
Mąka pszenna gat. IC 60%	26,75— 29,00

Mąka pszenna gat. ID 65%	24,75— 27,00
Mąka pszenna gat. II 45-65%	18,00— 20,00

Mąka pszenne gat. III pośl.	15,00— 17,00
A 65—70% wł. w.	18,00— 20,00

Mąka pszenne gat. III pośl.	15,00— 17,00
B ponad 70% wł. w.	15,00— 17,00

Uspodobienie spokojne	9,75— 10,25
Otręby żytnie z przemiału standardowego	11,00— 11,50

Otręby pszenne z przemiału standardowego	11,50— 12,00
Otręby pszenne grube z przemiału standardowego	44,00— 45,00

Rzepak zimowy	47,00— 50,00
Siemie lniane	33,00— 35,00

Gorczyca	13,50— 14,50
Wyka latowa	14,50— 15,50

Peluszka	22,00— 26,00
Groch Viktoria	20,00— 22,00

Groch Folgera	6,50— 7,50
Łubin niebieski	9,25— 10,25

Łubin żółty	13,00— 14,00
Seradela	170,00— 200,00

Koniczyna czerwona surowa	210,00— 235,00
Koniczyna czerwona 95—97% czyst.	80,00— 100,00

Koniczyna biała	90,00— 120,00
Koniczyna szwedzka	90,00— 110,00

Koniczyna złota odluszczone	30,00— 35,00
Koniczyna żółta. w łuskach	4,00— 4,40

Przełot	4,60— 5,00
Tymoteusz	5,00— 5,40

Siano zwykłe luzem	5,60— 6,00
Siano nadnoteckie luzem	18,75— 19,25

Siano nadnoteckie pras.	14,50— 15,00
Makuch iniany w taflach	14,25— 15,25

Makuch rzepakowy w tafl.	19,50— 20,00
Makuch słonecznik. w tafl.	42,00— 43,00

Srut Soja	42,00— 43,00
Mak niebieski	

Ogólne uspodobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 937,5 tonn, pszenicy 790 tonn, jęczmienia 145 tonn, owsa 10 tonn, maki żytniej 122 tonn, maki pszennej 107,5 tonn, otrab żytniej 191 tonn, otrab pszennej 115 tonn, otrab jęczmiennych 30 tonn, grochu Folgera 41,5 tonn, grochu Victoria 93 tonn, seradeli 17,5 tonn, peluszki 15 tonn, nasion 7,3 tonn, łubinu niebieskiego 15 tonn, makuchu lnianego 4 tonn, makuchu rzepakowego 3 tonn, makuchu słonecznikowego 23 tonn, wełny 0,5 tonn, maki ziemniaczanej 15 tonn, ziemniaków jadalnych 20 tonn.

Przeciw polskiemu importowi

Gdańsk. (Tel. wł.) Niemieckie sfery gospodarcze czynią wysiłki, aby import towarów z Polski ograniczyć do minimum. Jednym z wielu dowodów, jest zamiar uruchomienia fabryk tekstylnych, których produkcja pokryłaby zapotrzebowanie rynku gdańskiego. Fabryki niebawem mają być uruchomione i mają przeprowadzić walkę z importem polskich materiałów, które w Gdańsku zdołały się zaprowadzić. (p)

Lista nr. 2. Lista nr. 2.

Obóz Narodowy we Wrześni

zwoluje na czwartek, 1 marca r. h. godz. 8 wiecz. do sali „ODEON“ przy ul. Warszawskiej

WIELKI WIEC PRZEDWYBORCZY

Przemawiać będą pp. posłowie Lewandowski i Kawecki.

Stronictwo Narodowe na Woj. Poznańskie

Stan pogody w Polsce dnia 27 lutego o godz. 7. Dziś w godzinach rannych znaczna część kraju miała pogodę o zachmurzeniu dużym z opadami w górach. Miejscami zaś zwłaszcza na północnym wschodzie występowała mgła. Temperatura o godz. 7 utrzymywała się w granicach od 8° na Śląsku Cieszyńskim do 2° w Wileńszczyźnie i na Wołyniu. Temperatura najwyższa w dniu wczorajszym osiągnęła w zachodnich dzielnicach kraju 13°. Drobne opady za dobę ubiegłą notowano na wybrzeżu, w Wileńskiem i w okolicy Łodzi.

Szata śnieżna na Podhalu wynosi jeszcze 38 cm., w Tatrach natomiast od 78 cm. na Hali Chochołowskiej do 180 cm przy Morskiem Oku.

Przepowiednia pogody na czwartek: Pochmurno z przelotnymi przejaśnieniami, miejscami drobne opady.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,30 zł, w Gdańsku na Warszawę 5,28 zł.

Kurs markj. niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł gotówka 209,00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł gotówką 172,54 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 2. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożyczki konwersyjnej — za 3% pożyczki bud. — oraz za 4% pożyczki inwest. 105.—, natomiast obracano 4% premj. dol. po 53 1/2%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 4 1/2% dol. listy zast. po 48,50 w placeniu (przy kursie dolara 5,31), natomiast 4 1/2% dol. listy zast. w złotych obracano po 44.—, w końcu 4 1/2% złotowe listy zast. obracano i płacono po 43 1/2%. Mniejszą ilość 4% listów zast. konwert. obracano po 42,50 bez notowania.

Włochy a Niemcy po deklaracji trzech

(Od wł. koresp. „Kurjera Pozn.”)

R z y m, 26 lutego.

Deklaracja trzech mocarstw w sprawie „konieczności zachowania niepodległości Austrii”, będąca sama przez się doniosłą manifestacją międzynarodową, powitana została przez Włochy oficjalnie z głębokim uczuciem ulgi i zadowolenia w przekonaniu, że akt ten położy wreszcie koniec agitacjom, niedomówieniom i niedociągnięciom, że wyjaśni ostatecznie sytuację i pouczy Niemców o tem, co można, a czego nie można, co się godzi, co się nie godzi.

To też komentarze prasy niemieckiej, która wogóle nie uznała deklaracji jako zwróconej do Niemiec, wywołały tu zdziwienie, zmieszane ze świętym oburzeniem. I to uczucie nie schodzi z łamów dzienników, a co ważniejsze z ust przeciętnego Włocha, który nie tylko wymyśla Niemcom, ale też mocno stuka się w głowę. Przez 5 lat tłumaczono mu bez przerwy, że Niemcy są narodem pokrzywdzonym i uciskanym przez traktat wersalski i przez imperializm francuski i że Mussolini, przeprowadziwszy uwolnienie Niemców od spłaty odszkodowań wojennych, domagając się dla nich równouprawnienia w zakresie zbrojeń, a dalej rewizji traktatów, broni idei współpracy między narodami, idei pokoju, zagrożonego przez narody antyrewizjonistyczne, broni idei sprawiedliwości.

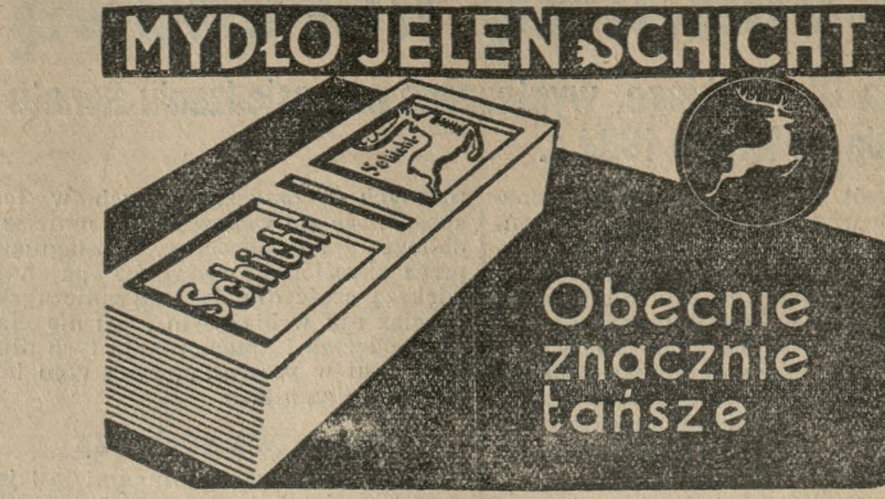
Nagle przeciętny Włoch czyta w urzędowym komunikacie, że Anglja, Francja i Włochy porozumiały się, aby „stosownie do traktatów będących w mocy” bronić niepodległości Austrii zagrożonej przez... Niemcy! Co więcej czyta, że prasa niemiecka pisze przy tej sposobności w tonie „niezwykle gburowatym” (insolitamente grossolano). Jakto, za tyle pięcioletnich komplementów, za tyle dobrodziejstw, taka jest wdzięczność niemiecka dla Italii? W pamięci wszystkich są tu częste wizyty Goeringa, spotkania, toasty, owacje, order i wszelkiego rodzaju odznaczenia. Gdyby prasie włoskiej położenie i ambicja nie nakładały hamulca, Niemcy czytali o sobie bardzo nieprzyjemne rzeczy nirymowane i rymowane. Tymczasem ci z Niemców, którzy tu mieszkają i wsłuchują się w głos ulicy, dowiedzieli się niejednej dla siebie nieprzyjemnej prawdy o przewrotności, chytryści i zgoła perfidji... niemieckiej.

Jak Piłat w „Credo” znalazł się tu w tych dniach dr. Hanfstaengel, szef hitlerowskiego biura prasowego. Oficjalnie zjadł parę śniadań, zwiędził wystawę rewolucji faszystowskiej, objechał Rzym, zwiędził Littorie, cudniemiast powstałe tam, gdzie niedawno były jeszcze bagna, podziwiał, chwalił to, co widział, ale wyjechał z pitołunem w ustach i niemilą zgałą.

Do pasji, i słusznie, doprowadził koła polityczne włoskie nowy występ dr. Habichta i to występ tym razem podwójnie bezcelny, co do czasu i co do formy, bo miał miejsce zaraz po deklaracji trzech mocarstw i był nie mniej nie więcej tylko ultimatum pod adresem kanclerza Dollfussa z terminem, który jak wiadomo zapada w dniu 28 b. m. Albo Dollfuss porozumie się z hitlerowcami, albo wojna. Kto to jest dr. Habicht? Czy nas pamięć nie myli? Przecież to ten sam, z powodu którego Paryż i Londyn interweniowały w „Auswärtiges Amt” nie dalej, jak w sierpniu ub. roku. A warto uswiadomić sobie, jak wówczas prasa włoska nie tylko nie wypowiedziała ani słowa krytyki pod adresem Berlina, a chodźło przecież już wtedy o naruszenie zobowiązań międzynarodowych, bezpośrednio godzących w interesy Włoch, — ale w dodatku zmoraliowała Paryż i Londyn za interwencję. Dlaczego? Bo zdaniem tutejszych sfer, po zawarciu paktu czterech, sama procedura interwencji była niezrozumiała. Pakt czterech wyklucza bowiem interwencję za pomocą not dyplomatycznych, a dopuszcza co najwyżej „przyjaźielskie zwrócenie uwagi”. W jego konie, niema państw pilnujących i pilnowanych, tak dosłownie pisała wtedy „La Tribuna”, która dziś zmuszona jest poświęcić ostry artykuł Habichtowi p. n. „Il caso Habicht”.

Tak jak wówczas, tak i dziś Niemcy sobie drwią. Do tego doprowadziły „przyjaźielskie” interwencje. Co prawda deklaracja trzech mocarstw ma, względnie mogłaby mieć poważniejsze znaczenie jako tama dla figli dr. Ha-

MYDŁO JELEN SCHICHT

Obecnie znacznie tańsze

P 3 201-02.55

bichta i Berlina, który za nim stoi, gdyby... gdyby między mocarstwami była zdecydowana zgoda do wytrwania na raz zajętem stanowisku i co do sposobu w jaki kwestja naddunajska ma być rozwiązana. Tymczasem wiadomo, że czego innego chce Francja, czego innego Włochy, a czego innego wreszcie Anglja, Włochy chcą unji austro-węgierskiej, sądząc, że w ten sposób najpewniej da się uniknąć „Anschlussu” i w tym celu pragną jak najsilniej związać ekonomicznie Węgry i Austrię nad czem między innymi pracował ostatnio w czasie swej wizyty w Budapeszcie włoski podsekretarz stanu Suvich, a co znowu Mała Ententa zawzięcie zwalcza. Anglja najchętniej umyła od wszystkiego ręce i już zapowiedziała przez usta Simona że, gdy w Austrii znajdzie się więk-

szość hitlerowska, rząd angielski uszanuje wolę (?) ludu austriackiego, czyli innymi słowy dr. Habicht może działać.

Wszystko to wywołuje w szerokich kołach we Włoszech niepokój, bo wiedzą, że niepodległość Austrii dla Włoch jest tem czem dla Francji i Anglji niepodległość Belgji i że w razie jej naruszenia Włochy byłoby zmuszone uciec się do „ultima ratio”. Delegat włoski w Lidze Narodów, zmarły niedawno senator Scialoja, raz w czasie dyskusji na ten temat w Genewie bez ogródki wspominał o tej ostateczności, jaką byłaby wojna. Stąd zrozumiecie, jak poważne refleksje zaczyna tu budzić w szerokich kołach powyższa sprawa i jej ewentualne następstwa.

S. M.

W manifestacji bezrobotnych w Londynie, która się odbyła w Hydeparku, wzięło udział ponad 50 000 ludzi. Celem utrzymania spokoju skonsygnowano w Londynie 15 tys. policjantów. Do większych zaburzeń wskutek tej nadzwyczajnej akcji władz bezpieczeństwa nie doszło.

Przed likwidacją wojny celnej z Niemcami

Rokowania polsko-niemieckie w sprawie stosunków gospodarczych, prowadzone przez radcę ekonomicznego min. spr. zagr. Romana ze strony polskiej i pośta niemieckiego w Polsce p. min. Molkego, jak słyhać, posuwają się pomyślnie naprzód i w najbliższym czasie mają być zakończone.

Porozumienie gospodarcze polsko-niemieckie ma obejmować przede wszystkim obustronne zniesienie wszelkich zarządzeń bojowych. Zawierać ono będzie również część poświęconą omówieniu warunków tranzytu polskich towarów hodowlanych przez Niemcy.

Poza tem przewidywane jest równoczesne zawarcie umów prywatno-prawnych, dotyczących wywozu żelaza z Polski, jak również podpisania umowy pomiędzy przedsiębiorstwami żeglutowymi obu krajów.

Ks. prefekt w niezgodzie z listem pasterskim episkopatu

Prasa „sanacyjna”, reprezentująca kferunek „pułkownikowski”, stanęła po stronie „Legjonu Młodych” i uznała zarzuty pod jego adresem listu pasterskiego episkopatu polskiego, szczególnie zarzut dążeń komunistycznych za „nieczłusny” i „niesprawiedliwy”. Na rzecz „Legjonu Młodych” zaangażował się również — ks. Dunajski na uroczystości powołania tej organizacji do ży-

cia w Świeciu. Piszę o tem „Słowo Pomorskie”, jak następuje:

„W tym samym dniu, w którym „Gazeta Polska” podjęła polemikę z listem pasterskim, „Dzień Pomorski” zamieścił sprawozdanie, według którego ks. Dunajski wywodził, że

„dobrze jest, iż i młodzież polska zgrupowana w „Legjonie Młodych” pracuje nad sprawiedliwym układem sił społecznych w Rzeczypospolitej, zwłaszcza, że „Legjon Młodych” nie naśladuje obcych wzorów, nie wprowadza w życie „poglądów bolszewickich”, a tembardziej nie walczy z religją katolicką, doceniając jej znaczenie etyczne i moralne, tak głęboko wkorzenione w sercach nas Polaków.”

„Nie mamy nic do dodania, chyba, że ks. Dunajski cofnie swoje twierdzenia, wyraźnie sprzeczne z listem biskupów polskich.”

Tow. Powstańców w Chojnicach może istnieć

Starosta chojnicki w liście do p. Fr. Lewandowskiego w Chojnicach donosi, że pismo starostwa z dnia 10 b. m. nie miało charakteru decydującego, lecz zawierało jedynie skierowane do wszystkich Towarzystw Powstańców i Wojaków w nawiązaniu do stanu prawnego ustawy, na skutek odownego załatwienia przez Województwo Pomorskie podania o zarejestrowanie. Ponieważ zaś Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Chojnicach jest w posiadaniu osobowości prawnej, wobec tego starostwo wycofało swoje poprzednie zarządzenie, zabraniające działalności Tow. Powstańców i Wojaków w Chojnicach. Sprawa była ogłoszona przed kilku dniami, kiedy to pre-

zes Towarzystwa, mjr. Piechowiak, otrzymał od starostwa pismo, zakazujące działalności Tow. Powst. i Woj. Wobec powyższego, Tow. Powstańców i Wojaków w Chojnicach będzie nadal istniało. Przypominamy, że województwo pomorskie odrzuciło zarejestrowanie Tow. Powstańców i Wojaków, motywując swą decyzję tem, że nie zasługują ono na osobowość prawną.

Rekolekcje akademickie

Serja XIV.

rozpoczną się w niedzielę dnia 4 marca rb. punktualnie o godzinie 8,15 wieczorem.

I. Dla panów w kościele kolegiaty pozn. św. Marji Magdaleny (t. zw. farmym) — kieruje O. Dominik z Konwentu pozn.

II. Dla pań w kościele OO. Franciszkanów — kieruje O. Norbert z Konwentu pozn.

Porządek nauk: co wieczór do piątku włącznie — jedna nauka o godz. 8,15 zakończona Błogosławieństwem Najsw. Sakramentu.

W piątek 9 marca od godz. 5—7,30 wieczorem słuchanie spowiedzi św. w kościele kolegiaty pozn. św. Marji Magdaleny. (Ze względu na ostatnią naukę o godz. 8,15 wiecz. zaleca się zaraz o godz. 5-tej zjawić przy konfesjonale. — Po nauce nie słucha się już spowiedzi św.)

Nazajutrz w sobotę 10 marca rb. o godz. 8-mej rano w tym samym kościele odprawi Mszę św. z kazaniem J. Em. X. Kardynała Prymasa i rozda Komunię św. Wielkanocną.

W bardzo mądrej „Książce do Nabożeństwa” Dunina, która wychowała niezliczone tysiące pobożnych dusz, czytamy na str. 549 następującą „przeestroę”:

„Najważniejszą sprawą religijną katolika są: pokuta i Komunia święta. Przez pokutę wracamy do Boga, od którego nas grzechy oddaliły, przez przyjęcie zaś Komunii św. znów się jednoczymy najściślej z Zbawicielem naszym. Przez ustanowienie więc tych świętych Sakramentów największe nam dobrodziejstwo wyświadczyl Zbawiciel. On chce przybyć w pomoc naszej słabości; chce tych napowrót przyjąć, którzy się zbłąkali, lecz pragną wrócić do Niego; chce się z nim zjednoczyć, aby w Nim żyć i zbawienie sobie zapewnić mogli. O gdyby tylko wierni umieli poznać i ocenić to dobrodziejstwo i użyć go na swoje zbawienie! Wszystko tu zawisło od wewnętrzznego stanu umysłu i usposobienia serca.”

Celem rekolekcji jest zwrócenie się do Boga a odwrócenie od wyłączonego oddawania się sprawom tego świata, które tyle zostawiają w duszy człowieka niepokoju, troski i rozterki.

Spełniając obowiązek kapłański i duszpasterski wzywam cały świat akademicki do żywego, serdecznego a wytrwałego udziału w ćwiczeniach duchownych i zakończenia ich spowiedzią i Komunią świętą.

Niepokolanie Poczęta N. Panna Marja i św. Patronowie Młodzieży niechaj wyproszą zapal dla sprawy Bożej i wytrwanie w wysiłku dla dobra duszy.

Duszpasterz Akademicki
X. Józef Prądzyński

Stronictwo Narodowe

KOŁO WINIARY

Miesięczne zebranie odbędzie się we środę 28 b. m. o godz. 19,30 w „Sokolni” na Winarach. Na porządku obrad interesujący wykład p. J. a. a. Pł a z a k a.

KOŁO WILDA

W piątek, 2 marca o godz. 20, odbędzie się zebranie plenarne w sali p. Boesslerowej, przy ul. Stromej 24. Na porządku obrad ciekawy referat.

Wszystkich członków o punktualnym przybyciu prosi Zarząd.

Z Narod. Organizacji Kobiet

Okręg Jeżyce

Zebranie odbędzie się w środę, 28 lutego o godz. 20 w salce p. Tomikowskiego, Szamarzewskiego 18. Wykład wygłosi p. dr. Liebekowa. Zarząd.

Pozn. ognisko żeńskie Z. M. N.

zawiadamia, że zebranie członkiń odbędzie się w piątek, dnia 2 marca br., o godz. 20 na sali Stronictwa Narodowego (św. Marcina 65).

Obecność wszystkich członkiń jest obowiązkowa.

Kierownictwo Ogniska.

O zdrową gospodarkę narodową

Przemówienie sen. Stanisława Głabińskiego, wygłoszone na posiedzeniu Senatu dnia 26 lutego 1934 r.

Sposób, w jaki został uchwalony w Sejmie projekt nowego ustroju Rzeczypospolitej, a także sposób, w jaki panowie ministrowie odpowiadali w komisji skarbowo-budżetowej na rzeczowe wywody i zarzuty moich kolegów, utwierdziły mnie w przekonaniu, że daremne są wysiłki nasze, aby w drodze krytyki parlamentarnej skierować politykę rządu i większości rządowej na normalne, prawidłowe tory. Z tego powodu wstrzymałem się w komisji skarbowo-budżetowej od wypowiedzenia uwag krytycznych o projekcie budżetu, a dzisiaj zabieram głos jedynie w tym celu, aby zaznaczyć, i uzasadnić stanowisko Klubu Narodowego wobec budżetu i polityki rządu.

STANOWISKO KLUBU NARODOWEGO

Klub Narodowy rozumie to dobrze, że naród wolny ma obowiązek ponosić niezbędne koszty i ofiary dla zabezpieczenia i utrzymania swego państwa, inaczej bowiem nie byłby godnym wolności i niepodległości. Wprawdzie zdajemy sobie sprawę z tego, że możemy być tak zagrożeni przez silniejszego sąsiada, że własne siły okazały się niedostatecznymi, dlatego musimy szukać przy naturalnych sojuszach, w szczególności zaś z Francją.

Obowiązek ten dla narodu polskiego jest tem szerszy i tem bardziej kategoryczny, że odzyskane własne państwo winno mu dopomóc do możliwie szybkiego naprawienia i wyrównania tych niezmiernych zaniechań i braków, jakie nam w spuściznie pozostawiły rządy zaborcze z czasów, w których wolne narody zachodnie zdołały nas wyprzedzić i prześcignąć o całe stulecie na polu urządzeń kulturalnych i gospodarczych.

Pomimo to zajmujemy w stosunku do budżetu i rządu stanowisko krytyczne i odmowne, a to z dwójakiej przyczyny: najpierw dlatego, że także w tym projekcie budżetu nie widzimy dostatecznego liczenia się ze stanem gospodarczym kraju i z możliwością podatkową narodu, osłabioną wskutek gwałtownego spadku dochodu narodowego i wzrostu ciężarów fiskalnych. Powtóre zaś dlatego, ponieważ politykę rządów pomajowych, opartą na systemie rządów dyktatorskich i na koncepcji państwa anonimowego, uważamy za zgubną dla siły i przyszłości Polski oraz za przekreślenie roli historycznej, przekazanej przez wieki narodowi polskiemu.

SKUTKI POLITYKI RZĄDU

Ta dyktatorska polityka, odbiła się ciężko na finansach państwa. Kierownicy tej polityki, sprawowali władzę w Polsce w czasie pomyślnego zwrotu w koniunkturę gospodarczą, który pozwał na trwałe uporządkowanie finansów i na pożądaną reformę systemu podatkowego. Byli jednak tak przejęci zaufaniem w swoje siły i zdolności, oraz w cudowną działalność t. zw. silnych rządów, że trzy lata pomyślnej koniunktury gospodarczej przemieniły bez trwałych korzyści dla gospodarstwa narodowego i finansów państwowych, a stały się pobudką do rozdęcia budżetu państwowego i budżetów samorządowych i do zlekceważenia bilansu płatniczego państwa. W tych trzech latach niedobory bilansu handlowego wyniosły przeszło 1 i pół miljarda złotych, t. j. dwukrotnie więcej, niż wynosiły wpływy z 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej, zaciągniętej na zabezpieczenie waluty! W ten sposób cały efekt pożyczki dla bilansu płatniczego został zmarnowany. Równocześnie wydatki skarbowe wzrosły o miliard złotych rocznie, a także wydatki i długi związków samorządowych niezmiernie się powiększyły. Ale z ław rządowych odzywały się głosy, że są to objawy pożądane i konieczne, bo świadczą o napytanie środków produkcyjnych do kraju, które w następnych latach dobrobyt społeczeństwa wielokrotnie spotęgują.

Dotychczas nie ziszcili się te złudzenia. Przeciwnie, narodziny niepomyślnej koniunktury, nazywanej dzisiaj ryczałtowo „kryzysem”, pojawiły się w Polsce wcześniej, niż w państwach zachodnich, jako naturalna konsekwencja wybujałości kredytowych, rozpętanych pod wpływem zachęty ze strony sfer rządowych i Banku państwowego. Wówczas nastąpił stopnio-

wy odwrót z t. zw. „frontu gospodarczego” i „radości życia” do społeczeństwa. Zaczęto przyznawać, że na rozwój gospodarstwa narodowego wpływa także społeczeństwo, jego inicjatywa i siły wytwórcze, że także koniunktura gospodarcza nie jest bez znaczenia i że korzystny bilans handlowy i płatniczy jest pożądanym. Na koniec dowiedzieliśmy się, że cała odpowiedzialność za położenie gospodarcze spada na społeczeństwo i na „kryzys”.

RADYKAŁNA ZMIANA PRZEWODNIEJ LINJI

Tego rodzaju radykalna zmiana przewodniej linii politycznej i gospodarczej rządu jest możliwa tylko w panującym u nas systemie dyktatury wobec niezłomnej woli rządu utrzymania się przy władzy. Mamy już piąty budżet kończący się niedoborem pomimo pewnego zwiększenia ciężarów podatkowych i wyczerpania siły podatkowej ludności. Pomimo to nie słyszymy o potrzebie zmiany kierunku rządów, lecz przeciwnie. Jesteśmy świadkami usiłowań stabilizacji tego systemu za pomocą nowej konstytucji, a w dziedzinie finansowej mamy pocieszyć się temi samymi złudzeniami, jakimi od szeregu lat się karmimy.

ZŁUDZENIA BUDŻETOWE

Ma pan referent rację pod tym względem, że nasz budżet i nasze gospodarstwo narodowe są w stanie chorym, myli się jednak w tem, jakobyśmy byli już w stanie rekonwalescencji i jakoby budżet na rok przyszły, cofnął się na poziom wydatków r. 1926/7.

Rzeczywiście wydatki budżetowe w r. 1926/27 wynosiły 1.974 milionów złotych, w budżecie obecnym zaś wynoszą wydatki tylko formalnie 2.165 milionów zł, czyli o niespełna 200 milionów więcej, faktycznie zaś więcej najpierw o 134 mil. zł wydatków funduszu pracy i drogowego, wydzielonych z budżetu administracji i dokonanych z osobnych źródeł podatkowych, o kilkadziesiąt milionów zł innych podobnych funduszy, na koniec o nadwyżkę wartości pieniądza, jaka nastąpiła w ostatnich latach wskutek powszechnej niżki cen i zmniejszenia się dochodu narodowego. Nie można więc wcale mówić o cofnięciu się na poziom podatków budżetowych r. 1926/27.

NIEDOBÓR DOSIĘGA 400 MILJ. ZŁ

Tak samo mylna jest opinia obu panów referentów, jakoby niedobór przewidywany na rok następnym był mniejszym, niż na rok bieżący. Najdalej posunął się w optymizmie pan referent sejmowy, który oblicza ten niedobór w kwocie 48 milionów złotych, wymienionej w ustawie skarbowej, gdy niedobór budżetowy b. roku wynosił niespełna 400 mil. zł, a faktycznie dzięki redukcjom wydatków wyniesie około 300 mil. zł. Pan referent gen. Senatowi dolicza do deficytu także wpływ z pożyczki narodowej w kwocie 175 milionów zł i podaje niedobór w kwocie 223 mil. złotych. Pozwolę sobie zauważyć, że tak jest tylko formalnie, faktycznie bowiem niedobór jest o wiele wyższy z powodu utrzymania wypłaty oprocentowania i amortyzacji długów zagranicznych i odroczenia tej wypłaty na przyszłe lata. Odroczenie wypłaty nie jest niczem innym, tylko pokryciem wydatków za pomocą przeniesienia ich na termin dalszy, czyli za pomocą kredytu, bez względu na to, czy to się dzieje za zgodą wierzyciela, czy też bez jego zgody. Odroczenie to z naszej strony dzieje się częścią za zgodą wierzyciela na mocy t. zw. moratorium Hoovera, częścią bez zgody rządu amerykańskiego. W budżecie tego rocznym wynosiły wydatki na długi zagraniczne o 157 milionów zł więcej, niż w budżecie projektowanym. Pewną, niezbyt znaczną część tej kwoty oszczędzimy z powodu spadku waluty dolarowej przy niektórych długach emisyjnych, z wyjątkiem 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej, płatnej w złocie, ale główną sumę prostoproście skreślono w budżecie, jak gdyby wcale się nie należała. Otóż być może, że oprócz obniżenia wartości waluty otrzymamy jeszcze jakieś ulgi w spłacie w przyszłości, ale nie możemy uważać tych długów za nieistniejące, jak to uczyniono w projektowanym budżecie. A już zgola niedopuszczalnym jest porównywanie budżetu wydatków tego-

rocznych i przyszłorocznych w ten sposób, że się wskazuje na mniejszy deficyt przyszłoroczny, osiągnięty przez skreślenie wydatków na największą część długów zagranicznych, chociaż ani w bieżącym roku nie płacimy odsetek i amortyzacji tych długów, ani w przyszłym roku rząd ich płacić nie zamierza.

UCIĄŻLIWA POŻYCZKA

Poza powyższymi długami jest jeszcze wydatek na oprocentowanie i umorzenie pożyczki włoskiej z r. 1924 opłacanej z dochodów monopolu tytoniowego, który również został odroczonej w formie, którą uważam za szkodliwą dla interesów skarbu naszego. Dzięki temu odroczeniu dochód z monopolu tytoniu podniósł się pozornie o dwadzieścia kilka milionów złotych, ale spłata tego najuciążliwszego długu została na czas dalszy odroczonej, zamiast podjęcia najusiłniejszych starań o przyśpieszenie zupełnego umorzenia pożyczki. Pożyczka ta łączy się obowiązkiem zakupywania tytoniu z firmy włoskiej i zawiera upokarzające dla Polski warunki, przeciw którym w swoim czasie protestowałem, np. wywieszania flagi włoskiej w budynkach monopolowych w razie wojny. Celem szybszego umorzenia tej pożyczki, wynoszącej niespełna 300 milionów lirów, tworzył się na mocy umowy o pożyczkę odrębny fundusz amortyzacyjny w papierach państwowych włoskich, który doszedł w r. 1933 do sumy 173 milionów lirów, faktycznie więc reszta pożyczki wynosiłaby tylko 127 milionów lirów, czyli około 60 milionów złotych. Niestety rząd zdecydował się wstrzymać wypłatę odsetek i amortyzacji tej pożyczki i pokrywać je narazie z owego funduszu amortyzacyjnego, wskutek czego spłata pożyczki odwleczła się na termin dalszy. W ten sposób zaoszczędził sobie rząd wydatku w monopolu tytoniowym, który wynosił w r. 1931/2 28 milionów zł, a był preliminarzowy w budżecie tego rocznym w kwocie 23 mil. złotych, ale oszczędność ta jest jedynie nową formą moratorium, odroczeniem spłaty na dalsze lata. W ogólności musimy przy tej sposobności stwierdzić, że pożyczki związane ze sprzedażą towarów są najbardziej niekorzystnymi. Dlatego nie zgadzam się z p. referentem, jakoby najnowsza pożyczka elektryfikacyjna była zaciągnięta na korzystnych warunkach.

Jeśli dodamy do sumy 223 milionów deficytu owe kwoty należne tytułem spłaty długów zagranicznych i sumę w taki sposób „zaoszczędzoną” na monopolu tytoniowym, okaże się, że faktyczny niedobór w budżecie przyszłorocznym znacznie przewyższa sumę 300 milionów zł, jaką wyniesie efektywnie w roku bieżącym. Jeżeli do tych sum dodamy oprocentowanie bonów skarbowych i możliwą obniżkę preliminarzowych dochodów z przedsiębiorstw państwowych, zwłaszcza kolei żelaznych, otrzymamy niedobór około 400 milionów złotych wynoszący.

POTRZEBA DALSZYCH OSZCZĘDNOŚCI

Nie podzielam zdania p. referenta, że budżet ten jest tak „wegetacyjny”, że żadne oszczędności nie są już możliwe. Nasza gospodarka w bankach państwowych i przedsiębiorstwach uchyliła się pod kontrolę publicznej. Nasze fundusze, np. fundusz kredytowy 200 milionowy, są lokowane w sposób mało wydajny finansowo i również nie kontrolowany przez parlament. Nie mamy wiadomości o tem, co się stało z rezerwami kasowymi i jakie przyniosą dochody. Nasze wydatki centralne i zagraniczne są zbyt wygórowane, przykrojone na miarę bogatych państw zachodnich, które mogą sobie pozwolić na wyższą stopę życiową swoich dygnitarzy i posłów, bo stopa życiowa ich warszaw zamożnych tego wymaga. Kraj biedny, jakim jest Polska, nie powinna pod tym względem współzawodniczyć z krajami bogatymi. Mamy zbyt wiele funduszy dyspozycyjnych, jawnych i ukrytych. Po uchwaleniu nowej ustawy o szkołach akademickich nawet fundusz stypendyjny stał się funduszem dyspozycyjnym, albowiem stypendja nie są udzielane młodzieńcom pilnym i zdolnym, przedstawionym przez władze akademickie, ale osobom, uprawiającym propagandę polityczną na rzecz rządu. Nie rozu-

miem także, dlaczego w tak krytycznym czasie płace ministrów musiały być podwyższone kilkakrotnie w porównaniu z płacami przedmajowymi, pomimo, że pieniądz tak bardzo podrożał, dlaczego ministrowie otrzymali emeryturę, jakiej dawniej wcale nie mieli i pomimo, że w krajach zachodnich nie mają takich przywilejów. Może cyfra nowych wydatków z tego powodu nie będzie zbyt wysoką, ale fakt ten świadczy o zbyt hojnym szafowaniu groszem państwowym wówczas, gdy hojność ta nie jest w czasie i nie jest zależną od kontroli publicznej.

MYLNA OCENA POŁOŻENIA GOSPODARCZEGO

Tak samo w ocenie położenia gospodarczego kraju podlegają obaj panowie generalni referenci nieuzasadnionym złudzeniom. Pan referent generalny sejmowy widzi polepszenie się sytuacji w rzekomym wzroście wkładów bankowych i oszczędnościowych. Nie wiadomo mi, na jakiej podstawie tak twierdzi, gdyż urzędowe daty statystyczne wręcz przeciwnie świadczą. Suma wkładów w kasach oszczędności i instytucjach kredytowych wynosiła z końcem roku 1930 3.039 milionów, w r. 1932 — 2.723 milionów, z końcem września 1933 zaś 2.594 mil. zł. czyli o 445 mil. mniej niż z końcem r. 1930, o 129 mil. mniej niż z końcem roku 1933. Wkłady bankowe zmniejszyły się w jeszcze wyższym stopniu, a zwiększyły się tylko wkłady w P. K. O. Podobnie nie ma znaczenia dodatniego zmniejszenie się liczby zaprotestowanych weksli, ponieważ należałoby do tej liczby dodać weksle dawniej zaprotestowane, a nie umorzone dotychczas. Obaj panowie referenci generalni widzą dodatni symptom w podwyżce kursów papierów państwowych. Podwyżka ta jednak jest naturalnym następstwem przy walorach płatnych w dolarach złotych spadku kursu dolara, a przy walorach innych ogólnego spadku stopy procentowej zagranicą i objawiła się także w obcych papierach państwowych, w kraju zaś jest skutkiem urzędowego obniżenia stopy procentowej w kasach oszczędności i skierowania części kapitałów do innych sposobów lokacji.

ODPLYW KAPITAŁU ZAGRANICĘ

Zupełnie zaś przyrost kapitałów zagranicznych w kapitale akcyjnym, który przytacza pan referent sejmowy, nietylko nie ma znaczenia dodatniego, ale przeciwnie, jest objawem wielce niepokojącym, dowodzi bowiem wyprzedziły majątku narodowego w ręce obce. Wedle tych dat udział zagranicy w naszym kapitale akcyjnym w r. 1930 wynosił 38,1 proc., w r. 1931 wzrósł na 44,6 proc., w r. 1932 na 45,6 proc., w r. 1933 zaś na 46,7 proc. — czyli około połowa kapitału akcyjnego naszych spółek jest już w rękach obcych i to po cenach dalekich od rzeczywistych wkładów założycieli. Jest to bolesny skutek niedoborów naszego bilansu płatniczego, które rocznie wynoszą około 400 do 500 milionów złotych, a znajdują zbyt niedostateczne pokrycie w nadwyżce bilansu handlowego, która w roku 1933 wynosiła tylko 132,6 milionów złotych. Na pokrycie reszty odpływają z kraju obce waluty i części majątku narodowego, a nawet waluta nasza byłaby poważnie zagrożona, gdyby rząd w r. 1932 nie był wstrzymał znacznej części wypłat długów zagranicznych.

Jako objawy rekonwalescencji gospodarczej przytaczają przedstawiciele rządu polepszenie się produkcji w niektórych gałęziach przemysłu i zwiększenie się ładunków kolejowych w ostatnich miesiącach — ale niestety objawy te nie równoważą wcale ogromnego wzrostu bezrobocia, rozpaczliwej sytuacji w rolnictwie i spadku konsumpcji w kraju najniezbędniejszych środków żywnościowych, przy równoczesnym wzroście ciężarów podatkowych.

CZY DNO KRYZYSU?

Nie można się też bez końca hodzić abstrakcyjnymi teoriami o osiągniętych jakoby dnie kryzysu światowego i koniecznym powrocie do normalnego stanu gospodarczego. Anglja np. już stopniowo powraca do normalnego stanu, ale z tego Polska nietylko nie odnosi korzyści, ale przeciwnie ponosi straty, bo Anglja weszła na drogę polityki narodowej i ogranicza dowóz z innych krajów za pomocą kontyngentów dowozowych i umów kompensacyjnych, a równocześnie popiera swą produkcję i wywóz nawet takimi środkami, jak umyślne obniżanie wartości swej waluty, w czym znalazła konsekwentnego naśladowcę w rządzie Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Teologia a reklama

W „Dzienniku Poznańskim” z dnia 1. 2. br. (nr. 26) ukazała się pod tytułem: „Nie śpieszmy się w ocenie „cudów” z Konnersreuth” reklama dwu książek ks. prof. Pawła Siwka T. J. o zjawiskach w Konnersreuth. Rzecz jednak dziwna, że autor mimo entuzjazmu dla swego bohatera i jego dzieł, mimo że znany redakcji jako „znany uczony”, mimo, że śmiało patrzy w lepszą przyszłość dla swej sprawy, gdy wejście w życie nowej encykliki o studjach „rozszerzy” i u nas „horyzonty”, — jednak ostrożnie występuje, że spuszczoną przyłbicą, i podpisuje się skromnie „ks. dr. J. N.” Czyżby może stał tak blisko samego O. Siwka, którego curriculum vitae posiada na palcach, że ujawnieniem swego nazwiska lęka się go swą reklamą zbyt zaangażować?

W każdym bądź razie celuje w swoim rodzaju literackim! Bo tak, jak reklamowe afisze są przedmiotem szkolnym w akademjach malarskich w klasach grafiki, tak niezawodnie stylizacja literacka reklamy podlega regułom sztuki, rządzącym tą dziedziną piśmienniczej twórczości. I tę to sztukę autor nasz znakomicie posiada. Jedną z jej walnych reguł to wprowadzenie w anonis momencie aktualnej sensacji; a więc na przykład dużymi literami na ognistym tle: „Zwycięzca gwiaździstego rajdu automobilowego do Monte Carlo”, a poniżej doczytujemy: „pali tylko tulkki Aida”....

Otóż ten sam moment aktualnej sensacji udaje się ks. dr. J. N. wprowadzić do swej reklamy, i to w sposób, odpowiednio do tematu, stokrój bardziej dramatyczny. Oto najpierw dolatują Polski pierwsze wieści z Konnersreuth (w artykule ks. J. N. są one anonimowe) i wnet powstaje ferment i wzburzenie w „kołach wyższej inteligencji katolickiej” Polski, — niepokój ten wzbiera w ich duszach i zagraża ich wierze, fale wątpliwości podmywają jej fundamenta, — aż oto zjawia się O. Siwek z swą pierwszą książką, i oliwa jego wiedzy zlewa się na te wzburzone fale i nastaje uciwienie wielkie. Nie dziwnego, że książkę Polska przyjęła „z podziwem”....

Ale ukojenie umysłów nie trwało długo, bo oto ukazuje się w „Ateneum Kaplańskim” (1932) „atak” ostry na stanowisko O. Siwka, a następnie osobna książka, zarzucająca O. Siwkowi, że stanowisko jego nie jest zgodne z teologią. Nowe zaniepokojenie katolickiej elity. Zbyteczne — mówi nasza reklama — wszak O. Siwek dalej uczy w Gregorianum w Rzymie i stamtąd śle świeże upewnienia zachwianym w wierze umysłom w nowej książce, gdzie zastosował „żądane kryteria mistyczne do ekstazy Teresy Neumann i znów doszedł do prowizorycznego przekonania, iż nie może stwierdzić ich nadprzyrodzonosci”.

Książka ta jest „znakomitą pracą autora, który ma doktorat z teologii, trzy lata studjów w Anglii i trzy lata w Paryżu, to też każdy katolik w Polsce, który nie był w Anglii ani w Paryżu, może bezpiecznie iść z zdaniem wielkiego uczonego, który nie występuje sam, ale ma też za sobą dr. Poray-Madeyskiego z Rzymu, a także i Kościół Katolicki (por. Benedykt XIV)....

Tyle nasz prospekt reklamowy. A teraz parę uwag o tym utworze literackim. Od reklamy nikt ścisłej prawdy nie oczekuje i nie wymaga; istotnie jednak pewna przyzwoitość w przesadzie, której ucziwa reklama też winna przestrzegać. Otóż w naszym wypadku tę przyzwoitość zupełnie zlekceważono, bo niema prawie żadnego ustępu bez zniekształcenia prawdy. Dlatego tylko, w jej interesie wogóle się zajmujemy tym panegirycznym.

I tak nasz panegirysta najpierw wchodzi w konflikt z chronologią. U niego porządek wydarzeń jest następujący: kolportowanie bezkrytycznych sensacyjnych wieści o Konnersreuth, zaniepokojenie „wyższej” katolickiej inteligencji, książka pierwsza O. Siwka — „wyższa” inteligencja odetchnęła; podjazdowy atak „Ateneum Kaplańskiego” w artykułach J. E. ks. arcyb. Teodorowicza, w ślad za nim ogień ciężkich biterij i szturm do twierdzy w książce ks. arcybiskupa o 370 str.; ponowne zaniepokojenie opinii publicznej (pierwsze dwa ustępy artykułu); odpowiedź O. Siwka na zarzuty (9-ty ustęp artykułu); triumf O. Siwka (reszta).

Niktby nie odgadł, że w rzeczywistości porządek wypadków był zgoła in-

ny: książka O. Siwka o Konnersreuth — zaniepokojenie wierzących; krytyka tej książki w „Ateneum Kaplańskim” przez J. E. ks. arcybisk. Teodorowicza na liczne prośby ze sfer wierzącej inteligencji; odpowiedź O. Siwka w broszurze o metodach; książka ks. arcybiskupa, dająca odprawę broszurze i jej sposobom prowadzenia dyskusji naukowej; milczenie O. Siwka (o ile się na jego karb nie położy dziennikarskich zachwalań jego twórczości w „Il. Kurjerze Codz.”, „Czasie” i „Dzienniku Pozn.”).

A więc ostatnie słowo miał J. E. ks. arcybiskup i kto się chce zaznajomić z ostatnią fazą tego sporu naukowego, nie do prac O. Siwka, ale do dzieła ks. arcybiskupa niechaj sięgnie. To, co tam znajdzie samo za siebie przemówi, bez uprzednich laurowych wieńców reklam!

Ale O. Siwek wyklada na „oficjalnym” papieskim uniwersytecie w Rzymie (ustęp III). Dotąd mieliśmy w katolicyzmie jeden tylko niemylny autorytet — Papieża, i to jedynie w kwestjach wiary i obyczajów. Czyżby teraz dla „wyższej” katolickiej inteligencji miało ich być więcej: „oficjalny” papieski uniwersytet, a także każdy jego profesor miałby się też cieszyć podobną prerogatywą? Ale ja czuję się zszargany, jest tu pewne Tomaszowe „sed contra”; zdarzało się rozmaicie i tym profesorom.

Było to jeszcze przed wojną, na uniwersytecie Gregorianum w Rzymie wykładał moralista O. Buceroni S. J., którego słuchacze dziś wykładają na naszych fakultetach teologicznych. O. Buceroni przyniósł ze sobą na katedrę egzemplarz Sienkiewiczowskiego „Quo vadis” i wskazując nań jako na ową

** Józef Teodorowicz, Zjawiska mistyczne i ich tłumaczenia (Konnersreuth), Poznań, św. Wojciech 1933.

DOBRY PRODUKT!

Oto dewiza obowiązująca producentów w dobie kryzysu
Wierni temu hasłu wypuściliśmy doskonale

MYDŁO PRZETŁUSZCZONE „JASKIER” tylko 90 gr. kawalek
dostępne dla najoszczędniejszych gospodyń

M. MALINOWSKI, Lab. Chem. Farm., Warszawa, ul. Chmielna 4.
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach w Poznaniu. Tg 254

Ze Stronictwa Narodowego

W Kiekrzu

Odbyło się w Kiekrzu w zapelnionej sali zebrania Stronictwa Narodowego i Wydziału Młodych S. N., które zagał prezes Koła p. Stanisław Czyż. Po powitaniu p. posła Witkowskiego i p. Kalczyńskiego zabrał głos p. pos. Witkowski, który wygłosił obszerny referat polityczny. Następnie p. Kalczyński w dłuższym wywodzie omówił szczegółowo sprawy organizacyjne, oraz wskazał na zadania i cele młodego pokolenia. Obu referatów wysłuchano z wielkim zainteresowaniem a mówców nagrodzono hucznie oklaskami. W dyskusji zabierali głos: p. prezes Czyż, Hercóg i inni. Kierownictwo wydziału Młodych przy Kole powierzono kol. Franciszkowi Szymańskiemu. Hymnem Młodych zakończono podniosłe zebranie.

Na specjalne uznanie zasługuje działalność prezesa p. Czyża, który w krótkim czasie urzędowania pozyskał sobie zaufanie społeczeństwa w Kiekrzu. Wydział Młodych przy kole liczy przeszło 50 członków i rozwija się z każdym dniem.

Koło Buk

Odbyło się zebranie wydziału Młodych przy udziale zgórą 150 osób. Zagał kierownik p. Tadeusz Górczak. Następnie przemawiał p. pos. Fr. Górczak, charakteryzując szeroko obecną sytuację, poczem wskazał również na życie gospodarczo-polityczne kraju, na taktkę Hitlera w stosunku do Polski i zobrażował b. szczegółowo stosunek żydostwa do Polaków. Obecni wysłuchali b. rzeczowych wywodów p. posła w skupieniu, nagradzając prelegenta owacyjnymi oklaskami. — Następnie odbyło się uroczyste wręczenie członkom wydziału Młodych — legitymacyj członkowskich, poczem w podniosłym nastroju zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Walne zebranie w Szamocinie

Walne zebranie Stron. Nar. zagał prezes p. St. Skibiński, witając p. posła Kaweckiego i prezesa powiat. p. Gapińskiego. Na przewodniczącego powołano p. posła, protokółował p. Ko-

„obrzydlivość spustoszenia” z Pisma, młotał na tę przewrotną książkę, poniżającą chrystjanizm (pessimus iste libellus) gromy swego szlachetnego oburzenia; czy ks. dr. J. N. sądzi, że za swym kolegą chciałby te pioruny i O. Siwek dziś jeszcze powtórzyć?

Więc może się zdarzyć, że i profesor Gregorianum czasem, coś niemądrego powie — nikt się temu dziwić nie myśli; wszak i on jest ostatecznie tylko człowiekiem, dziwilibyśmy się tylko, gdyby z tytułu swej katedry w Rzymie pretendował do nieomylności.

Lecz stanowisko O. Siwka jest rzekomo stanowiskiem całego niemieckiego episkopatu oraz największych powag teologiczno-psychologicznych w Niemczech, np. ks. Westermayra, ks. Magera, ks. Wunderle’go, O. Richstättera T. J. itd. (ustęp V). Co myśli O. Richstätter, to naturalnie O. Siwek może lepiej wiedzieć od nas, jako jego towarzyszył zakonny, ale jeżeli O. Richstätter myśli tak, jak O. Siwek, to dotąd miał to dobrze ukryć, bo nigdy o Teresie Neumann i o Konnersreuth imiennie nie pisał.

Jak zaś wygląda zniekształcenie myśli, jakiego dokonał O. Siwek na cytowanych w jego broszurze tekstach innych teologów (Magera, Westermayra, Wunderle’go), każdy czytelnik książki ks. arcybiskupa dowie się zaraz we wstępnym rozdziale. O ile znów stanowisko O. Siwka pokrywa się ze stanowiskiem całego niemieckiego episkopatu, o tem świadczą takie fakta, jak wprost przeciwnie stanowisko zajęte przez kardynała Faulhabera, prymasa Bawarii (Konnersreuth leży w Bawarii) w „Zeitrufe Gottesrufe” (Freiburg 1932, str. 125), oraz list biskupa Regensburga (w którego diecezji leży Konnersreuth) ks. Michała Buchbergera.

(Dokończenie nastąpi.)

X. ADAM BOGDANOWICZ,
kanonik lwowskiej kapituły
obrz. orm.

Pomóż swym włosom!

Włosy ci wypadają?
Masz łupież?

Zawczasu więc zastosuj jedyny właściwy środek, który pomoże już tysiącom uskarżających się na łupież i wypadanie włosów:

Trilysin

Trilysin doprowadza skórę głowy materiał odżywczy, potrzebny dla utrzymania i rozwoju włosów. Sporządzony na podstawie nowoczesnych badań naukowych, zawiera m. i. siarkę i hormony, czynniki działające zbalansownie na zdrowy rozwój komórek włosów. Trilysin (proszę dobrze zapamiętać nazwę) jest do nabycia we wszystkich aptekach, drogerjach i perfumerjach.

Tg 255

ciński — skarbnik, Walenty Jeżewski — ławnik i Jan Kęsy — ławnik. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Stefana Szuwarta i Ludwika Stefaniaka. W drugiej części zebrań p. pos. Kaweckiego wygłosił referat polityczny nad którym rozwinęła się dyskusja, poczem zamknięto obrady odśpiewaniem hymnu Młodych i życzeniami jak najlepszego rozwoju pracy narodowej w Międzychodzie.

Z życia towarzysztw

Z „Młodego Przemysłu” w Poznaniu. Zebranie plenarne odbyło się w ub. poniedziałek przy licznym udziale członków pod przewodnictwem prezesa, p. red. Adama Piotrowskiego.

Ciekawy i aktualny referat n. t. „Zagadnienia gospodarcze w życiu jednostki i społeczeństwa” wygłosił red. p. dr. Marjan Chelmikowski. Prelegent zobrażował przeszłe i obecne położenie gospodarcze Polski. Szerzej zatrzymał się nad sytuacją gospodarczą ogólnie - światową. Skutki wojny światowej spowodowały duże obrażenia również w dziedzinie gospodarczej. To sprawiło, że podczas kiedy w dawniejszych czasach zajmowało się zagadnieniami gospodarczymi tylko szczerpie grono ludzi i to prawie wyłącznie pod względem politycznym - naukowym, to w dzisiejszych czasach sprawami temi zajmują się coraz to większe rzesze ludności, co może wyjść na korzyść naszemu tylko na dobre. Za ciekawą wywodów podziękowano prelegentowi hucznie oklaskami.

W dyskusji zabierali m. in. głos pp. radca Berkan, Bartkiewicz i Rajewski. Na postawione kwestie i pytania odpowiedział w końcu prelegent.

W komunikatach zarządu podano do wiadomości, że uroczystość 60-lecia Towarzystwa ustalono na niedzielę 29 lipca rb. podług programu, który zostanie przez komitet jubileuszowy przygotowany.

Władze administracyjne zarejestrowały Tow. Młodych Przemysłowców na podstawie rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o prawie o stowarzyszeniach.

Następne zebranie odbędzie się za dwa tygodnie, t. j. w poniedziałek 12 marca poraz ostatni w Domu Rzemieślniczym, z bardzo ciekawym referatem. Uroczyste poświęcenie nowego lokalu Towarzystwa odbędzie się przed zebraniem plenarnym w dniu 26 marca o godz. 20. Nowy lokal mieści się w b. Hotelu Francuskim przy ul. Podgórznej 10 (w dziedzińcu).

W sprawie powołania do życia wydziału stolarskiego prosi p. Józef Jarmużek (Rybaki 28) o zgłoszenie się do niego pp. członków stolarzy.

Po załatwieniu szeregu spraw organizacyjnych zakończono obrady o godz. 10.30. (15)

Przed wyborami w „Bratniej Pomocy” U. P.

Związek Akademicki „Młodzież Wszepolska” urządza w czwartek, dnia 1 marca o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus wielkie zebranie informacyjne, na którym przemawiać będą:

poseł pułk. F. Arciszewski i dr. J. Zdzitowiecki.

Wstęp dla studentów wolny.

*) To samo pt. „Konnersreuth”, przedrukowano w warszawsko-krakowskim „Czasie” z 6/II, nr. 36 z b. g.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ofiara wypadku tramwajowego

Donosiliśmy już o ciężkim wypadku najechnania przez tramwaj na Górnej Wildzie w pobliżu Wałów Królowej Jadwigi, nieznanego przechodnia. Stan jego był tak ciężki, że nie mógł on podać swego nazwiska. Dopiero dziś rano stan jego poprawił się.

Zmasakrowanym przechodniem, który odzyskał przytomność, okazał się p. Franciszek Pięchowiak, mistrz piekarski z Mogilna (Plac Wolności 10).

(kl.)

KALENDARZYK

Środa, 28 lutego 1934.

Słońce: wschód 6.43 — zachód 17.29 — długość dnia 10 godzin 46 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 5 st. C. Ciśnienie atmosferyczne niskie 740 mm. Pochmurno. Wiatr południowo-wschodni. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 11 st. C., najniższa plus 2 st. C.

Stan wody w Warszawie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 1,01 mtr.

Kal. rzk.: Roman Op. — jutro Albin B. Kal. słow.: Tworzymir — jutro Zbigniew.

Z POZNAŃA

— * **10-lecie założenia firmy.** W dniu 1 marca 1924 r. sp. Czesław Kostański założył w Poznaniu przy pl. Sapieżyńskim nr. 2 przedsiębiorstwo pod firmą „Czesław Kostański — Hurtownia artykułów i surowców piekarsko-cukierniczych”. W roku 1926 firma uzupełnia się i rozszerza się przez fabrykację masy marcepanowej, a w roku 1927 przez fabrykację marmelady. Firma znana jest wszystkim przedsiębiorstwom branży piekarskiej i cukierniczej w Wielkopolsce i na Pomorzu pod nazwą „CZEKOS” Czesław Kostański, Jawna Spółka Handlowa.

— * **Z targu.** Dnia 28 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,60—2,80 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,00—3,40 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,20—1,40 zł; litr mleka pełnego 20 do 22 groszy; mendel jaj 1,00 do 1,10 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,50—1,60 zł; słoniny wędzonej 1,80—2,00 zł; wieprzowiny 1,20—1,40 zł; wołowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2,50 do 4,00 zł; kaczka 2,50—4,00 zł; gęś 4,00 do 9,00 zł; para gołębi 0,80—1,20 zł; indyk 4,00 do 7,50 zł; perlica 2,50—3,00 zł; królik 0,80 do 1,20 zł; bażant 1,80—2,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 1,00—1,20 zł; 1 peceł pietruszki 10 gr.; 1 kg. cebuli 20 gr.; 1 kg. bobu 40—50 gr.; 1 kg. kapusty 15—30 gr.; 1 kg. brukselki 60—80 gr.; 1 kg. rabarbaru 0,80—1,20 zł; 1 kg. seleru 40 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,40—2,60 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,50—2,60 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 1,00—1,80 zł; 1 kg. sandacza 3,60—4,00 zł; 1 kg. karasia 1,20 do 2,00 zł; 1 kg. karpia 2,30—2,40 zł; za ryby śniegę płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. zielonych śledzi 80—90 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2,40 zł; jabłek 0,50—1,20 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40—3,00 zł; laskowych 2,40—2,80 zł.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

— **Karabiny znalezione w wodzie.** W wodzie rzeki Cybiny w pobliżu mostu, znaleziono dwa karabiny model 98 i 88. Broń leżała prawdopodobnie już przez długi czas w rzece. Karabiny złożono w V komisariacie. (kl)

— **Listowy sfałszował podpis.** Franciszek Tomaszewski, zamieszkały w Junikowie pow. poznański, był przez 14 lat ekspedjentem pocztowym w urzędzie V w Poznaniu. W lutym 1931 otrzymał przekaz pieniężny na sumę 29,99 zł na nazwisko p. Edmund Gdesza. Niebawem Tomaszewski został wydalony ze służby, a w ub. roku p. Gdesz zgłosił pretensję do urzędu pocztowego na kwotę wyżej wymienioną. Na przekazie pocztowym stwierdzono istnienie dwóch podpisów różnych, z których jeden znajdował się na niewłaściwym miejscu.

Tomaszewski na rozprawie w dniu 28 lutego przed sądem okręgowym w Poznaniu zaprzeczył, jakoby sfałszował podpis. Ekspertyza pisma wykazała z wielkim prawdopodobieństwem identyczność obu podpisów. Sąd skazał Tomaszewskiego na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na lat 5, pod warunkiem zwrotu wymienionej sumy. (S.)

— **Szalbierza przytrzymano w Warszawie.** Przed przelotem tygodniem zbiegi pracownik firmy „Foto — Ekspres” w Poznaniu, Władysław Szalbierz (ul. Karwowskiego 16). Jak się okazało, sprzedał on w Poznaniu aparat fotograficzny marki „Leica”, zabrany p. Majewskiemu i wyjechał do Warszawy, gdzie go przytrzy-

Fałszerz i oszust przed sądem

Ławę oskarżonych sądu okręgowego w Poznaniu zajął w dniu 27 b. m. Edmund Dutkiewicz, oskarżony o sfałszowanie podpisu prof. Władysława Biedy na trzech wekslach na sumę 3 tys. zł oraz użycie tych weksli do podjęcia w K. K. O. m. Poznania sumy 1530 zł.

Przestępstwa te nabrały innego światła z chwilą odczytania rejestru karnego oskarżonego Dutkiewicza z którego wynika, iż był on karany przez sąd wojskowy na 1 i pół r. więzienia za niesubordynację, na 2 mies. więzienia za kradzież i na rok więzienia za różne przestępstwa.

Po zeznaniach świadków oskarżenia Dutkiewicz przedłożył sądowi plik papierów, z których wynika, iż „kapitan” Dutkiewicz był komendantem okręgowym „Związku Strzeleckiego” w Toruniu, instruktorem oświatowym Pol. Białego Krzyża, prowadził prace przedwyborcze (?) w Toruniu, urzędując akademje „imieninowe” w Sarnach jako komendant obwodu „Związku Strzeleckiego” itd.

Sąd po załączeniu tych dokumentów do akt sprawy i wysłuchaniu przemówienia prokuratora skazał Dutkiewicza na rok więzienia bez zawieszania. (S.)

Dzieci tragicznie zmarłych śp. Hoffmanów

W związku z tragiczną śmiercią śp. Hofmanów, zamieszkałych na Wierzbicach 30, donosiliśmy już, że sierotami zajął się em. pułkownik p. Pedenkowski, starając się dla nich o pomieszczenie. Od p. pułkownika otrzymaliśmy obecnie list, w którym nam podaje bliższe szczegóły w sprawie tych sierot.

I tak Janka Hofmanówna, lat 13, znalazła opiekę u pani Rytkowej, Górna Wilda 36, właścicielki składu spożywczego. — Bronisław, lat 8, został przyjęty przez pp. Stefanów Chojnackich, Grobla 18, urzędnika K. K. O. w Poznaniu. — Marylka, lat 6, została przytulona przez pp. Antonich Witkowskich, ul. Poznańska 56, urzędnika magistrackiego.

Pozostało jeszcze trzech chłopców 19-letni Jan, 12-letni Teodor i 11-letni Franciszek, Teodora czy też Franciszka

ma wziąć do siebie za pośrednictwem p. Wł. Szostaka, właściciela składu blawatnego, ul. Dąbrowskiego 46, jego szwagier p. Leon Bensa, fabrykant w Pabjanicach.

Byłoby zatem do umieszczenia jeszcze dwóch chłopców. Najtrudniejsza jednak sprawa będzie z 19-letnim Janem, który jest umylny, nie tak jednak, by się nie mógł wyczyć jakiegoś rzemiosła, jak szewstwa lub krawiectwa.

Pan pułkownik Pedenkowski wyraża też imieniem sierot podziękowanie pp. Stefanów, właścicielom restauracji „Tunel Marciański” przy ul. św. Marcina 49, którzy zajęli się nimi, wydając dla nich obfite obiady. Natomiast stwierdza przytem ze zdziwieniem, że dotychczas żadna z instytucji dobroczynnych nie pomyślała o zajęciu się losem biednych sierot.

mano. Również jest policja na tropie obecnego posiadacza sprzeniewierzonego aparatu fotograficznego. (kl)

— **Aresztowania.** Jako podejrzanego o współudział w kradzieży z włamaniem u p. Stan. Zaparuchy (ul. Staszica 3) w Poznaniu, ujęto Stan. Ryszczynskiego z Krzywouk. — Za uprawianie gry hazardowej (w trzy blaszki) pod mostem kolejowym przy ul. Libelta osadzono w areszcie policyjnym 21-letniego Stefana Sobkowiaka (Grudzień 70) i Anatola Szymańskiego (Główna 50). Szymański uprawiał swój proceder pod mostem przy ulicy Kolejowej. — Podczas obławy, przeprowadzonej ubiegłej nocy na terenie miasta Poznania przez policję, przytrzymaono ogółem 38 kobiet lekkich obyczajów. — Jako podejrzanego o t. zw. sutenerstwo osadzono w areszcie policyjnym 26-letniego Władysława Klimeckiego z Poznania (ul. Górczyńska 41). — Do dyspozycji władz sądowych oddawiono Jadwigę Schreckenhofer bez stałego mieszkania, jako poszukiwaną przez sąd. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **BUK.** (Olbrzymi pożar.) Z niewyjaśnionej dotąd przyczyny wybuchł pożar w zabudowaniach maj. Sędziny pow. Szamotuły, którego dzierżawcą jest p. Stępniewicz, Spłonega dwóch rozmiańców stodoła dworska, częściowo napelniona zbożem, oraz różne maszyny i narzędzia rolnicze. Straże ogniowe pracowały przez całą noc. Straty wynoszą kilkadziesiąt tysięcy złotych.

— (Srebrne gody.) P. Antoni Zeuschner ze swą małżonką Marią z Majewskich obchodzili jubileusz 25-lecia pożycia małżeńskiego.

— (Ofiara robotników na obraz Matki Boskiej.) Tow. Rob. Katolickich w Buku złożyło na odnowienie cudownego obrazu Matki Boskiej Bukowskiej 10 zł.

— (Wykrycie złodzieja.) Policja bukowicka przytrzymała Józefa Krzyżaniaka z Brzozy, który skradł gospodarzowi Wł. Rajewiczowi z Brzozy plug. Odebrany plug zwrócono właścicielowi.

— (Zebranie L. O. P. P.) 7 marca o godz. 20 w sali p. Marciniaka odbędzie się walne zebranie L. O. P. P.

— * **CZARNKÓW.** (Ucieczka zagranicę.) P. B. M. wraz z panną M. M. wybrali się do Niemiec za przepustką trzydniową. Dotychczas jednak nie powrócili. Co było przyczyną tej ucieczki, wiadomo, choć według pogłosek powodem tego była miłość wzajemna, której przeszkadzali rodzice obu stron.

— (Ciężkie warunki kupiectwa.) Tut. kupiectwo i rzemiosło ugina się wprost pod ciężarami podatkowymi, a nadomiar złego musi płacić wysokie procenty w bankach, dochodzące do 10 proc. Takie warunki są dla małych i średnich kupców i rzemieślników zabijające, dlatego też najwyższy czas, aby banki rozpatrzyły sprawę obniżenia kupiectwa i rzemiosłu stopy procentowej od długów.

— * **GNIEZNO.** (Walne zebranie „Sokoła” żeńskiego.) „Sokół” żeński odbył

na który przybyło moc „swoich”. Widocznie przejęci dyskusją, pozostali jacyś osobnicy po zebraniu na sali i wkradli się do bufetu p. Figlarza, zabierając kilka butelek wódek, cygar i papierosów. Złożyli oni też wizytę w świetlicy strzeleckiej, skąd zabrali aparat radiowy. Sprawców jeszcze nie wykryto.

— * **TRZEMESZNO.** (Nowy podział administracyjny.) Decyzją władz nadzorczych gminy pow. mogileńskiego Debowiec, Ganinę, Strzyżewo Kościelne, Paczkowo i Lulkowo przydzielono do powiatu gnieźnieńskiego a wójtostwo Chełmce do pow. inowrocławskiego. Do pow. mogileńskiego przyłączono gm. Miaty i Szydłowice z pow. gnieźnieńskiego, a Janikowo z cukrownią i z 5 gminami z pow. inowrocławskiego.

— (Wagon propagandowy obrony powietrznej i przeciwgazowej.) Na stację kolejową Trzemeszno przybył wagon propagandowy obrony powietrznej i przeciwgazowej z dyr. Okr. Kolei Państw. w Poznaniu. Wagon wędrował szkoły i liczna publiczność.

— (Nowe wybory.) Wniesiony swego czasu przez Stron. Nar. protest w sprawie unieważnienia wyborów w okr. I i III został uwzględniony, wobec czego nowe wybory odbędą się 18 marca.

— * **WRZEŚNIA.** (Przedstawienie.) Zeńskie Tow. Gimm. Sokół we Wrześni urządziło w niedzielę, 25. b. m., o godzinie 7,30 wiecz. w sali hotelu „Pod Białym Orłem” przedstawienie teatralne p. tyt. „Radcy Pana Radcy”, komedia w 3 aktach M. Bałuckiego. Na zakończenie „ćwiczenia wolne” drużyny żeńskiej z orkiestrą. Czysty zysk na cele Towarzystwa.

(Osobiste.) Z dniem 1 marca r. b. przeniesiony zostanie do Pleszewa tut. komendant policji państw. P. Schreiber, a w miejsce ustępującego stanowisko komendanta obejmie p. Przyborowski z Wronek.

Równocześnie z dniem 1 marca opuszcza raz na zawsze Wrześnię p. starosta Gallas. Kto będzie jego następcą, jeszcze nie wiadomo.

— W ubiegłą niedzielę, 18. b. m., obchodził p. Wacław Olek, długoletni współpracownik Kurjera Pozn., srebrne gody małżeńskie.

(Z sądu.) Za kradzież z włamaniem na szkodę p. Sobocińskiego we Wrześni skazany został na 1 rok więzienia Bolesław Andrzejak, oraz współzłodziaczka, siostra jego żona Matuzszakowa z Wrześni na pół roku więzienia. — Za kradzież węgla na szkodę P. K. P. ukarani zostali: Bronisław Bolewicz, Leon Susza i Stefan Stróżyk, wszyscy z Oblaczkowa po jednym tygodniu aresztu z zawieszeniem kary na przeciąg 2 lat. Ponadto za tę samą kradzież ukarani zostali: Stefan Andrzejewski i Leon Izydorek, oboje z Psar Polskich, pow. wrzeńskiego, każdy po 2 tygodnie aresztu, oraz Jan Ogrodowczyk z Miłosławia, siedmiokrotnie karany za kradzieże, ukarany został dwutygodniowym aresztem.

— * **ZNIN.** (Zdejmowanie liczników i gazomierzy.) Z powodu zalegania większej ilości konsumentów z opłatą za prąd elektryczny i gaz przystąpiła tu. kasa miejska do zdejmowania liczników i gazomierzy. W związku z tem większe przedsiębiorstwa zamierzają założyć własne światła elektryczne, które, jak obliczają, kosztować będzie taniej, jak prąd miejski.

— (Srebrne gody.) P. Michał Bogusiewicz z małżonką Jadwigą z Gierłowskich obchodzili srebrny jubileusz pożycia małżeńskiego.

— (Kradzieże.) W ostatnim czasie niewyśledzonymi dotychczas sprawcy skradli robotnikowi Mazurkiewiczowi w Laskach Małych 2 świnie wart. 100 zł, rolnikowi Stan. Krausemu z Januszkowa ok. 2 ctr. konieczyzny, a rolnikowi Stan. Semprusze z Dochanowa ok. 40 ctr. ziemniaków.

Usiłowane samobójstwo urzędnika Ubezp. Spół.

Tuchola, 28 lutego.

Zamieszkały w hotelu „Du Nord” urzędnik Ubezp. Spół. Józef Zeitz targnął się na swoje życie przez połknięcie 10 pastylek weronalu i odkręcenia gazu świetlnego.

Ulatniający się z pokoju denata gaz zaalarmował służbę hotelową, to też niebawem zorientowano się w sytuacji i przywołano lekarza dr. Gratkę, który zdołał niedoszłego samobójcę uratować.

Nowy burmistrz w Mosinie

Mosina, 28 lutego.

Wobec niezatwierdzenia przez władze wojewódzkie burmistrza p. Tylińskiego (mianowanego na rok próby), w myśl obowiązującej ustawy o częściowej zmianie samorządu terytorjalnego, rada miejska przystąpiła do wyboru nowego burmistrza.

Większością głosów na stanowisko to powołano znanego i szanowanego powszechnie w naszym mieście, znanego rytmowanego wizytatora szkół p. Edmunda Kukuckiego.

Dezercja strażnika granicznego

Chojnice, 27 lutego
Sąd okręgowy skazał niejakiego Jana Bernasa z województwa kieleckiego na 9 miesięcy więzienia za dezercję z szeregów straży granicznej i przywłaszczenie sobie umundurowania będącego własnością skarbu państwa.

Przed sądem okazało się, że Bernas z powodu wielkiego długu, nąrobionego w miejscowości, gdzie odbywał służbę, szkodził na opinii kolegom. Pobrawszy pensję zgóry, ulotnił się z całym umundurowaniem w strony, z których na Pomorze przywędrował.

Samobójstwo ojca czworga dzieci

Buk, 28 lutego.
W dniu wczorajszym powiesił się w stodole 36-letni rolnik Stefan Wysocki z Dobieżyńska Nowego. Złotki znaleziono dopiero w godzinach wieczornych, tak, iż przybyły lekarz mógł już tylko skonstatować śmierć.

Denat zostawił karteczkę, w której oświadcza, iż samobójstwo popełnia „z powodu nieuleczalnej choroby”, nekającej go już od 2 lat. Wysocki, który był wdowcem, pozostawił po sobie czworo nieletnich dzieci.

Pożar

zabudowań gospodarskich

Tczew, 28 lutego.
Z nieustalonych dotąd przyczyn wybuchł ostatnio w zagrodzie rolnika Aleksandra Deyny w Szczerbincinie (pow. tczewski) groźny pożar. Pastwą płomieni padły narzędzia rolnicze, pewna ilość zboża oraz drewniana przybudówka. Straty, które pokrywa Ubezpiecz. pomorska, wynoszą około 11 tys. zł.

Poszkodowany rolnik twierdzi, iż przyczyną pożaru było krótkie spięcie przewodów elektrycznych.

Trup z przestrzeloną głową

Ostrów, 28 lutego.
Personel kolejowy na dworcu w Ostrowie dokonał w pociągu towarowym z Kępna sensacyjnego odkrycia. W jednym z wagonów znaleziono trupa młodego mężczyzny z przestrzeloną głową. Trupa pozostawiono na miejscu do chwili przybycia komisji sądowo-lekarskiej, która ustaliła zgon na kilka godzin przed odkryciem.

Zarządzone śledztwo nie dało naraźnie pozytywnego wyniku.

Trzy lata kryminału dla komunistki

Łódź, (Tel. wł.) W sierpniu 1932 roku grupa komunistów usiłowała urządzić wiec na jednej z podmiejskich ulic miasta Łodzi. Zawiadomiona o tym fakcie policja rozpedziła komunistów, zatrzymując niejakiego Amusa, którego jednak towarzysze partyni odbili. Ostatecznie policji udało się ująć komunistkę Lubę Olstein, którą sąd w dniu wczorajszym skazał na 3 lata więzienia.

Kosą odciął ramię przeciwnikowi

Chojnice, 27 lutego
W Silnie, w pow. chojnickim, robotnik Władysław Słotwiński zadał z powodu dzieci cios kosą robotnikowi Miszewskiemu Bolesławowi. Cięcie było fatalne. Ostrze kosy utkwiło w kości ramienia, wskutek czego nastąpił paraliż prawej ręki, tak bardzo potrzebnej do zarobkowania. Miszewskiego odstawiono do szpitala w Chojnicach, gdzie mimo usilnych starań lekarzy nie udało się zapobiec trwałemu kalectwu.

Obecnie stanął przed sądem okręgowym robotnik Słotwiński za spowodowanie ciężkiego urazu cielesnego. Po przeprowadzonej rozprawie zapadł wyrok, skazujący Słotwińskiego na jeden rok więzienia.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: J. Ł. Stankowscy, Krotoszyn, w pewnej intencji 5 zł; — Stowarzyszenie Detalistów Materj. Opalowych w Poznaniu 20 zł; — Zofja Błaszczykówna z Ołoboka 5 zł; — N. N. z podziękowaniem za otrzymane książki: prosba o zdanie egzaminu 10 zł; — Jan Marciniak 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi: 469,90 zł.

Lody na Wiśle ruszyły

Toruń, (Tel. wł.) Wisła na całej jej długości jest już wolna od lodu. Oczekiwane jest spłynięcie lodów tylko z dopływów jak Bug, Narew i inne, co jednak nie przeszkadza rozpoczęciu żeglugi. Już przed kilku dniami z Tczewa do Torunia przybył statek „Rekin”, który zaholował do stoczni tczewskiej

rządowy statek „Czarnków” do naprawy.

Wczoraj z portu zimowego w Toruniu wypłynął pierwszy statek „Kopernik”, holując 3 berlinki do przystani, gdzie dziś zostały one załadowane zbożem, z którym odpłyną do Gdańska. (wd)

Budżet m. Bydgoszczy uchwalony

Globalna suma budżetu wynosi 16 123 451 zł

Bydgoszcz, (Tel. wł.) Po posiedzeniu konwentu seniorów, wczoraj o godz. 18,30 rozpoczęło się posiedzenie budżetowe rady miejskiej. Dłuższe eksposé wygłosił prezydent Bariszewski, podkreślając, że budżet dostosowany jest do dzisiejszych ciężkich warunków finansowych i gospodarczych miasta. Budżet obejmuje kwotę 16.123.451 zł czyli w stosunku do budżetu z przed 4 lat jest o 45 proc. mniejszy. Wpływy podatkowe wynoszą 2.680.000 zł czyli w porównaniu do wpływów z przed czterech lat o 55

proc. mniej. Wobec takiej sytuacji budżet musi być ścieśniony do najbardziej koniecznych wydatków i jest jeszcze obawa, czy będzie całkowicie realny.

Następnie referent generalny, radny p. Kurdelski, przedstawił kolejno wszystkie działy budżetu, poczem przedstawiciele poszczególnych klubów złożyli oświadczenie, opowiadające się za uchwaleniem budżetu w powyższej sumie.

Budżet w myśl przedłożeń komisji uchwalono.

5-letni chłopiec spalił się żywcem

Macochę spalonego chłopca aresztowano

Łódź, 27 lutego.
W miejscowości letniskowej Podębina, pod Łodzią, w willi, stanowiącej własność Hercka Frida, zamieszkałego w Łodzi, przy ulicy Rzgowskiej 133, wybuchł pożar.

W willi wspomnianej zamieszkuje w charakterze dozorczyńki Stefania Sikorska, która w swoim mieszkaniu rozpalila ogień w piecu i, zamknięwszy drzwi na klucz, pozostawiła w mieszkaniu swego pasierba 5-letniego Piotra Sikorskiego. Wypadki z paleniska węgiel zapalił słomę nagromadzoną przy piecu, a następnie podłogę. Chłopiec krzychał, lecz z powodu znaczego oddalenia willi od innych siedzib ludzkich nikt nie słyszał alarmu. Gdy dym zapelniał mieszkanie, małe dziecko padło i spalił się żywcem w zamkniętym mieszkaniu. Przybyła straż ogniowa zdołała uratować sąsiednie budynki gospodarce natomiast willa spłonęła doszczętnie. W zgłiszczach znaleziono zwęglone zwłoki Piotra Sikorskiego. Straty obliczono na 15.000 zł. Sikorską macochę palonego chłopca policja pociągnęła do odpowiedzialności karnej.

Kijami zmasakrowali kuzyna

Wszystko dla mamony

Łódź, (Tel. wł.) Na tle podziału spadku po wuju doszło pomiędzy Stefanem i Stanisławem Przybyłskimi w Konstantynowie pod Łodzią oraz ich kuzynem Wojciechem Olszewskim do krwawego zatargu.

Przybyłscy podczas sprzeczki uzbrojeni w kije zmasakrowali przeciwnika w ten sposób, że trudno go było rozpoznać. Olszewski ocywiście na skutek ciężkich obrażeń zmarł. Policja aresztowała zbrodniczych kuzynów.

Czerwony kur w majątku skarbu państwa

Spłonęła stodoła, 3000 ctr. pszenicy, 275 ctr. grochu i maszyny wartości 80 tys. zł

Szamotuły, 28 lutego.
W majątności Sędziny, własności skarbu państwa powstał ostatnio pożar, który strawił wielką stodołę wraz z 3.000 centnarów pszenicy, 275 ctr.

grochu, większą ilość słomy, młocarnię, wiewnik i motor elektryczny.

Dzierżawca, p. M. Stempniewicz ocenił straty na 80,000 złotych, które pokrywa ubezpieczenie.

Zamordowanie bezrobotnego pod Tczewem

Tczew, 28 lutego.
Wieś Rajków pod Pelplinem stała się ostatnio widownią potwornej zbrodni, dokonanej na osobie bezrobotnego Bernarda Rajkowskiego, z Rajków przez skarbnika tuł. oddziału „Zw. Strzeleckiego”, znanego na gruncie miejscowym działacza „sanacyjnego” 30-letniego Franciszka Floryna z Rajkowa.

Floryn znany w całej okolicy za walidroga i awanturnik, czuł do Rajkowskiego specjalną niechęć, którą objawiał w ustawicznym szukaniu okazji do bójki.

Krytycznego dnia Floryn zaczął Rajkowskiego, wychodzącego ze składu piekarza Tyczyńskiego, wydalającego

chleb bezrobotnym, i wszczął z nim kłótnię. W czasie sprzeczki Floryn niespodziewanie dobył z rekawa grubej drewnianej pałki, którą zadał Rajkowskiemu potężny cios w głowę. Po dokonaniu bestjałskiego czynu zbiegł.

Rajkowski wskutek silnego krwotoku wewnętrzznego zmarł nad ranem następnego dnia.

W godzinach rannych miejscowy posterunek P. P. aresztował zbrodniarza i zakutego w kajdany przewiózł do więzienia śledczego przy sądzie grodzkim w Tczewie. W niedzielę zjechała do Rajkowa na miejsce zbrodni komisja sądowo-lekarska z naczelnikiem tuł. sądu grodzkiego sędzią Kostką na czele.

Świadek miał zeznawać na dowód, że Olszewski dopiero dnia następnego wypytywał się o nazwiska osób, biorących udział w bójce. Jednak konfrontacja obydwu świadków, sprawy nie wyjaśniła na korzyść obrony. Olszewski zaś zeznania swe podtrzymał w całości.

NA MIEJSCU WYPADKÓW

Olszewski widział krytycznego dnia na miejscu napadu przy Trynce oskarżonych Tadrzyka, Kowalskiego i Sosia, Kosmowskich, Pokorowskiego i Sosia, ka, uzbrojonych w sztachety wzgl. jakieś inne narzędzia, którymi bili napaźniętych Niemców. W ręku Eugenjusza Kosmowskiego świadek widział nóż, którym oskarżony uderzał. Gdy śp. Krumm zmierzał ku swemu domowi, wtedy kilku z oskarżonych dobiegło do niego i biło go tak długo, aż padł na ziemię, przestając wołać o pomoc. Dalej świadek zeznaje, iż w kilka dni po bójce obserwował oskarżonych na Pl. 27 Stycznia, gdy pili wódkę, przyczem Kowalski chwalił się głośno, że uderzył kogoś nożem. Kosmowski Eugenjusz zaś ocierając zakrwawiony nóż w chusteczkę, chwalił się, że zrobił to „jeszcze lepiej”.

W dalszym ciągu św. Gołniewski zeznaje, iż rozpoznaje również kilku oskarżonych, którzy brali czynny udział w bójce.

Następny świadek mistrz szlifiarski Błażka zeznał, iż krytycznego dnia oskarżony Sosiak ostrzył u niego długi nóż, którym miał „bić świwie”. Nóż ów znajduje się na stole przydyjalnym, wśród dowodów rzeczowych. Rzeszta świadków nie wniosła do rozprawy nic nowego.

KARTY KARNE

Po zamknięciu postępowania dowodowego odczytano karty karne oskarżonych, z których wynika, iż osk. Tadrzyk był karany 7 razy (w tem raz przez sąd wojskowy), Plutowski 4 razy, Pokonowski i Purwin po razie, a Słupski 4-krotnie przez sąd wojskowy. Ujawnienie tej przeszłości oskarżonych, wywołało na sali zrozumiałe poruszenie.

PROKURATOR MA GŁOS

Następnie wygłosił dłuższe przemówienie prok. Groniecki, opierając się w swych wywodach, poza dowodami rzeczowymi i zeznaniami świadków, na zeznaniach oskarżonych złożonych w czasie śledztwa. Prokurator motywował swoje stanowisko tem, iż oskarżeni w areszcie śledczym składali zeznania dobrowolnie, bez nacisku któregośkolwiek strony, stąd też zeznania te są wiarogodne. W końcu wniósł o ukaranie 12 oskarżonych jak najsurowszym wymiarem kary w myśl obowiązujących ustaw, przyczem wyłączył z oskarżenia dla braku dowodów osk. Szyńskiego.

WYROK

W godzinach wieczornych sąd ogłosił wyrok, na mocy którego skazano Tadrzyka, Kowalskiego, Pokonowskiego i Kosmowskiego Eugenjusza na 2 lata więzienia, Kosmowskiego Stanisława na 3 lata, Sosia na 2 lata i 6 miesięcy, Plutowskiego na rok, Kutnika na 6 mies., Słupskiego na półtora roku i Poźwiartowskiego na 6 mies. więzienia, z tem, iż kilku oskarżonym zawieszono wykonanie wymiaru kary na przeciąg 5 lat.

Dwóch oskarżonych (poza Szyńskim) uwolnił sąd od winy i kary dla braku dowodów. Równocześnie sąd uznał powództwo cywilne wniesione w imieniu rodzin zamordowanych przez adw. dr. Pehra w wysokości 100 zł dla każdej z rodzin.

Tragiczna śmierć

Nowe n.W., 28 lutego.
Przy ścinaniu drzew w lasach państwowych leśnictwa Dobre wydarzył się wypadek, który pociągnął za sobą śmierć robotnika Wilgorskiego z Państwisk.

Wilgorski zatrudniony przy wyrębie lasu, podciął nieprawidłowo — wraz z swym towarzyszem pracy — drzewo, które padło w kierunku zupełnie nie przewidzianym przez robotników i uderzając Wilgorskiego, przyniosło jego głowę całym swym ciężarem tak silnie, że poniósł śmierć na miejscu.

Ogledziny zwłok wykazały, iż śmierć nastąpiła wskutek pęknięcia czaszki i wylewu krwi do mózgu.

Wilgorski liczył 33 lat i osierocił młodą żonę i małeletnie dzieci.

Wyrok

w sprawie krwawych zająć w Grudziądzu

Drugi dzień rozprawy — Zeznania świadków i konfrontacje Karty karne oskarżonych — Oskarżeni skazani od 6 mies. do 3 lat

Grudziądz, 28 lutego.
W drugim dniu rozprawy sądowej w sprawie zabójstwa Krumma i Rieboldta przy ul. Mickiewicza przesu-

chano wczoraj 20 dalszych świadków. Na pierwszy plan wysunęło się zeznanie świadka obrony, niejakiego Szandajtisa, które miało zbić zeznania Antoniego Olszewskiego.

Piękno Poznania

W serji naszej pt. „Piękno Poznania“ podajemy poniżej dwa dalsze zdjęcia nocne, dokonane przez p. Zielenackiego. Tym razem fotograf utrwalił na płycie fragment łuku mostowego łączącego ratusz dawny z nowym. I to z dwóch stron:

Pierwszy przedstawia łuk z widokiem na ul. Wroniecką;

drugie zaś z widokiem od strony ul. Wronieckiej na starodawny zakątek z uliczką „Kurza Noga“.

Maszyna, która zapisuje sny

W Stanach Zjednoczonych budzą wielkie zainteresowanie eksperymenty fizjologa i fizyka, prof. H. Gernsbacka, który zorganizował w N. Yorku laboratorium dla prac fizjologicznych nad badaniem istoty marzeń sennych i w tym celu skonstruował szereg oryginalnych aparatów. Jeden z tych aparatów potrafi rejestrować przebieg marzeń sennych.

Przypuszczano już dawniej, iż wpływ żołądka na powstawanie snów ma swoje źródło w oddziaływaniu procesów trawienia na serce. Im większy ucisk wywierają procesy te na funkcje serca, tem wyraźniejsze, a zarazem cięższe stają się marzenia sennie. Gdy serce zaczyna działać zbyt silnie, gdy ruchy jego stają się mocne, śniący budzi się nagle, co wskazuje na to, iż sen zdrowy odbywa się bez snów. O toż owa wzmocniona działalność serca, przyspieszanie jego rytmu, naprowadziła prof. Gernsbacka na pomysł skonstruowania aparatu, któryby mógł stwierdzić, czy śpiący śni, czy sennie jego marzenia miały charakter ponury.

Aparat prof. Gernsbacka rejestruje w ten sam sposób, jak to czynią aparaty rejestracyjne dla celów meteorologicznych, linje faliste wskazują rytm bicia serca oraz czynności organów oddechowych. Czystotliwość i wysokość krzywych pozwala wnioskować o tem, czy śpiący śni i jakiej natury jest jego sennie marzenie. Jak stwierdził prof. Gernsback, na intensywność snów wpływa nie tylko serce, lecz i różne rodzaje szmerów, dźwięków, rozlegających się w nocnej ciszy.

Właściwym jednak celem eksperymentów uczonego amerykańskiego jest nie sama tylko rejestracja snu, lecz jego zobrazowanie — powiedzmy — sfotografowanie obrazów sennych. Cel ten jest dzisiaj jeszcze daleki i w obecnych warunkach nieziszczalny bodaj. Lecz to, co wczoraj było niemożliwe, może się niem stać jutro. Kto wie, czy wraz z postępiami wiedzy i radio-techniki nie uda się jednak pewnego pięknego dnia, raczej nocy, sfotografować marzeń sennych i tak zrealizowaną jawę senną przedstawić jej autorowi bezwiednemu.

Mięsożerna papuga

W miarę rozpowszechniania się na południowej wyspie Nowej Zelandji hodowli owiec, która w końcu przybrała tak wielkie rozmiary, że dziś wełna i mrożona baranina są najważniejszymi artykułami wywozowymi tej krainy, tamtejsi hodowcy owiec znajdowali coraz częściej w stadach swoich owiec zwierzęta z głębokimi i krwawiącymi ranami na grzbiecie. Z początku sądzono, że to jakaś nieznana choroba zaraźliwa, szerząca się wśród owiec, bliższe jednak obserwacje pozwoliły, że rany te wywołuje niewielka papuga nowozelandzka Kea.

Papuga ta gnieździ się w lasach na zboczach gór Nowej Zelandji, a dziwnym trafem potomstwo jej wykluwa się z jajek porą zimową. Widocznie więc Kea skorzystała najpierw ze sposobności, gdy stada owiec zaczęły się coraz liczniej ukazywać w dolinach nowozelandzkich, do zbierania klaczek wełny uronionych przez owce, dla wyszcianienia gniazd swoich, a gdy klaczek tych zabrakło, zaczęła wprost wyrwać ostrym swym zakrzywionym dziobem wełnę z grzbiętów owiec, przyczem musiało się zdarzyć, że je raniła i wyrwała owcom kawałki tłuszczu i mięsa razem z wełną. W ten sposób zasmakowała w mięsie owczym i

kalecząc strasznie swe ofiary, żywiła już siebie i swe potomstwo wyłącznie mięsem bezbronnych stworzeń. Kea stała się więc papugą mięsożerną, a szkody wyrządzone przez te papugi w stadach owiec, przybrały takie rozmiary, że hodowcy owiec wypowiedzieli krwiożerczym ptakom wojnę bezlitosną, a rząd nowozelandzki poparł tę walkę ze szkodnikami, wyznaczając przed niedawnym czasem premie w wysokości 5 szylingów za każdy dziób Kei.

Wyniki tej walki łatwo było przewidzieć. Mięsożerne papugi padły tysiącami pod strzałami myśliwych i dzisiaj Kea jest taką rzadkością, że londyńskie tow. zoologiczne czyni w swym ogrodzie próby rozmnożenia tych ptaków, którym grozi już zagłada. Warto zaznaczyć, że gdy i na wyspach Falklandzkich, położonych na południowym Atlantyku, niedawno wyrzeźbił Ameryki, Anglicy zaprowadzili na wielką skalę hodowlę owiec, papugi tamtejsze zaczęły również wyrwać owcom z grzbiętów wełnę i kawałki mięsa, i tam więc szkodliwe ptaki tępięone są wszelkimi sposobami, jak to S. F.

Fabryka potomstwa

Na międzynarodowym kongresie biologii eksperymentalnej w Cambridge przyrodniczy Fell i Canti zademonstrowali zebranym z całego świata uczonym niezwykle eksperyment. Na ekranie kinematograficznym ukazano szereg „omórek zwierzęcych połączonych w nieforemną tkankę — 400-krotnie powiększoną. Pod wpływem niewidzialnej siły tkanka zaczęła się zmieniać. Uczni począli rozoznawać kształty poszczególnych organów, formowanie się szkieletu i wreszcie cała normalna kurza nóżka. W jaki sposób pokazane zostały wszelkie stadja rozwoju kurzego embrjonu? Czy w jajku? Nie! Droga doświadczeń w laboratorium biologicznym! Z zapłodnionego kurzego jaja wycięto skrawek embrjonu, zawierający załazek nogi i umieszczono go w wylęgarni na specjalnej pożywce. Świadkowie tego niezwykłego pokazu mogli podziwiać inne jeszcze frapujące doświadczenie. Otóż samicy królika wycięto zapłodnione uprzednio komórki jajowe i umieszczono je w retorcji na odpowiedniej pożywce. Retortę ogrzano do wysokości temperatury ciała królika. W tem sztucznej łonie powstał prawidłowy embrjon królika. (b)

Niezwykłe zdarzenie sprzedawcy gazet

Lajos Lukacs był zatrudniony jako sprzedawca gazet w jednej z największych kawiarni w Budapeszcie, w której schodzą się prawie wszyscy literaci i brać aktorska stolicy. Nikt jednak nie wiedział, że Lukacs posiadał doktorat filozofii i filologii, będąc jedną z licznych ofiar panującego kryzysu. Biedny kawiarniany sprzedawca gazet przez długie miesiące starał się wszędzie o jakąkolwiek posadę, wszelkie jego usiłowania okazały się jednak bezskuteczne.

W tych dniach, jak donosi „Pester Hislop“, wszedł do kawiarni pewien pan, któremu natychmiast Lukacs zaofiarował świeże czasopisma. Nie otrzymując od gościa odpowiedzi, Lukacs powtórzył mu kolejno zapytanie po francusku, po włosku, niemiecku i angielsku. Klient spojrział na sprzedawcę, zaprosił go, by usiadł przy nim, wyrażając swe zdziwienie, że tak świetnie włada językami i uprawia tak skromny zawód. Lukacs opowiedział mu swe przeżycia. Jakież było zdziwienie i radość Lukacsa, gdy następnego dnia otrzymał zawiadomienie o nominacji na profesora współczesnych języków w gimnazjum jednego z prowincjonalnych miast Węgier. Klient, z którym rozmawiał w cukierni, był węgierskim ministrem oświaty. S. F.

Przedwiośnie

Paryż nie dba o wiosnę kalendarzową. Wiosenne podmuchy zaczynają przenikać do państwa mody już teraz, gdy u nas jeszcze śnieg iskry się w słońcu. To też w paryskich magazynach ukazują się już pierwsze jaskółki mody wiosennej. Naogół są to rzeczy niewyprobowane jeszcze, niepewne. Nie wiadomo jak zostaną przyjęte. Można je więc traktować jako eksperymenty, które niewiadomo jeszcze jakie dadzą wyniki. Jedne magazyny lansują tylko taftę i taftę, inne znów aksamioty we wszystkich gatunkach, od najgrubszych, mięsistych, do przezroczystych. Kolory również nie są jeszcze ustalone. Vionnet ukazuje czarne palto z czerwonymi rękawami, albo na czarnej sukni prostopadły zielony pas; Paquin — beige wełnę przybraną brązowym galalitem w kształcie klipsów i miękkie skórzany pasek, tworzący z przodu sukni sutą kokardę. Jenny przybiera jedną ze swych granatowych sukien mnóstwem zakładczek na 2 cm. szerokości, które idą zygzakami, a na rękawach układają się szpiczasto, zdobiac również jeden bok spódnicy i luźno puszczony od kolan. Patcu lansuje nowy styl rękawa, trois - quart — gładki od góry i zakończony jakby odciętym wołantem, rozszerzającym się u dołu i rozciętym. Jako pendant do poszerzonych dołem rękawów sukni również poszerza się dołem, spódnica obcisła biodra, zaś kłoz z zaczyna się łagodnie u pasa i biegnie do dołu nadając sukni ów charakterystyczny styl „soufle de vent“. Górą prawie niema dekoltu. Suknia pochodzi pod samą bro-

Kapelusze — na rozstajnych drogach

Z ukazaniem się pięknych wiosennych modeli obserwujemy w modniarstwie bardzo ciekawe zjawisko. Otóż, o pierwszeństwo walczą dwa zupełnie odmienne style czy rodzaje kapeluszy: odsłaniające całe czoło, a nawet niekiedy i połowę głowy, oraz zsunięte głęboko, zasłaniające filuternie jedno oko. Powyżej mamy właśnie dwa takie modele czy przykłady dwóch popołudniowych, modnych kapelusików. Oba modele są równie modne i równie eleganckie, zależy tylko od gustu i rodzaju urody, który kapelusz dla kogo lepiej się nadaje. Ciekawe wskazówki pod tym względem znajdujemy w najnowszym numerze tygodnika „Ilustracja Polska“, gdzie obszernie pisze popularna w świecie kobiecym pani „Ewa“. Również powyższe dwa zdjęcia są dzięki uprzejmości redakcji wyjęte z tego numeru „Ilustracji Polskiej“, gdzie reprodukowana jest zachwycająca kolekcja jednego i drugiego rodzaju kapeluszy wiosennych.

dę. Małe kamizelki z rusek, koronek lub lamy, czasem z jasnego błyszczącego jedwabiu, tworzą miłe plamy i rozświetlają monotonną czerń wizytowych sukien. Takie kamizelki może ze skromnej wełnianej sukienki uczynić tualę, nadającą się na five lub bridge.

Na wieczór włosy czesze się do góry, odsłaniając część ucha. Końce skręca się w loki. Nieodzowną częścią tualoty wieczorowej są dwa małe jednakowe klipsy z metalu jako kolczyki lub spięcia draperji sukien przy szyi.

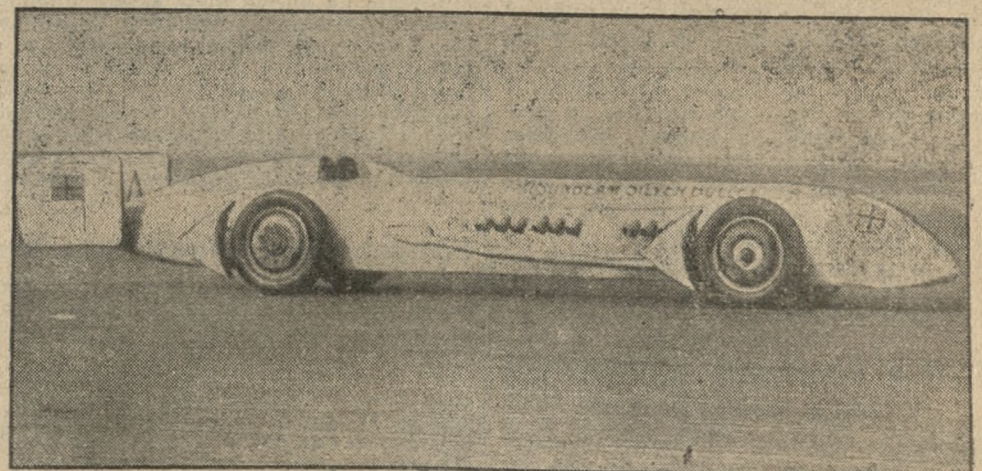
Kapelusz wiosenny ma rondo podniesione do góry i noszony jest z czoła, tak że włosy stanowią dlań ramę; taki kapelusz zdystansował nieco beret i czapeczkę. poza nim — kłosisk i budka. Z tafty i akсамitu noszone będą nietylko płaszcz, suknie i kostjmy. Ujrzymy kapelusze, szale, rękawiczki i torebki również z wełny i tafty.

Do popołudniowego kostjmu z ciemnej wełny ostatnim krzykiem mody będzie bluśka w tym samym odcieniu z błyszczącego satyn.

Na wiosnę ujrzymy dużo okryć przypominających krojem i przybraniem suknie i sukien, przypominających płaszcze t. zw. robes - manteaux. Niektóre suknie będą się zapinać z tyłu, jak fartuchy. Na wczesną wiosnę materiały utrzymane będą w ciemnych lub neutralnych tonach, szczególnie w mieście Granatowy, zielony, brązowy i wszystkie odcienie zadmione szarego i beige. Na „plein - air“ przeznaczone są kolory jaskrawsze i wzorzyste tkaniny w deseń z wzorów geometrycznych figur. Na letnie wywczaszy figury geometryczne ustąpią miejsca wiązankom kwiatów. Ale do tego jeszcze daleko. Céline.

Gruźlica w Czechosłowacji

W Czechosłowacji umiera coroku 27.000 osób na gruźlicę. Ogólna liczba chorych na gruźlicę w tym kraju oceniana jest przez lekarzy na 200.000. Trzecia część zachorzeń powstaje naskutek zarażenia. W poradniach dla gruźlików przewija się co roku, szukając ulgi, 80.000 osób. Z tych danych wynika, że gruźlica jest w Czechosłowacji dość rozpowszechnioną chorobą.

Angielski automobilista rekordowy Jack Field miał podczas próbnej jazdy wyścigowej wypadek, z którego jednak wyszedł obronnie dzięki niezwykłej przytomności umysłu. Mianowicie podczas jazdy na torze Southport Sands eksplodował nagle wyścigowiec „Srebrna Kula“, zbudowany kosztem 20 tys. funtów szterlingów. W chwili eksplozji Field ratował się zręcznym brawurowym wyskoczeniem z wozu. (Na zdjęciu: samojazd „Srebrna Kula“ przed katastrofą.)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przedwiośnie i ruch budowlany

W powietrzu czuć przedwiośnie. Jeśli aura sprzyjać będzie, za 2-3 tygodnie odżyje ruch budowlany. W tych ciężkich czasach, w których tyle potęg się zawaliło, tyle firm zachwiało, raduje oczy widok, że jednak tu i ówdzie coś się buduje.

Rok temu przekroczyliśmy martwy punkt w ruchu budowlanym. Zeszłoroczny sezon był lepszy od r. 1932-go. W III kwartale 1933 r. wskaźnik ruchu budowlanego doszedł do 55 (1928 = 100), i wykazał poprawę o 10 proc. w porównaniu z rokiem 1932.

Odrodzenie budownictwa mieszkaniowego dla wielu osób było niespodzianką, zresztą miłą. W okresie dobrej konjunktury przywykliśmy myśleć, że bez pomocy funduszy publicznych nie byłoby ruchu budowlanego. Pobieźmie sądząc, wydawało się, że tembardziej w dobie kryzysu trzeba funduszy publicznych na prowadzenie akcji budowlanej.

Okazało się, że — nie! Pomoc państwowa odgrywa obecnie rolę drugorzędą. Widać to jasno i namacalnie z następujących, dalebóg zabawnych, cyfr: w r. 1930 kredyty publiczne w wysokości 160 mil. zł (stoszędziesiąt milionów) dostarczyły 35.176 izb; w roku 1933 kredyty publiczne w sumie 14,5 mil. zł (czternaście i pół miliona) pomogły do wybudowania — 23.765 izb... Co za proporcja!

Stosunek między nakładem pieniężnym państwa i budującego — oczywiście — uległ przeobrażeniu. Dawniej kredyt publiczny z reguły przekraczał 50 proc. kosztów budowy, sięgając nawet 90 proc. i wyżej. Natomiast dzisiaj pomoc publiczna stanowi przeciętnie 21 proc. kosztów budowy, a zatem środki własne budującego sięgają 79 proc. kosztów budowy.

Cudu odrodzenia budownictwa dokonał z jednej strony spadek kosztów budowy (wynoszących 40 proc. kosztów z r. 1928), z drugiej zaś strony instynkt ciułaacza, szukającego pewnej lokaty dla swych oszczędności i „wbudowującego” je w swój domek.

Rzecz charakterystyczna: znaczna część obiektów, budowanych przy pomocy kredytów na drobne budownictwo, zawiera po kilka mieszkań. Bank Gospodarstwa Krajowego obliczył, że budowane obecnie domy o najmniejszych mieszkaniach do wynajmu przynoszą właścicielowi około 10 procent w stosunku rocznym. Proszę bardzo!

Rentowność nowowyprowadzonych domków wydaje się być zapewniona. Zniżka cen (małych) mieszkań nie jest prawdopodobna, gdyż przyrost liczby mieszkań jest wolniejszy od przyrostu liczby ludności miejskiej. Nadto: nie przewiduje się pogorszenia sytuacji na rynku pracy, więc i zdolność płatnicza rzesz lokatorskich chyba się nie pogorszy.

Raz już zasiadłszy na trójnogu Pytji, prorokujemy dalej: nie przewidujemy wzrostu kosztów budowy, przynajmniej na najbliższą przyszłość. Również koszt kredytu chyba nie zdrożeje. A więc?

A więc mamy wrażenie, że warunki sprzyjają dalszemu trwaniu niezłej konjunktury budowlanej. Pod warunkiem, że ludzie mają jeszcze gotówkę na cele budowlane!

Pod tym względem koła rządowe zdradzają pewien optymizm. Mianowicie komitet ekonomiczny ministrów przeznaczył na cele budowlane sumę dwa razy wyższą od zeszłorocznej — 30 milionów zł. Normy kredytowe w stosunku do lat poprzednich uległy tylko niewielkim zmianom. W szczególności kredyt publiczny nie może przekraczać 50 kosztów budowy. Stąd wniosek, że rząd spodziewa się, iż w roku bieżącym społeczeństwo zmobilizuje większe niż w r. 1933 kapitały na cele budowlane.

Oby tak było!

Krótkie informacje gospodarcze

— W okolicy miasta Gaurdak (Azja środkowa) odkryto bogate pokłady ropy naftowej.

— Na Uralu w odległości 13 km. od miasta Swierdłowsk rozpoczęto budowę największej w Z. S. S. R. fabryki przetwórczej rud żelaznych.

— Dotychczasowy wpływ Pożyczki Narodowej dla skarbu państwa wyniósł do dnia 23. b. m. 232 mil. zł, co stanowi przeszło 71 proc. całej sumy pożyczkowej.

Oddłużenie handlu

Ciężkie warunki gospodarcze ostatnich kilku lat spowodowały znaczne zamrożenie kapitałów obrotowych handlu. Kapitały te nigdy w Polsce nie były duże. Składał się na to cały szereg czynników niesprzyjających kapitalizacji zysków, od polityki podatkowej poczynsz, a skończywszy na stopniowym kurczeniu się rynku konsumcyjnego i recesji zysków w handlu na skutek rosnącej konkurencji. Tembardziej więc unieruchomienie środków obrotowych w znacznej części odbija się szkodliwie na aktywności i odporności naszego handlu wobec niesprzyjających warunków konjunkturalnych.

Lwia część tych zamrożonych kapitałów handlowych tkwi obecnie w rolnictwie. Prowadzona od dwóch lat przeszło przez rząd akcja oddłużeniowa w rolnictwie w skutkach gospodarczych dała dla wiarytelności handlowych prawie taki sam efekt, jak moratorium. Handel, który finansował w dużej mierze konsumpcję rolnictwa, zarówno dużego, jak i małego, został postawiony wobec faktu dokonanego nieściągalności swych pretensyj, nie tylko na skutek fluktuacji wynikających z depresji gospodarczej, ale i przez celowe posunięcia rządu.

Rolnictwo stanowiło doniedawna głównego konsumenta dla handlu, pochłaniając przeszło 50 procent zbytku średnio, a w niektórych branżach procent ten dochodził do 100. Rozmiary klęski, wynikającej dla handlu nie tylko ze skurczenia się tego rynku do minimum, ale i z unieruchomienia wiarytelności za nabyte towary, są ogromne.

Pieniądze zakredytowane w towarze rolnikom, chronionym przez państwo akcją oddłużeniową, przestały być walutą w sensie kupieckim, przestały niemal zajmować pozycję w aktywach. Waluta bowiem — to pieniądz i czas. Czasu zaś zwrotu tych należności nikt określić nie może. Praktyczny wynik częściowego moratorium rolnictwa dla handlu jest taki sam, jak gdyby zmuszono polski handel do pożyczania na długi termin kilkuset milionów zł rolnikom.

W samym fakcie nie należałoby się jeszcze dopatrywać zjawiska ujemnego dla całości interesów gospodarczych naszego kraju, gdyby nasz handel był odpowiednio finansowo sytuowany i oparty na mocnych podstawach kapitału obrotowego. Kupiec w pewnych warunkach może finansować swego konsumenta. Może o ile ma na to, o ile mu się to na dalszą metę oplaca. Zastosowanie quasi-moratorium względem rolników postawiło handel w sytuacji przymusowej. Kupiec musiał się pogodzić z zamrożeniem swych należności u rolnika, bez względu na to, czy w indywidualnym wypadku może ponieść ciężar tego stanu rzeczy i bez

względem na to, czy poszczególny rolnik jest w stanie płacić, czy też nie.

Państwowa pomoc dla handlu wyraziła się, jak dotychczas, tylko w szeregu przyjaznych gestów i niezrealizowanych obietnic. Akcja oddłużeniowa w handlu, co do której snuto szerokie plany, nie weszła i pewno nie prędko wejdzie w fazę początkowej realizacji. Niemożliwym jest zresztą żądać, aby akcja ta wyraziła się dla handlu w analogicznych formach, jak to miało miejsce dla rolnictwa, z rozmaitych względów, a w pierwszym rzędzie dlatego, że struktura handlu jest znacznie bardziej skomplikowana i takie proste rozstrzygnięcia nie przyniosłyby mu generalnej ulgi. Może być mowa jedynie o konwersji kredytów krótkoterminowych na średnio i długoterminowe. Tak samo powstaje szerokie pole w dziedzinie ulg podatkowych.

W odniesieniu do zamrożonych w rolnictwie kapitałów obrotowych handlu również quasi-moratorium rolnicze nazbyt mechanicznie i nazbyt rycałtowo rozwiązuje stosunki między wierzycielami i dłużnikami. Jakkolwiek kryzys w rolnictwie jest daleko posunięty i pauperyzacja wsi w chwili obecnej zdaje się nie ulegać wątpliwości, nie oznacza to wcale faktu, że wszyscy rolnicy nie mogą uiścić wierzycielom z pośród kupiectwa swych należności. Istnieje pewien odsetek warsztatów rolnych, który z powodzeniem mógłby się z tych wszystkich zobowiązań wywikłać. Dziś jednak brak na to obiektywnego kryterium. Sądy nie mogą go stanowić, przy najlepszej nawet woli, gdyż muszą stosować się do obowiązujących w przedmiocie zadłużenia rolnictwa ustaw.

Ze sfer kupieckich coraz częściej podnoszą się głosy, domagające się stworzenia takich kryteriów, mogących rozpatrywać autorytatywnie indywidualne sytuacje, zachodzące między dłużnym rolnikiem, a wierzycielem kupcem. Mogłyby nim być specjalne komisje rozjemcze, utworzone przy izbach przemysłowo-handlowych, których opinie posiadałyby dla sądów wartość orzeczeń biegłych, czy też rzeczoznawców przysięgłych, mogłyby też być powołane do życia urzędy rozjemcze przy województwach. Forma prawna tych instytucji może być kwestią do dyskusji, chodzi tu przede wszystkim o ich funkcje. Powołaniu do życia takich instytucji musiałoby towarzyszyć odpowiednie znalezienie osiadeł w rozporządzeń i ustaw dotyczących akcji oddłużeniowej w rolnictwie, otwierające dla nich pole do działania.

Dzisiejsza sytuacja handlu jest tego rodzaju, że każda ulga w jego położeniu, a szczególnie dotycząca polepszenia sytuacji w dziedzinie kapitałów obrotowych — jest niezmiernie pożądana. T. N.

KRONIKA GOSPODARCZA

O zachowanie dotychczasowego poziomu życia w Polsce zachodniej

Różnice, zachodzące między strukturą gospodarczą poszczególnych dzielnic, wymagają liczenia się przez ustawodawcę z faktem ich istnienia. Mechaniczna unifikacja, polegająca na wyrównaniu różnic międzydzielnicowych w drodze ustawodawstwa i zarządzeń administracyjnych, powoduje na dalszą metę skutki ujemne. Dlatego instytucje samorządu gospodarczego Polski zachodniej stale zabiegają o branie pod uwagę przez czynniki miarodajne wyższego poziomu organizacji życia gospodarczego w województwach zachodnich. Chodzi tutaj o zachowanie życia gospodarczego Polski zachodniej na dotychczasowym wysokim poziomie i przeciw-

działanie jego obniżeniu.

Ostatnio z okazji debat nad nowelizacją prawa przemysłowego wskazano, że gęsta sieć komunikacyjna oraz znaczna ilość miast i miasteczek z licznym kupiectwem osiadłym w Polsce zachodniej czyni zbytnim handel jarmarczny i okrzynny, potrzebny innym dzielnicom. W województwach zachodnich dwa te rodzaje handlu prymitywnego są nietylko zbędne, lecz nawet szkodliwe. Dlatego w prawie przemysłowym winna istnieć możliwość znoszenia prymitywnych form obrotu towarowego w dzielnicach, w których są one niepotrzebne. (AZ)

Spadek dolara, funta oraz lira

W dniu wczorajszym trwał w dalszym ciągu spadek lira włoskiego, zanotowany w ostatnich dniach. Spadek ten jest dość powszechny. Spadek dolara trwa w dalszym ciągu, tak że różnica między faktycznym kursem dolara a kursem urzędowym jest już w chwili obecnej bardzo mała. W związku z tem też poważnie zmniejszyła się marża zysków przy wywozie złota z Europy do Ameryki. Transporty złota w chwili obecnej nie odgrywają więc poważniejszej roli, teoretycznie biorąc, powinny wkrótce ustać. Oczywiście z chwilą ponownej wyższości dolara na giełdach, wywóz złota z Europy do Ameryki ponownie będzie się wzmagal.

Funt narazie znów spada równoległe z dolarem. Zaznaczyć wszakże należy, że wzajemne ustosunkowanie się kursów obydwoma walut jest inne niż było przed dwoma tygodniami.

Z KRAJU

(k) **Upadłości w wojew. zachodnich.** Statystyka wykazuje, że na ogólną ilość ogłoszonych w całym państwie upadłości w r. 1932 — 549, w r. 1933 — 301, przypadło upadłości ogłoszonych w województwach zachodnich: w r. 1932 — 125, w r. 1933 — 69. (AZ)

(k) **Retowność m. Poznania.** Majątek komunalny m. Poznania, przyniósł miastu w r. 1932 dochód w kwocie 2 145 tys. zł,

Rasa

a zjawiska gospodarcze

W piątek, dnia 2 marca rb. o godz. 20-tej sekcja ekonomiczna Towarzystwa Prawniczego i Ekonomicznego w Poznaniu urządza drugi z kolei wieczór odczytowy z referatem docenta U. P. p. dr. K. Stojanowskiego n. t. „Rasa a zjawiska gospodarcze”.

Odczyt ten odbędzie się w sali 22-ej Uniwersytetu. Ze względu na ciekawą i aktualny temat, jak i ze względu na osobę prelegenta, jednego z najlepszych znawców zagadnienia rasizmu, spodziewać się należy dużego zainteresowania.

Najmilsza ze wszystkich gwiazd

LILJANKA HARVEY

uosobienie wdzięku, poezji i radości, stwarza niezrównaną kreację we wspaniałym arcyfilmie Eryka Pommera:

„CESARZOWA i JA“

Wszelkie słowa zachwyty za słabe są, by choć w części określić przedziwny czar tego filmu, którego akcja rozgrywa się na dworze Cesarzowej Eugenji... Kolosalny przepych wystawy, najpiękniejsze kobiety, cudowna muzyka, prześliczne piosenki, efektowne sceny zbiorowe — oto atuty tego filmu, który przynajmniej można tylko do niezapomnianego arcydzieła:

„KONGRES TANCZY“

Partnerami Liljanki w tym rozkosznym filmie są: wytworny amant CHARLES BOYER, oraz świetny komik, partner Jana Kiepury, słynny PIERRE BRASSEUR. Muzyka mistrza OFFENBACHA.

Uroczysta Prapremjera tego wspaniałego filmu odbędzie się już jutro, w czwartek, 1 marca w teatrze świetlnym „Słońce”.

Ze względu na uroczysty charakter jutrzejszej premjery, specjalnie zaangażowana Orkiestra Symfoniczna z 24 osób pod dyr. B. Kubika odegra przed każdym seansem „Marsz Powitalny” oraz 2 przeboje z filmu. Pg 3270

Zainteresowanie jutrzejszą premjerą olbrzymie!

natomiast przedsiębiorstwa komunalne wpłaciły w tym czasie do głównej kasy miejskiej ca. 4364 tys. zł, czyli majątek miejski przyniósł dochód brutto w kwocie 6509 tys. zł, co w stosunku do brutto majątku miasta stanowi 2,19% rentowności. (AZ)

(k) **Ponad 66 mil. zł m. Poznań wydało na budownictwo.** Od czasu przejścia administracji m. Poznania w ręce polskie, miasto zainwestowało na cele budowlane 53 402 tys. zł, na zakup terenów 3 144 tys. zł, na regulację dróg i placów 4 148 tys. zł, na ogrobenie Warty 1 333 tys. zł, poza tem zakłady miejskie inwestowały z funduszy własnych na cele budowlane 4 187 tys. zł, tak, że razem wdano na inwestycje tej kategorii ca. 66 105 tys. z. (AZ)

(k) **Sprawa konwencji handlowej polsko - czechosłowackiej.** 10 bm. podpisana została w Pradze konwencja handlowa i nawigacyjna polsko - czechosłowacka, regulująca całokształt stosunków gospodarczych między obydwoma krajami. Dowiadujemy się, że konwencja handlowa polsko - czechosłowacka zostanie wprowadzona w życie w dniu 7 marca rb. z uwagi na to, że — ze względów technicznych — wprowadzenie jej w życie nie może nastąpić przed tą datą. Do dnia 7 marca będzie obowiązywał prowizorium handlowe, uzgodnione przez oba rządy specjalną wymianą not. Podania o pozwolenia przywozu towarów w ramach kontyngentów, ustalonych obustronnie w nowej konwencji, mogą być już obecnie składane do właściwych urzędów, z tem, że ich merytoryczne załatwienie nastąpi z dniem wejścia w życie nowej konwencji.

(k) **Ustalenie zwyczaju handlowego.** Warszawska Izba Przemysłowo - Handlowa ustaliła zwyczaj handlowy, iż przy sprzedaży komisowej komisant, w braku odmiennego umownego postanowienia, nie może udzielać kredytu nabywcy towaru komisowego.

(k) **Niebezpieczna data dla przedsiębiorstw autobusowych.** Na dzień 1 stycznia 1934 r. zanotowano na terenie województwa poznańskiego 89 przedsiębiorstw autobusowych, oraz 6 przedsiębiorstw autobusowych koncesjonowanych. Ilość przedsiębiorstw autobusowych zmniejszyła się niewątpliwie z dn. 18 kwietnia r. b. t. j. z chwilą wejścia w życie prawa o kursowaniu autobusów przedsiębiorstw koncesjonowanych. Czy nie przyniesie to uszczerbku dla ogólnych potrzeb komunikacyjnych? (AZ)

(k) **Żegluga na kanale Bydgoskim, Noteci, Warcie i Odrze.** W r. 1933 statystyka żegluga na wymienionych w tytule drogach wodnych objęła w kierunku Gdańska (w nawiasach cyfry porównawcze za r. 1932), statków 142 (1071), o nośności tonn 352 685 (243 886). W kierunku z Gdańska: 1402 (1016) statków o nośności 314 666 (233 020) tonn.

Chcąc Szanownym Abonentom udogodzić odbiór gazety, utworzyliśmy po zlikwidowaniu filii naszej przy Starym Rynku 4 nowe trzy agentury, a mianowicie

1) w PAŁACU DZIAŁYŃSKICH
w Księgarni i Antykwariacie p. Urbńskiego
narożnik Starego Rynku i ul. Franciszkańskiej

2) przy STARYM RYNKU nr. 11
w składzie p. Rocha Szczerbińskiego
w pobliżu drogerji p. J. Czepczyńskiego

3) przy narożniku ulic Wodnej i Wielkich Garbar
w składzie papieru p. E. Kanikowskiej.

Szanownych Abonentów naszych i Inzerentów, zamieszkałych przy Starym Rynku, Wodnej, Wielkich Garbarach i przyległych ulicach, prosimy o zwracanie się odtąd we wszystkich sprawach, dotyczących wydawnictwa naszego, do jednej z powyższych agentur.

Agentury te załatwiają wszelkie sprawy, jak przedpłatę, ogłoszenia, oferty i reklamacje, na warunkach oryginalnych, bez żadnej dopłaty.

Administracja „Kurjera Poznańskiego”.

Tworzenie gmin zbiorowych i gromad

Projekty nowych zbiorowych gmin wiejskich i gromad w województwach zachodnich są już z całym pośpiechem wykończane w wydziałach powiatowych na podstawie wskazówek, udzielonych przez komisję ministerjalną, która zbadała już pierwsze projekty, a starostowie zaczynają w najbliższym czasie przysyłać te projekty po myśli ustawy radom gminnym do zaopiniowania. Według zamierzeń ministerstwa spraw wewn. wszystkie projekty winny być gotowe już z końcem czerwca rb.

Wielka, radykalna reforma gminna jest zatem w pełnym biegu a jej wejście w życie ma nastąpić najpóźniej już w styczniu 1935 r.

Spółceństwo, zaskoczony zmianą konstytucji, zainteresowane nowościami w polityce zagranicznej, zaabsorbowane przeobrażeniami ubezpieczeń społecznych, a ciągle pochłonięte problemami gospodarczymi i gnębione kryzysem gospodarczym, bezwarunkowo za mało poświęca uwagi doniosłej reformie naszej wsi. Dziwić się np. należy, że w tej aktualnej kwestji nie zabierają publicznie głosu sfery zainteresowane, jak np. ziemiaństwo i inni znawcy wsi.

Nie miałyby już celu powtarzanie zarzutów przeciw racjonalności całej tej reformy, choć przy układaniu projektów konkretnych wyszły właśnie na jaw wszystkie jej słabe strony, a zwolennicy jej z b. zaboru rosyjskiego sami teraz stwierdzają, że punkt ciężkości spraw gminnych leży raczej w „gromadzie” i wyrażają obawy przeciętnej administracji gminnych sprawami administracji rządowej. Ustawa jednak obowiązuje. Ale ustawa dopuszcza też bardzo różne wykonanie reformy w praktyce. Można wiele złych jej stron stępić, a niektóre dobre wykorzystać.

Najgroźniejszym punktem reformy jest dążność do tworzenia wielkich gmin zbiorowych na wzór byłej dzielnicy rosyjskiej, ponieważ tak wielkie gminy nie łączyłyby w sobie ściślejszych interesów wioski i obszarów dworskich w myśl zamierzeń ustawy, lecz byłyby tworem czysto biurokratycznym, dla wygody urzędów, a nie ludności; rozbudowując zaś aparat gminny, pociągnęłyby za sobą najpierw bankructwo finansów gminnych, a w następstwie nowe obciążenie ludności podatkami, świadczeniami i opłatami rozmaitego rodzaju.

A projekty władz nadzorczych idą właśnie raczej w kierunku takich wielkich gmin. Czy w myśl tendencji ustawy? Bynajmniej. Ustawa każe tworzyć gminy według wspólności interesów, należących do nich miejscowości, obciążając siebie w ten sposób lepsze zaspokojenie potrzeb ludności wspólnymi siłami połączonych osiedli.

Niestety drugi warunek ustawy: „sąmowystarczalność”, został w konkretnym przeprowadzeniu reformy rozdmuchany ponad jego znaczenie, rzekomo — z konieczności. Ustawa mianowicie, mówiąc, że „wielkość obszaru gminy winna odpowiadać, o ile to możliwe, zasięgowi wspólnego zainteresowania miejscowemi sprawami publicznymi, jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciążących na niej zadań”, miała najpierw na myśli nie tylko samowystarczalność finansową, ale także intelektualną, przedewszystkiem zaś postawiła na pierwszym miejscu — przed sąmowystarczalnością — wspólny interesów, bez której całe założenie gminy zbiorowej nie miałoby celu.

Z tego wynika, że odstąpienie od tej

pierwszej zasady bezwzględnie nie jest dopuszczalne. Nie można łączyć w jedną gminę miejscowości, które wspólnymi interesami nie są związane.

Tymczasem wydziały powiatowe, układając t. zw. próbne projekty budżetów, stwierdzają z przerażeniem brak dochodów ustawowych na opędzenie wydatków gminy, a zwłaszcza kosztów administracji i szukają ratunku w powiększeniu obszaru projektowanej gminy.

Brak środków utrzymania gmin zbiorowych, obok wydatków na cele gromady, był odrazu do przewidzenia. Zwracano na to dobitnie uwagę z wielu stron, wskazując, że szczególnie obecny kryzys nie jest odpowiedni do przeprowadzenia reformy, zwiększającej wydatki publiczne. Czyż jednak tworzenie wielkich gmin usunie finansowe trudności? Wcale nie. Przez połączenie większej liczby gmin zwiększa się bowiem znowu koszty administracyjne, zwłaszcza wobec większych odległości od urzędu gminnego. Przez to, jak też przez związane ze sobą miejscowości oddalonych od siebie, a nie ciążących do jednego ośrodka, zwicnie się całą myśl reformy, łącząc sztucznie szeregi osiedli wiejskich w okręg czysto biurokratyczny. Ludności utrudni się przytem dostęp do urzędu gminnego, w którym musi nie tylko załatwiać wszystkie sprawy policyjne, jak obecnie w wójtostwie, ale wszystkie sprawy ściśle gminne — samorządowe. Powstałaby w ten sposób tylko jedna kosztowna instancja więcej.

Na te niebezpieczeństwa zwraca też uwagę fachowa prasa samorządowa, a i wskazówki ministerjalne kładą największy nacisk na wspólność interesów i wysłuchanie pod tym względem opinii samej ludności.

Jakietakie wyjście z sytuacji możliwe jest zupełnie z innej strony. Jeśli dochodów braknie, trzeba ograniczyć wydatki. Tak, czy inaczej, środków na należyte utrzymanie i rozwój gminy zbiorowej w myśl założeń ustawy, oraz na utrzymanie gromad nie starczy. Zamiast więc od samego początku zwicznąć całe założenie ustawy i tworzyć gminy niezłotowe, papierowe, trzeba się ściśle, bezwzględnie trzymać założeń ustawy, tworząc celowe gminy o wspólnych interesach. Rzeczywista wspólność interesów i potrzeb łączy mieszkańców gminy do wspólnego wysiłku, a to da najlepszą rekojmiję wyjścia choćby z ciężkiej sytuacji. Przeciwnie, rozbieżność interesów i zniechęcenie z tego powodu do całej reformy musi dać wyniki najgorsze.

Przez większy obszar gminy nie się nie oszczędzi. Mniejsze zaś gminy będą miały mniejsze wydatki, oszczędzać będą na odległości do poszczególnych „gromad”; przedewszystkiem będą miały mniejsze wydatki personalne. I tak np. ustawa stanowi, że gminy wyżej 5000 mieszkańców muszą mieć obowiązkowo obok płatnego wójta także sekretarza gminnego, gdy mniejsze nie. Wystarczy wójt zawodowy. Należałoby zatem tworzyć gminy takie, któreby się obyły bez sekretarza. Wielkość gmin naturalnie nie może być równa. Im osiedla bardziej będą skupione, im więcej ich będzie łączy do jednego ośrodka (kościół, szkoła, poczta, stacja kolejowa, urząd stanu cywilnego, kółko rolnicze), tem gmina liczyc może więcej mieszkańców. Jeśli zaś ośrodek gminy będzie miał zasięg mniejszy, gmina musi mieć mniejszy obszar.

W tym względzie nasza ludność

wiejska będzie musiała zająć w najbliższym czasie zdecydowane stanowisko. Opinia rad gminnych nie będzie decydująca, ale z poważnymi argumentami władze muszą się liczyć. Rady gminne stoją wobec zagadnienia bardzo doniosłego i bardzo odpowiedzialnego.

DR. WŁADYSŁAW DALBOR.

Jubileusz kapłaństwa

W niedzielę, dnia 18 lutego obchodziła parafia w Kościuszkach n/Goplem uroczystość 25-lecia kapłaństwa swego duszpasterza ks. proboszcza Jana Szczepańskiego. Mały kościółek parafjalny, schowany w kępie drzew, jakby zastuchany w poszum pobliskich modrych fal goplańskich, zdawał się być szczególnie ożywiony mimo senniejszemu szaty. Nadspodziewanie rojno było w jego murach w tym rzadkim dniu od wielkiej rzeszy wiernych.

Uroczystą mszę św. celebrował czcigodny ks. Jubilat, podczas której miejscowy chór wykonał starannie przygotowane pieśni nabożne. Następnie zgotowano niezamordowanemu pracownikowi winnicy pańskiej żywiolową manifestację w ramach specjalnej akademii, urządzonej po skończeniu nabożeństwa. Na program włożył się śpiew chóru kościelnego, śpiewy i deklamacje dzieci szkolnych, oraz dłuższe przemówienie, poświęcone żywotnej działalności ks. proboszcza Jana Szczepańskiego, które wygłosił kier. szkoły w Lachmirowicach p. Kowalekiewicz, wręczając na zakończenie album pamiątkowy z podpisami. Osobne życzenia złożyły z kolei wszystkie organizacje miejscowe. Wzruszony do głębi licznymi dowodami serdecznego przywiązania odpowiedział w gorących słowach ks. Jubilat, dziękując wszystkim zebranych za gremjalny udział w kapłańskim jubileuszu.

Ks. proboszcz Jan Szczepański, po ukończeniu gimnazjum w Ostrowie Wlkp. wstąpił do seminarjum duchownego w Poznaniu. Uzyskawszy święcenia kapłańskie w roku 1909, pracę duszpasterską rozpoczął jako wikaryjusz w Morzewie, następnie w Mąkowsku, Markowicach i Trzemesznie.

W roku 1921 władza duchowna powierzyła mu probostwo w Kościuszkach n/Goplem, gdzie rozwija dalszą wyteżoną pracę duszpasterską i społeczno-oświatową. To też z okazji srebrnego jubileuszu życzymy mu z całego serca, żeby budował dalej to, co już przybrało kształt imponującego gmachu i żeby dożył szczęśliwie złotych godów kapłańskich.

Jeden z parafjan.

wsze walczy lepiej. Musi jednak bardzo pilnować się Forlańskiego, który pod okiem p. Starma b. się podciągnął i jest niemal równorzędnym przeciwnikiem. Nie trudno również o niespodziankę ze strony twardego, o silnym ciosie i rutynowanego Biangi. W każdym razie walki w tej kategorii będą h. zacięte i wyrównane.

Nie tak już jest skomplikowana sytuacja w lekkiej, gdzie na czoło wysuwają się Bąkowski i jego najeźźliwy przeciwnik w Siipińskim zwłaszcza, że walczą na własnym gruncie, byle tylko pozbył się swojnonszalancji. Nie wolno lekceważyć żywiołowego w ataku Banasiaka, wykazującego wszakże pewien spadek formy, oraz agresywnego o silnych ciosach Taborca.

W półśrodkowej zdecydowanie wybijają się Seweryniak ze względu na to, że Garnarek był dotąd tylko cieniem siebie samego i bodaj że się kończy. Z innych ani Bieniek, ani Matukow, ani startujący z łaski sędziów zamiast Lelewskiego, Aniola — wymieniamy jeszcze najmocniejszych — posiadają tylko niewielkie szanse. Wogóle ta kategoria wygląda najslabiej, a jedynym rywalkiem Seweryniaka i niewątpliwie znacznie większym talencie jest Misłurewicz, który naszym zdaniem powinien reprezentować nasz okręg.

Leгка атлетика

Polscy lekkoatletcy zaproszeni do Jugosławii. PZLA otrzymał od jugosłowiańskiego związku lekkoatletycznego propozycję wystawienia drużyny na szereg spotkań. Drużyna startowałaby w Białogrodzie, Panczewie, Mariborze, Lublanie i Zagrzebiu. Na dzień 5 czerwca zaproszeni zostali Francuzi, następnie gościć będą zawodnicy szwedzcy i niemieccy. Co do Polski, to P. Z. L. A. nie powiada jeszcze decyzji. (PAT)

Warta C — SMP. 3130. Międzyklubowe zawody rozegrano w hali „Sokoła”. Zwycięzcy: na 60 m: Szychała (W) 7,5; na 800 m: Nowicki (SMP) 2,21,0; sztafeta 100 - 300 200-100 m: SMP (Rogalski, Nowicki, Stasiak, Motylca); w wyci, w dal i pchnięciu kulą: Schmidt (W) 1.63 m, 6.40 m i 11.13 m. Na wyróżnienie zasługują wyniki powyżej wymienionego Schmidta, który w dal osiągnął nawet wynik ponad 6,50, lekko przekroczony, i Marchowskiego (W) — w dal 6.03 m i kula 10.64 m. (ig)

Oddział lekkoatletyczny „Warty” odbył walne zebranie w lokalach klubowych. Przewodniczył kierownik p. Wasiak. Do nowego kierownictwa powołano pp. Mallo-wa, Musielewska, Przychodzkiego, Rutkowskiego i Mardowskiego. Wręczono zawodnikom odznaki za zdobyte punkty: za 300 — Heljaszawi, za 200 — Hoffmannowi K., za 100 — Korkowi i Szukałskiemu. Kierownictwo zapowiedziało na nadchodzący sezon ożywioną działalność. Ukoronowaniem mają być spotkania międzynarodowe, którym początek da mecz w dniu 10 maja z mistrzem Niemiec, „Berliner Sport Club”. Zebranie było bardzo liczne, bowiem w obecności około 70 zawodników. (ig)

Pływanie

Zawody międzymiastowe Gdańsk — Poznań mają w bież. roku odbyć się o nową nagrodę ofiarowaną przez związek gdański; dotychczasową bowiem zdobył gdańszczanie na własność. Odnośna propozycję złożył Gdańsk projektując termin 14 i 15 sierpnia a jako miejsce zawodów Gdańsk. (wz)

Walne zebranie Oddziału Pływackiego „HCP” wybrało następujący zarząd pp.: kierownik — Szczepaniak St., wicekier. — Urbann W., sekretarz — Knopek F., kapitanowie — Lisewski P. i Pietrowiak Wl., gospodarz — Klawenhausen J., kronikarz — Kołodziejczak M., opiekun druż. — Drowski A. (wz)

Piłka nożna

Walne zebranie oddz. piłki nożnej „Warty” odbyło się przy licznych udziałach członków. Nowe kierownictwo wybrano en bloc w następującym składzie pp.: kierownik Kosicki, wicekier. — Ślebioda, sekretarz — Zielński (zast. Wietrzyński), ref. młody — Bilski (Wojciechowski J.), gospodarz — Skrzypczak, kronikarz — Grząślewicz. Po wyborach wręczono członkom następujące odznaki: PZPN II kl. — Fontowiczowi; złotą odznakę klubową: Fontowiczowi za 400 meczy oraz Scherfemu za 300 meczy. Srebrną odznakę za 200 meczy otrzymali — Dembiński, Włodarczyk i Andrzejewski; wreszcie brązową za 100 meczy — Uliwiak, Śmiglak K., Podlewski, Nowacki R., Majewicz, Sobkowiak. Najpilniejszy junjorzy: Meissner i Matuszak M. otrzymali żeton ofiarowane przez p. Bilskiego. Jak wynika ze sprawozdania w ub. sezonie czynnych było 5 drużyn seniorów, które rozegrały łącznie 130 meczy, wygrywając 71, remisując 18 a przegrywając 42. Stosunek bramek uzyskano 379:233. Składy drużyn były bardzo płynne; bowiem w samej drużynie ligowej walczyło aż 30 graczy. Drużyna juniorów rozegrała 21 meczy wygrywając 15 a przegrywając 4 ze stosunkiem bramek 97:38. We wszystkich zespołach startowało 77 graczy. Ze seniorów najpilniejszy: Pawlak K. — 42, Scherfka F. — 39, Nowacki — 38; z juniorów: Matuszak M. — 20 razy. (wz)

Dziedziczość

— Faktem jest, iż zarówno inteligencja jak i głupota są dziedziczne.
— Nieladnie to z pańskiej strony, że przerzuca pan całą winę na swoich rodziców.
(Tit - Bits)

Pierwszy raz w Poznaniu!
Przepiękny i porywający film
**Wiara, Nadzieja
i Miłość**
wyświetla dg 1077
Kino Oświatowe T.C.L.
Marsz. Focha 4.
Seanse o godzinie 4-tej 6-tej i 8-mej.
Ceny od 15 gr. do 50 gr.

SPORT
Mistrzostwa pięściarskie
W czwartek zaczynają się zjeżdżać zawodnicy

Prace przygotowawcze do 11 mistrzostw Polski są już na ukończeniu. Organizatorzy dokładają wszelkich starań, aby całość wypadła możliwie najlepiej, a przedewszystkiem, aby ułokować tysiączne tłumy zwolenników pięściarstwa, które dają wyraz swemu zainteresowaniu, kupując w dużej ilości bilety w firmie Camera, gdzie się odbywa Przedsprzedaż. Zawodnicy poznańscy przygotowują się bardzo starannie. Pięściarze z innych środowisk częścionie zapowiedzieli już swój przyjazd. Zatem drużyny Białegostoku, Krakowa i Warszawy przybywają we czwartek wieczorem, a zespoły Łodzi i Pomorza — w piątek w południe.

Przy omawianiu przypuszczalnych szans przedjdziemy obecnie do wagi piórkowej, która posiada aż 7 mniej więcej równych co do wartości kandydatów do tytułu mistrza. Z nich na odleglejszym miejscu postawilibyśmy może przedewszystkiem Matuszycyka, a dalej nieco zawsze surowych technicznie Woźniakiewicza i Chrostka oraz przechodzącego od dłuższego czasu spadek formy Rudzkiego. Pozostaliby zatem „Kajnar”, Forlański i Bianga. Z nich, pierwszy ma bodaj najwięcej szans ze względu na wykazane ostatnio walory, oraz fakt, że w mocniejszej konkurencji za-

Następna „Popołudniówka dla dzieci“

odbędzie się już w najbliższą niedzielę, w dniu 4 marca, również o godz. 16. Kierownictwo IKS-u uległo w tym wypadku powszechnym i energicznym żądaniom rodziców i dzieci, zachęcone nadto niezwykle powodzeniem pierwszej „Popołudniówki”. A ponieważ w dniu tym przypadają imieniny Kazimierza, przeto dla wszystkich Kazików i Kazutek nadarza się doskonała okazja: zabawa imieninowa. Solenizanci i solenizantki będą miały sposobność do przemiłej zabawy. Przyczem życzenia złoży im osobiście sam Wujek Czesio, który też opowie kilka nowych, jak zwykle — ślicznych baśni i bajek. P. dyr. Mąkowski przygotowuje prócz tego wesolą imieninową pogawędkę i inne miłe niespodzianki. Kto zaś w zeszłym tygodniu nie otrzymał jeszcze zaproszenia — pamięteczki, niechaj poda swój adres w IKS-ie do rąk p. dyr. Mąkowskiego (pl. Wolności 14a), a otrzyma przez pocztę. Wstępne od małego i dużego tylko 50 gr.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dzisiaj opera Borodina „Książę Igor”, która przez silną akcję, pierwszorzędną wystawienie i porywającą muzykę utrzymała sobie długie powodzenie. Partię Igora śpiewać będzie po raz pierwszy p. Roman Gabryśzewski. Efektowne tańce polowe wykona cały zespół baletowy. Dyryguje kapelmistrz Stefan Barański.

Premjera „Wesołej wojny“

Jutro, w czwartek premjera arcyzabawnej operetki Jana Straussa „Wesoła wojna”, której akcja odgrywa się w Italii na zamku księcia Malaspiny oraz w obozie genueńczyków. Pierwszorzędną obsadę stanowią pp. Fontannówna, Nochowicz, Trojanowska. Raczkowski Wiśniewski i Folański. Dyryguje kapelmistrz Wiktor Buchwald — reżyserja Bolesława Folańskiego.

Dzisiaj premjera „Czwartego do brydge'a“

Dzisiaj w Teatrze Polskim premjera głośnej sztuki, granej w Warszawie z olbrzymim powodzeniem. Adama Grzymały-Siedleckiego „Czwarty do brydge'a”. Role główne grają p. Koronkiewicz, Zielińska, Bogusławski, Noskowski i Zięglawski. Nowa piękna wystawa Szpingiera, reżyserja Koreckiego. „Czwarty do brydge'a” grany będzie na zmianę z Ciapciuszkiem przez cały następny tydzień. Ostatnie trzy przedstawienia były wyprzedane do ostatnich miejsc.

„Czwarty do brydge'a“

w Teatrze Polskim.

W komunikacie teatralnym o dzisiejszej premjerze „Czwarty do brydge'a” zasła pomyłka, gdyż suknie p. Koronkiewicz grającej główną rolę nie są z firmy Bonin, a z firmy S. Morańska, ul. Kossaka 18. zg 5693

Z Teatru Nowego

Dzisiaj po raz 56 — ostatnie przedstawienie sztuki, która zdobyła „mistrzostwo Poznania”. Najweselej kamedjo-reportaż „Pieniądz nie jest wszystkim” ustępuje z repertuaru w pełni powodzenia.

W czwartek przedstawienie zawieszone z powodu próby generalnej z sztuki „Zmartwychwstanie”.

W piątek premjera arcydzieła literatury rosyjskiej i europejskiej „Zmartwychwstanie” Lwa Tołstoja w nowej montażowej inscenizacji (15 obrazów). W fascynującej roli Katuszy Masłowej wystąpi gościnnie artystka teatrów warszawskich a ulubienica publiczności poznańskiej Halina Gieszkowska.

RADJO

Czwartek, dnia 1 marca 1934 r.

Poznań (346 m) 14.05 giełda; 17.50 „Z nad krawędzi”; 22.00 „Bajka i prawda o węzłach morskich” — wygl. dr. Różka; 22.05 płyty.

Warszawa (1415 m) 7.00 audycja poranna; 12.05 muzyka popularna z płyt, orkiestra harmonistów; 12.35 koncert szkolny z Filharmonji warszawskiej; 14.00 dziennik południowy; 15.40 koncert w wyk. orkie-

GRÓSZURA BEZPŁATNE

NATURALNY ZNAKOMITY SOK CZOSNIUKI PRZY KASZLU

DUSZNIKI SKLEROZIE WYCERPANIU

APTEKA
MAZOWIECKA
DRA A. SKŁEPIŃSKIEGO
WARSZAWA, MAZOWIECKA 10
Poznań: Apteka „Pod Białym Orłem”
K. Skarżyńskiego, Stary Rynek 41.
Tg 171

stry jazzowej; 16.40 odczyt pt. „Jak międzynarodowe organizacje kobiece pracują dla sprawy pokoju” — wygl. p. Halina Dorja-Dornałowiczówna; 16.55 „Cierpienia i radości miłości” (płyty); 17.20 recital skrzypcowy; 17.50 „Z teorii i praktyki rolniczej”; 18.00 odczyt; 18.20 słuchowisko p. t. „Monna Vanna” p/g Maurycego Maeterlincka; 19.25 feljeton aktualny; 19.40 komunikat śniegowy ze Lwowa; 19.43 wiadomości sportowe; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 „Myśli wybrane”; 20.02 koncert poświęcony utworom Ryszarda Wagnera; wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Bronisława Wolfstała i Franciszka Plattówna (śpiew); 21.00 „Skrzynka pocztowa techniczna”; 21.15 koncert muzyki lekkiej w

Wszelkie prace i zlecenia z zakresu radiotechniki
„Radiola”, Biuro Radiotechniczne, Poznań,
Główna 11. Telefon 35-55.
ng 4757

wyk. ork. P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota, z udz. Stefana Witasa (śpiew); 22.00 muzyka salonowa z płyt; 22.30 muzyka tańeczna z restauracji „Gastronomja”.

Programy zagraniczne. Ryga: 19.05 „Djabełski jeździec” — opt. Kalmana; Londyn Reg: 19.30 koncert kompozytorski M. Phillipsa; Kopenhaga: 20.10 koncert symf.;

**Oszczędny radjoamator wybiera
od razu najlepsze lampy radjowe t.j.
PHILIPS „MINIWATT”**
Różnica w cenie minimalna
w jakości i wydajności olbrzymia.
Tg 161

Wiedeń: 20.45 koncert symf. z udz. skrzypka Józefa Szigetii; Paryż (Radio Paris): 21.00 „Trędowata”, op. Lazzariego; Rzym: 21.00 „Arleżanka” — dramat muz. Bizeta.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Sempoliński przyjeżdża!!!

Popularny „Tomasz” w Poznaniu!

Prawdziwa uczta humoru i śmiechu w dniach najbliższych oczekuje nasze miasto! Przybywa do naszego grodu po półrocznej nieobecności jeden z najmilszych i najpopularniejszych ze wszystkich artystów polskich, jacy kiedykolwiek w mieście naszym gościł, sam **LUDWIK SEMPOLIŃSKI**, popularny „Tomasz”, niezrównany odtwórca przeabawnych typów i zdarzeń którego kapitalne piosenki „Gdyby ja byłem”, „Cholera”, „Przegląd prasy” do dnia dzisiejszego nuci cały Poznań! Czy może być radośniejsza nowina dla Poznania, dla tych wszystkich tysięcy mieszkańców naszego miasta, którzy w skwarne lipcowe i sierpniowe wieczory w Zoologu — zaśmiewali się do łez z przepysznego kawałów i świetnych piosenek niezrównanego „Tomasza”!

Ludwik Sempoliński nie przybywa sam! Wraz z nim w komplecie cała ta wesola piątka, która bawiła nas zawsze tak świetnie! A więc pełna temperamentu „vedetta” **JANINA SOKOŁOWSKA**, prze-miła **JANINA KOZŁOWSKA**, wytworny i ulubiony piosenkarz i konferencier **JERZY SULIMA JASZCZOŁT** i świetna para baletowa **SOBOLTÓWNA — WOJ-NAR**. Znakomici artyści z Sempolińskim na czele wystąpią w mieście naszym tylko 2 razy a to:

w sobotę, 3 i w niedzielę, 4 marca o godz. 11 wiecz. w teatrze świetlnym „Słońce” i zaprezentują naszej publiczności wielką rewję humoru, tańca i piosenki, złożoną z najnowszych i najweselejszych przebojów stolicy!

Orkiestra pod dyrekcją kapelmistrza, **B. Kubika**.

A więc wszyscy: starzy i młodzi, weseli i smutni, bogaci i biedni pamiętajcie: w sobotę i niedzielę, o godz. 11 wiecz. w „Słońcu” „rendez-vous” wszystkich sympatyków „Tomasza”. Czempredziej do kasy, bo braknie biletów!

Ceny miejsc najniższe od 1—3 zł. — Szturm po bilety już się rozpoczął w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Główna 20. Tel. 56-38. zg 5699

Podziękowanie!

Szanownej Dyrekcji Zakładu Wzajemnych Ubezpieczeń na Życie w Poznaniu, oraz wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę ś. p. Drogiemu Zmarłemu synowi, składamy serdeczne

Bóg zapłać!

zg 5689

Rodzina Wichniarzew.

Za oddanie ostatniej przysługi, dowody współczucia oraz tak liczne wieńce i kwiaty, złożone mojej najdroższej żonie i naszej najukochańszej matce, ś. p.

z Delingerów

Józefie Turkiewiczowej

składamy wszystkim Krewnym, Znajomym i Życzliwym serdeczne

Bóg zapłać!

zg 5694

Rodzina.

WYJECHAŁEM od 1 marca do 11 marca

Dr. Watta-Skrzydlewski

drg 1075 Poznań, św. Marcin 66/67

SPECJALISTA CHOROŃ SERCA

Niniejszem uprzejmie zawiadamiam, że prowadzoną przezemnie dotychczas przy ul. Długiej 5

DROGERJĘ

przenoszę z dniem 1 marca rb. do nowego lokalu przy **ul. Półwiejskiej 22**

Prosząc o dalsze łaskawe poparcie i dziękując za dotychczasowe względy, pozostaję

z wysokim szacunkiem

Michał Wdowicki

zg 5696

telefon 53-70.

Rutynowany

sekretarz notarialny

pracowity, trzeźwy, długoletni pracownik biur adwokacko-notarialnych, ostatnio przez 7 lat na jednym stanowisku kierownikiem z powodu zgonu szefa (notariusza) poszukuje posady ewentl. w adwokaturze. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zg 5697

We wtorek, dnia 27 lutego 1934 r. zasnął w Bogu, po długich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy i najdroższy mąż, nasz ukochany zięć i szwagier, przeżywszy lat 56, ś. p.

Władysław Juljan Wojciechowski

właściciel Drogerji i Perfumerji św. Marcin 46
Sodalis Marianus

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby Wielkie Garbary 6 do kaplicy Przemienienia Pańskiego przy placu Bernardyńskim, w sobotę 3 marca r. b. o godz. 9.30, skąd po Mszy św. żałobnej pogrzeb na cmentarz farny przy ulicy Bukowskiej.

W ciężkim smutku pozostaje

żona.

dg 1078

Zakład Pogrzebowy „Ceremonja”. Towarowa 25. Tel. 31-80.

Dnia 27 lutego 1934 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa, najtroskliwsza matka, ciocia i babcia, ś. p.

z Gembalskich

Anna Surdykowa

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 2 marca o godz. 4.30 po poł. z domu żałoby w Śremie, ulica Mickiewicza 47, o czym donoszą

zg 5690

w ciężkim smutku pogrążeni

maż z dziećmi, bratankiem i bratanek.

Śrem, Pleszew, Poznań, Gostyń, Dolask.

Przewielebnemu Duchowieństwu, P. T. Dyrektorom i Pracownikom Poczty, Profesorom, Uczennicom i Uczniom Gimnazjów, Gronu Nauczycielskiemu i Uczniom IX Szkoły Publ., Sekcji Wykonawczej Funduszy Pracy, Chórowi kościelnemu św. Łazarza za artystyczne pienia wykonane nad mogiłą i w czasie mszy św. żałobnej, Koleżankom, Kolegom, Krewnym i Znajomym, za liczne dowody szczerego współczucia z powodu zgonu najdroższego męża i ojca, ś. p.

Stanisława Fojudzkiego

składają najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 5685

Strapiona

żona z dziećmi.

Nie ustajemy w wysiłkach pozyskania jaknajwiększej ilości
ZADOWOLONYCH KLIENTÓW,
 uznając, że hasło „zadowoleni klienci” to fundament solidnego przedsiębiorstwa!
 Rozpoczynamy sezon
WIOSENNO-LATOWY

dalszą niższą cen. Niezmiernie wielki wybór ułatwi zakup najwybredniejszym.

POLECAMY: PALTA na jedwabiu, RAGLANY z najlepszych bielskich gabardyn, WYKWINTNE UBRANIA w znanym dobrym kroju, UBRANKA chłopięce i dziecięce, SPODNIÉ różnego rodzaju, MATERJAŁY na płaszcze i ubrania czołowych fabryk bielskich po CENACH FABRYCZNYCH.
 Pierwszorządny dział miarowy pod kierownictwem wybitnych sił fachowych.

Prosimy obejrzeć nasze okna wystawowe i porównać ceny.

W. KONKIEWICZ POZNAŃ

Stary Rynek 8

ng 5332 Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny odzieży męskiej i dla chłopców. ODDZIAŁ GNIEZNO, RYNEK 2. Przyjmuje asygnaty „Kredyt”

W czwartek, dnia 1 marca r. b. nastąpi

Otwarcie
Kawiarni i Składu Pieczywa

przy ul. Kraszewskiego 11. Telefon 77-77
 pod firmą

FR. KAMIŃSKI

Niniejszem mam zaszczyt polecić Szanownej Publiczności mój lokal i proszę o życzliwe poparcie.

Z poważaniem
J. Szymtkiewicz.

dg 1072

Noże i widelce
 Łyżki i łyżeczki
 Młynki do kawy
 Maszynki do mięsa
 Wagi kuchenne
 Żelazka do prasowania
 Wanny do prania
 Garnki aluminiowe
 Garnki żelazne
 Polewaczkę
 Kuchnie Westfalskie
 Łóżka żelazne
 poleca korzystnie
JAN DEIERLING
 skład żelaza
 Poznań, Szkoła 3
 Pg 8273-9,42

Szafę
 lustro, inne meble sprzedam.
 Matejki 59, m. 10. zd 29 077

SZYBKO!
 Zanurz te zbołałe, spuchnięte nogi w kąpiel z Saltrat Rodell. Ból odcisków jest ukojony w ciągu jednej minuty. Spuchlizna znika. Nadmierne pocenie się ustaje. Należy najwyszczajniej dodać do wody Saltrat Rodell, by przybrała ona wygląd mleka. Otrzymuje się w ten sposób tlenową kąpiel, która leczy, kozi i odświeża. Apteki, składy apteczne i perfumeryjne sprzedają Saltrat Rodell pod naszą gwarancją. Skład główny: L. Nasierowski. Warszawa, Kaliska 9.

Jutro w czwartek
OTWARCIE MAGAZYNU
 Bielizny damskiej, męskiej i dziecięcej,
 Trykotażę, pończochy, rękawiczki,
 Wełny, towary krótkie
 przy ulicy Półwiejskiej 2.
 Proszę o łaskawe poparcie nowego przedsiębiorstwa.
 Pg 3 269-53,478 **Marja Urbanowicz.**

czysty produkt mydło
DOLO
 skarb w gospodarstwie
 oszczędza bieliznę
 oszczędza ręce

Matową i delikatną cerę zachowuje się przez cały dzień dzięki stosowaniu nowego **Pudru Simon** o subtelny zapachu. Przylega on doskonale, nie drażni nigdy skóry. Jest drobny i chemicznie czysty. Nie ma Pani wyboru: trzeba stosować
POUDRE SIMON
CRÈME SIMON PARIS

Kafle do pieców korzystnie w wielkim wyborze poleca:
Gustaw Glaetzner Poznań, ul. Jasna 19
 Telefon 65-80 i 63-28 Składnica: Kraszewskiego 10

Od zaraz do wynajęcia
ubikacje fabryczne
 cała realność z podwórzem i ogrodem.
 Informacji udzieli Zarząd stoł. miasta Poznania, Grunwaldzka 18, pokój 5, parter. ng 5 114

Poznań-Centrum
 Duży lokal porestauracyjny przy ul. 27 Grudnia 19 od 1. 4. 34 do wynajęcia. Zgłoszenia poważnych re-flektantów do portjera Ostrowskiego tamże.
 Pg 3037-8,92

SKUP BUTELEK MONOPOLOWYCH
 na rok 1934 powierzyła Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego Związkowi Ociemniałych Inwalidów R. P. Uprasza się przeto o składanie ofert na dostawę butelek po-wyrobach monopolowych w ładunkach wagonowych Przed-tawicielowi Skupu butelek monopolowych Poznań, ul. Ma-latarska 6. Tel. 29-26. rg 1731

KAZDĄ CHOROBE WYLECZYSZ
 jeżeli regularnie zażywać będziesz
ZIOŁA Dra BREYERA
 najskuteczniejsze w nast. chorobach:
 Nr. 1. — w kaszlu, astmie, rozedmie płuc . . . . . cena zł 3,50
 Nr. 2. — w reumatyzmie, artretyzmie, zlej prze-mianie materji, nieczystości cery, choro-bach skórnych . . . . . „ 3,50
 Nr. 3. — w chorobach żołądkowo-kiszkowych, wa-trobowych, żółtaczce . . . . . „ 3,—
 Nr. 4. — w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnem wyczerpaniu . . . . . „ 4,—
 Nr. 6. — w niedokrwistości i ogólnem osłabieniu . . . . . „ 5,50
 Nr. 7. — w chorobach nerkowych i pecherzowych . . . . . „ 4,—
 Nr. 9. — przeczyszczające w chronicznem zatwar-dzeniu i hemoroidach . . . . . „ 1,50
 Do nabycia w oryginalnem opakowaniu w aptekach, skła-dach aptecznych i drogeriach lub w wytwórni „POLHERBA“, Kraków - Podgórze, Skrytka nr. 48.
 Zainteresowani otrzymają na żądanie darmo z wytwórni broszurę „Jak odzyskać zdrowie“ Pg 2 065-70.135/7
 Apteka im. Dra K. Marcinkowskiego, Poznań-Bazar (wej-ście z ul. Nowej) udziela wszelkich informacji oraz wydaje bezpłatne broszury o leczeniu ziołami.

Lokal
 nadający się na hurtownię handlową lub cichy warsztat przemysłowy, sala z pokojem, ogółem 66 metrów² do wynajęcia od zaraz. Zgłoszenia Św. Marcin 65 m. 14, tel. 19-49. zg 5698

TARG AMERYKAŃSKI
POZNAŃ, Stary Rynek 10
 bije cenami wszelką konkurencję — Setki artyku-lów — za bezcen. — Wstęp, przekonaj się. — Kupno nie obowiązuje. zg 5 692

Szkló okienne, ogrodowe, dachowe, kit i t. d. szyby wystawowe i lustra hurtownie — detalicznie
Polskie Biuro Sprzedaży Szkló
 Sp. Akc. Pg 2551-7,15
 Poznań, Małe Garbary 7 a. Tel. 28-63.

Posadzki z płyt palonych lub terrazzowych
 Opierzenia ścian płytkami glazurowymi wykonuje tanio i solidnie
STEFAN PEŁCZYŃSKI, Poznań
 Dworzec Towarowy, ulica Towarowa
 Telefony Nr. 76-05 76-56. Pg 3 263 6,120

Tylko 7 dni wielkiej okazji!
 Firma chrześcijańska.
WYSTAWA I SPRZEDAŻ DYWANÓW PERSKICH
 wprost z fabryki Bielskiej. Duży wybór, niskie ceny na spłaty. Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 17 i Hotelu „Victoria” pokój 34, tel. 30-36. zg 5691

Materiały drzewne
 wszelkiego rodzaju, przetarte i w okrągłym stanie, zamó-wienia specjalne do budowy domów i mostów, wykonuje się po cenach najniższych. Zgłoszenia: Inż. Urbański, poczta Niedoźwiedzice, koło Baranowicz. zg 5671

PROSEK Z. KOGUTKIEM
 (MIGRENO-NEUVOSIN)
 USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENE, NEURALGIE
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPE, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE,
 STAWOWE, KOSTNE I T.P.
 PROSJKI TE WYRABIAMY I W POSTACI
TABLETEK
 ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH PROSJKÓW
Z. KOGUTKIEM
 ng 4735

Farby, Lakiery, Pokosty
 oraz wszelkie przybory malarskie kupuje się naj-korzystniej tylko w firmie
 Specjalny
 Skład Farb i Lakierów
FR. GOGULSKI
 Poznań, ul. Wodna 6.
 Tel. 46-93 i 37-93
 ng 5 524

STEMPLE
L. KAPELA
 WROCLAWSKA 18
 ng 4744

Dnia 27 marca 1934 r., o godzinie 9-tej przed południem odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Poznaniu
PRZETARG PRZYMUSOWY
 nieruchomości, położonej w Poznaniu przy Starym Rynku 44, mającej oznaczenie hipoteczne Poznań, Stare Miasto Tom II, karta 44. Nieruchomość powyższa została oszaco-wana na 277.500 zł., a najniższa cena wywołania na 185.000 złotych. Na nieruchomości ciąży długoterminowa hipoteka amortyzacyjna Banku Gospodarstwa Krajowego. dg 1067

KOMUNIKAT.
 Ubezpieczalnia Społeczna w Poznaniu wzywa P. T. Pra-codawców do nadesłania wykazów stanu zatrudnienia (form. 2 i 2a), oraz deklaracji składek ubezpieczeniowych (form. 4 i 4a) za miesiąc styczeń 1934 r. w terminie do dnia 3 marca br.
 Zaniedbanie tego obowiązku, wynikającego z przepisów § 20 Rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28. 12. 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 818 zmusi Ubezpieczalnię Społeczna do zastosowania przepisów przewidzianych w § 27 powołanego wyżej rozporządzenia. ng 5327
 Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu.

Naglówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811

1 t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. KAMIENICE

Dom
piętrowy z składowym, Wojsztynie, Kościelna 13 na substancji 9. III. 1934 korzystnie do nabycia. zdg 29 067

Kamienice
3-piętrowa, czynszowa, składami w Bydgoszcz sprzedam. Dochód 10 700 — cena 90 000. — wpłata 70 — 60 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 812

Dom
willa, 2 razy 3 pokoje, wygodami wpłaty 6 000. reszta amortyzacja. Kosmann, Fredry 6. zdg 29 177

Kamienice
komfortowa sprzedam 135 000 — wpłaty 30 000, dochód 21 000. Maćkowiński, Zwirzyńska 8, telefon 62-66. zdg 29 202

Willki
lub dom kupie w Poznaniu 25 tysięcy, wpłaty 15 tys. gotówką, Bartkowiak, Kościelnik, Poznański zdg 29 117

Kamienice
dochód 9 000, wpłaty 35 000 Maćkowiński, Rybaki 20a. zdg 29 238

Kamienice
w Poznaniu, śródmieściu, czynsz roczny 25 000, zamienie na mniejszą z dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 227

Dom
komfortowy, narożnikowy, 18 okien frontu, centralne, centrum, donoszący 33 500, cena 270 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 407

Kamienice
wille, domki, duży wybór. Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdg 29 425

2. PIENIĄDZ

Wspólnika
z kap. 2 500 zł do dobrze zaprowadzonego sklepu obuwia, blisko Starego Rynku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 023

Posiadajacemu
5 tys. zł niekoniecznie fachowcy dla dobrej egzystencji. Hodowla Drobni i zwierząt futerkowych w Środzie. zdg 29 073

500
pożyczki za proc. potrzebuje student II roku na dalsze studia, zwrot kosztów, gwarancja. Osoby zamożne zdolne zrozumieć sytuację uprasza się o wiadomość do Kurjera Poznańskiego zdg 29 216

2 000
mórg, gorzelnia, pałac, komfort, inwentarz, blisko Poznania 300 zł morga, wpłaty 500 000. Pośredniczy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 883

Pożyczki w wysokości 15—20 000 zł
poszukuje się na I hipotekę na 100 morgów kompleks łąk podmiejskich. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 1076

Udziału
czynnego skład 5 000 i więcej poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 578

4. OSOBISTE

Unieważniam
dowód akademicki 17094 Kazimiera Wojtasiakówna. zdg 29 131

Kal.
czekam listu. zdg 29 110

Marja R.
list zapóźnie, wyznaczyć inny dzień. — A. W. zdg 29 204

Krwiodawcy
do transfuzji krwi poszukuje Oddz. wew. San. S. S. Elżbietańnek, ul. Łąkowa 1/2. zdg 29 527

Unieważniam
dowód osobisty W. S. H. nr. 2463 na nazwisko Franciszek Wojciechowski. zdg 29 525

5. GDZIE MIESZKA

O Lisickim Janie
lat 37, synie Gracjana i Bogusławy, ktoby posiadał jakiegokolwiek wiadomości, proszony jest o zakomunikowanie Marii Lisickiej, Warszawa, Hoża 66, m. 17, ng 5 107

6. OZENKI

Dzielnej
ekspedjentki branży rzeźniczej poszukuje kawaler celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 039

Piekarz
która pani dopomoczyć majatkowo kawalerowi, lat 33, posiadajacemu 2 000 zł., zalożyć interes wraz z piekarnią. Oferty wraz z fotografią Kurjer Poznański zdg 29 514

7. SPRAZDAZE

Gramofony
płyty, mechanizmy, reparacje. — ceny znizone. E. Balon, Poznań, Woźna 12. Pz 2560-8,40

Planino
mało używane sprzedam 1 400 zł za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 568

Motor
elektryczny 10 k. m. 220 volt, prad zmienny tania na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 778

Podarki
imieninowe praktycznie tanie „Lamus”. Strzelecka 1. Pz 2 557-53,428

Meble
najtaniej J. Baranowski Poznań, Podgórna 19. Pr 2 519-23,58

Gołabki
oswojone sprzedam. Wały Król. Jadwigi 4, m. 12. zdg 29 024

Skład
w centrum do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 033

Chłodnice
tryb talerzowy atakujący do Buicka 26 r. tania sprzedam. — Plebański, Śrem, Kościuszki 14. zdg 29 036

Gospodarstwo
wzorowe 47 mórg ziemi ogrodowej, dom 6 pokoi, 3 km od Poznania sprzedam lub zamienie na dom Poznaniu przy tramwaju. Wiadomość: Paluch, Kantaka 8/9. zdg 29 047

Dentystyczne
urządzenie tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 057

Skład
papieru, obszerny 4 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 035

Pierwszorzędne czereśnie
alejowe w najprzebieższych odmianach handlowych tania sprzedam. Rudawski, Buk (Wlkp.). — Lwówecka 7, telefon 2. zdg 29 097

Skład
delikatesowo - spożywczy dobrze zaprowadzony najruchliwszej ul. Jeźyc sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 180

Dom
piętrowy, frontowy, parter, 2 składowy, piętrowy, mieszkanie oraz dom ogrodowy i ogród sprzedam zaraz, cena według umowy. — Wpłaty około 12 tys. Jankowski, Gębice, pow. Mogilno. Informacji udzieli w Poznaniu wskaże Kurjer Poznański zdg 29 186

Futra
liszy, niesłychanie tania kupi każdy tylko u Dobrowolskiego, Marcina 1. zdg 29 132

Nowożeńcy
umieblują najkorzystniej mieszkanie tylko Fabryka Mebli. — Rynek Śródecki, Poznań. zdg 11 219

Meble
najtaniej, gwarantowane dogodnie warunki, tylko fabryka mebli Rynek Śródecki. zdg 22 237

Piekarnia
1 800 zł. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdg 27 194/5

Skrzynki dyktowe
pojedynczo i hurtownie Sniegocki, Ratajczaka 2, II. p. Pz 2 562-8,63

Parcele
Rataje tania sprzedam. Tomczyk Dąbrowskiego 66. zdg 29 169

Skład
kolonialny przy ruchliwej ulicy towarem, magłem, powoduje śmierci sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 29 175

Pianina
okazje niebywale. „Naumanna”, „Eckego” Ratajczaka 28, (parter prawo). zdg 29 111

Sprzedam
regal, biurko. Zgłoszenia Focha 84, III. p. m. 8. zdg 29 201

Jadalnię
salonik tania sprzedam. Romana Szymańskiego 3, m. 3. zdg 29 121

Wózek
rzeźniczy sprzedam. Romana Szymańskiego 3, m. 3. zdg 29 122

Samochoód
sprzedam mały 4 osob. limuzyna marki Opel 420 jak nowa. — Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 123

Platformę
50 ctn. 200 zł aparat 7 gatunków kawy 120 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 132

Auto-Bazar
Bukowska 11/13, używane części zamienne do samochodów. zdg 29 135

Antyczne
lustro, lodówka, jadalnię. Działyńskich 3, m. 4. zdg 29 153

Plac
ogród pawilon, dobry interes — punkt Solacza sprzedam okazjnie lub wdzierzawie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 215

Meble kuchenne
wielki wybór, ceny najniższe. — Łąkowa 4a, stolarnia. zdg 29 223

Singera
damska, okrągłe. W. Garbury 53 m. 22. zdg 29 257

Wóz
rzeźniczy, nowy, berliński, tania sprzedam. Kolejowa 37. zdg 29 250

Nieruchomość
z restauracją w dużej wsi kościelnej sprzedam przy wpłacie zł. 10 000. — reszta na hipotekę za niskim procentem. Zgłoszenia „Par” pod 8,108 lub telefon 6494.

Meble białe
łóżka żelazne, szafy, tapczany, materace sprężynowe najtaniej. Asygmaty „Kredyt” „Sprzet Domowy”. św. Marcin 9/10. Pz 2 548-53,296

Pianino
tania. Półwiejska 11, mieszk. 12 zdg 29 271

Płyta
marmurowa, gablotka, gramofon tania. Adres Kurjer Poznański zdg 29 409

Restaurację
z pełnym wyszynkiem, mieszkaniem, śródmieściu, ze względów familijnych tania sprzedam. — Oferty Szewska 20. zdg 29 404

Materiały na ubrania
w wielkim wyborze poleca Andrzejewski, Szkolna 13. dg 1 073

Domek
Dębcu tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznań. zdg 29 322

Tania
na spłacie poleca Fligierski, św. Marcina 23. zdg 27 265/6

Sypialnię
(ciemną - bez) dobrze utrzymana z materacami, płyty marmurowe, lustra, z dużym obrazem sprzedam, cena 400 zł. Swarzędz, ul. Kórnicka 36, m. 1. zdg 29 044/5

Gramofon
szafkowy, dwusprężynowy, duży sprzedam, cena 150 zł z płytami. Swarzędz, ul. Kórnicka 36, m. 1. zdg 29 042/3

Jadalnię
czarna, dobrze utrzymana sprzedam. Cena 300 zł. Swanecki, ul. Kórnicka 36, m. 1. zdg 29 053/4

Dom masywny miasteczku
dwa składowy morga ogrodu, cena 1300, wpłaty 5 000. „Dom Zielceń”. Wrocławska 22. zdg 29 509

Parcelę
Dąbrowskiego, naprzeciw Botani-ku, za Okrężną, Plantacja, Bukowska, Groźiska, Botaniczna, Rocha tania „Osadopol” Rzeczypospolitej 9. zdg 29 146/7

Kazimierzowstwu
podarki okazjnie. — „Lamus”, Strzelecka 1. zdg 29 363

Pianino
tania na sprzedaż. Skład, Górna Wilda 78. zdg 29 354

Kieliszki — szklanki talerze — kompotjery porcelane — alpage Fa. C. Ratt
27 Grudnia 4, I piętro. zdg 29 353

Gospodarstwo
ładne 85 morgowe, powiat leszczyński, nadające się dla rodziny inteligentnej, wpłata 22 000 zł sprzedam wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 381

Egzystencja
przez kupno kompletnego urządzenia do fabrykacji dobrego wyalazku każdemu potrzebnym, potrzeba gotówki 3 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 432

Jadalnię
elegancka czarna, zagar szafowy tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 431

Motory
elektryczne prad stały 220 siedem, cztery, trzy, dwa, jedno-konne tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 430

Szpice
prawdziwe, młode, Cukiernia „Słowiańska”, Marsz. Focha 70. zdg 29 496

Pianina
sprzedaje. Długa 16 m. 1. zdg 29 492

Kilka
konwi do mleka sprzedam. Ewan-gelicka 1. zdg 29 484

Kostjum
damski zł 20 sprzedam. Dąbrowskiego 2 m. 11. zdg 29 485

Buirko
lustro, szafa, dobrym stanie, tania. Szkolna 11 m. 8. zdg 29 480

Wóz
resorach ogrodowy, konia sprzedam. Stawna 6. zdg 29 478

Żyrandol
kryształowy, elegancki, tania sprzedam. Szkolna 11 m. 8. zdg 29 474

Parcela
1142 m² Staroleka nad Warta, wysoko położona 2,50 zł m² zaraz sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 472.

Motor
1,1 KM, prad stały, lodówka, Grochowe Łąki 7. Szukała Wrotańsk, zdg 29 464

Antyki
wyprowadzaje. Pocztowa 22. Pz 3271-53,480

Dom
w Poznaniu z ogrodem sprzedam spiesznie. Pośrednicy wykluczeni. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 29 264

Palto
damskie, granat sprzedam tania. Słowackiego 48, m. 6. zdg 29 305

Skład
mały, centrum „Domus”. Plac Wolności 14a. zdg 29 306

Centryfuga
i beben do oddania. Firma Gaede telefon 52-82. zdg 29 310

Motocykle
nowe, używane, najtaniej. Żydowska 29. zdg 29 311

Meble
najtaniej w Bakosia ul. Wenecjańska 1 Most Chwaliszewski, przy krzyżu zdg 29 277

Podwozia
samochoadowe na wozach mleczarskie gotowe sprzedam tania. Dąbrowskiego 100. zdg 29 428

Antyki
wielki wybór. Woźna 9. Flasiński. Pz 3272-53,470

Skład
obuwia tow. lub bez nadający na każdą branżę przy Starym Rynku sprzedam tania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 524

Buty
damskie do konnej jazdy sprzeda Dom Komisowy, Bukowska 11/13 zdg 9 519

Antyki
wysprzedaje tania. Piekary 5. zdg 29 518

Skład
kolonialny z towarem, 3 pokojowym mieszkaniem od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 508

10. MAJATKI
Folwark
własny 500 morgowy, inwentarzem sprzedam, cena 65 000. — wpłaty 30 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 050

4—5 000 mórg
kupię tylko uregulowana hipoteką, bez pośrednika. Oferty Kurjer Poznań. zdg 29 410

11. KUPNA
Kupię młynek
do mielenia lusk Perplex, Miąg lub podobny. Edmund Stankiewicz, Krotoszyn. dg 1061

Beczki
do smoly, dobrym stanie kupię. Wierzbicie 36/38. Pz 3 056-53,467

Samochód
4 osobowy, mało używany, kupię. Wierzbicie 31/33. Pz 3 053-53,466

Konie
silne, robocze, kupię. Wierzbicie 36/38. Pz 3 054-53,465

Klatkę
druclaną do papugi kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 088

Rehpinscher
pieska kupię. Telefon 34—56. zdg 29 182

Beczki
do ryb kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 188

Kase
rejestracyjną National kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 061

Kwity
lombaradowe kupię „Lamus”. Strzelecka 1. Pz 2 559-53,427

Balonówkę
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 109

Dom
kupię Poznaniu, wpłaty 30 000. — bez pośrednictwa. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 29 255

Kupię
2—3 dywane oryginalne perskie okazjnie. Zgłoszenia Poznań, Hotel „Victoria” pokój 34. zdg 29 253

Szablę
oficerską kupię. Oferty do Kurjera Poznań. pod zdg 29 231

Bufoet
gębowy niewysoki kupię tania. Oferty podaniem ceny do Kurjera Poznań. zdg 29 230

Parcelę
blisko śródmieścia kupię. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznań. zdg 29 415

Gospodarstwo
do 150 mórg dobrej ziemi, wpłaty 30 000, kupię. Oferty Kurjer Poznań. zdg 29 357

Około 10 mórg
gołej dobrej ziemi kupię blisko miasta do 25 km od Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 382

Brony
łakowe, lancuszone kupię. Oferty Kurjer Poznań. zdg 29 328

Rower
kupię. Poznańska 27, m. 5. zdg 29 446

Kupię
majątek około 200 mórg z budynkami i rybolowstwo najchętniej pow. ostrowski i kaliski. Oferty proszę pocztą Puławy, k. Lublina, skrzynka pocztowa 73. zdg 29 385

Maszynę
damską używaną lub stara kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 401

12. DO WYNAJECIA
8—9 pokoi
(obok Placu Wolności) I piętro, od 1 maja, względnie później, na biura albo biura z mieszkaniem. Wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznań. z. 17 23 928

Słoneczne
trypokojowe mieszkanie garaż. Aleja Hetmańska 27. zdg 29 917

5 pokoi
i kuchnia front nie komfortowe przy Wronieckiej zł 120 za rok zgóry wdzierzawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 015

Pięciopokojowe
komfortowe 140 miesięcznie. — Stankiewiczowa, Wrocławska 38. zdg 29 070

5 pokoi, śródmieście
dla lekarza lub adwokata, mieszkaniem odnowione od zaraz do wynajęcia, czynsz miesięczny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 061

4
pokoje kuchnia słoneczne I. prz. okolica Strzelecka. Warunek: zwrot kosztów, objęcie części mebli korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 100

Ośmiopokojowe mieszkanie
na I piętrze przy Parku Moniuszki, komfort, tania do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 279

4-ro pokojowe
komfort, centrum, oddam lub zamienie na mniejsze. Zgłoszenia „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod 8,70. Pz 3 008-8,70

Czteropokojowe
komfortowe słoneczne, centralne ogrzewanie 4 piętro. Matejki 68, m. 6. zdg 29 128

Oddam
3 pokojowe mieszkanie blisko centrum. Zwrot czynszu. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 157

Czteropokojowe
ogrodem tudzież dwupokojowe, komfort, willa, okolica Grunwaldzkiej. Informacje: Niegolewskich 7, skład. zdg 25 598

Sześciopokojowe
remontowane od właścicieli. — Chelmońskiego 8. zdg 26 427

Od zaraz
3 pokoje komfort Górczyn przy kościele Jasnogórska 9, Gospodarz. zdg 29 288

Mieszkanie
5 pokojowe z komfortem w pobliżu Województwa do wynajęcia od 1. 3. 34. Zgłoszenia od 4—6 Nowy Rynek 13, m. 7. zdg 29 289

Czteropokojowe
komfortowe 80. — Dwupokojowe, łazienka 45, wolne, wynajme zaraz. „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdg 29 940

Mieszkanie
pięć pokoi, wszelkie wygody, bez odstępnego oddam. Wiadomość Kurjer Poznań. zdg 29 279

2 pokoje
kuchnia, Kochanowskiego 17, gospodarz. zdg 29 411

4 pokoje
w nowej willi, z łazienką, pokojem dla służącej, na Górczynie przy kościele, minucie od przystanku tramwajowego, wdzierzawie gospodarz od 1. 5. Oferty Kurjer Poznań. zdg 29 396

Drogerja
przylegające mieszkanie trypokojowe śródmieście korzystnie do oddania. Zgłoszenia administratora Poznań, Maszalska 6, m. 4. zdg 29 448

Wodna 2
śródmieście trzy ubikacje pierwszej piętro front. Zgłoszenia pod tierka. zdg 29 447

Mieszkanie bezpłatnie
czteropokojowe Poznań oddam zamożnemu państwu 5 lat za pokój, utrzymanie, pranie dla akademika. Właściciel domu.

2 SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Gospodyni

Z dobrem gotowaniem, pieczeniem ciast, chowem drobiu, dobremi świadectwami na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 494

Ceglarsz

chlubne świadectwa na życzenie gwarancja, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 497

Krawcowa

dzielnia poszukuje posady po domach, wyjedzie chętnie na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 507

Szofer - ślusarz

syn rodziny ziemianin, kawaler, uczciwy, trzeźwy, poszukuje posady. Wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 28 514

Dziewczyna

z dobrymi świadectwami - do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 1. 3. 34. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 517

Samodzielny

młynarz szuka posady (później pożyczka lub spółnik). Oferty Kurjer Poznański zdg 28 511/2

Czeladnik

piekarski poszukuje posady zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 28 780

Krawcowa - mistrzyni

poszukuje posady, może wyjechać. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 793

Z 4000 złotych

poszukuje posady inkasenta, magazyniera, kasiiera, do ekspedycji lub t. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 966

Książkowa - bilansistka

pisząca biegle na maszynie z znajomością języka polskiego i niemieckiego, poszukuje posady. Ustawia bilanse Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 809

Poszukuję

dla mego urzędnika gospodarczego z 12 letnią praktyką, energicznego i sumiennego posady stałej od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 117

Uczciwa

służąca z gotowaniem, do wszystkiego, szuka posady. Wolnica 7. m. 17. zdg 27 872

Inteligentna

bardzo skromna uboga sierota, zawodu biuralistka, lat 21, uprasza o jakiegokolwiek zajęcie biurowe, handlu, również jako wyreczytelka - wychowawczyni. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 28 392

Panienska

średniem wykształceniem, praktyczką biurową poszukuje jakiegokolwiek posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 28 145

Ogrodnik

pszczelarz, kawaler, 13 praktyki zagranicą, wzorowy fachowiec poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 020

Cukiernik

poszukuje posady dobrego fachowca. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 035

Siedemnastoletni

5 klas gimn. poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 29 069

Dziewczyna

młoda uczciwa szuka posady bez gotowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 074

Mistrz młynarski

średni wiek, wszechstr. doświadczony także w budowie ryflowaniu wały, wszelkimi motorami poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 075

Starsza

dziewczyna z dobrem gotowaniem dobre świadectwa szuka posady od 1. 3. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 078

Służąca

do wszystkiego poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 079

Dziewczyna

poszukuje posady od 1. do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 080

Wychowawczyni

b. dobre świadectwa, ostatnia posada 4 lata, przyjmie posadę w dobrym domu. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 084

Ekspedjentka

z branży białawatów i towarów krótkich poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 094

Posługi

poszukuje pracę Jezyc. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 099

Dziewczyna

uczciwa pracowita, sumienna do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 183

Posługaczka

uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 185

Młoda

inteligentna, bardzo czysta, kochająca dzieci poszukuje posady, także z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 051/2

Przepisuje

maszynie francuskiej, angielskiej, niemieckiej. Młynska 3 - 9. Pg 2551-53.430 a

Tanio

wykonuje przerabia swetry, garsonki, bluzki, sukienki itp. "Trio". Poczta 23. Pg 2 555-7.61

Resztki po „Białym Tygodniu”

J. Schubert Fabryka Bielizny Dom Płócen. Wrocławska 3. Pg 2483-4.96

Obiady

pierwszorzędne 0,80 Kantaka 4. lewe schody II. zdg 29 256

Dla architektów

Mam zamiar przebudować dom, proszę się zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod zdg 29 884

Akuszerka

Kleinwächterowa Poznań, centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo drugi dom od placu Świetokrzyskiego. zdg 11 119/21

Dywany

na okres przedświąteczny polecam po znacznej redukcji cenę 150 x 200 żuż od zł 85. — 175 x 250 żuż od zł 95. — 200 x 300 żuż od zł 155. — Chłodniki z metra od zł 1.25. dywaniki perskie i inne od zł 2.25. gobeliny, epigle, moquety na obicie mebli. Narzutki — tapczany, materiały dekoracyjne stałe na składzie. Magazyn Bławatów Poznań, St. Rynek, 59, tel. 22-55, narożnik Wrocławskiej, W. Groszkiewicz. Przyjmuje asygnaty Sp. „Kredyt”. Pg 3 082

Książki

zamienie na Leice i Kino Pathé Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 316

24. NAUKA

Parisienn

donne leçons conversation aux enfants et adultes. Prix modérés. Offres Kurjer Poznanski zdg 25 448

Kursy książkowości

rolniczej, kupieckiej, korespondencji, rachunków, stenografii polsko-niemieckiej. Kromczyńska, Ogrodowa 16. II. zdg 27 923

Nauczycielka

szuka pokoiku za konwersacje francuskiego, angielskiego, niemieckiego. Oferty Kurjer Poznanski zdg 28 582

Magister

matematyki udzieli lekcji za mieszkanie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 102

Tłumaczenia

angielskie, francuskie, niemieckie, przepisywanie na maszynie lekcje. Sprądowska, Aleje Marcinkowskiego 24 m. 31. ng 4 061

Tańce

nowy kurs trzeciego Kledecka Miłkołajczak. Poczta 29. Pg 2552-53.365

Szkoła Tańców

Szczurkówny Wrocławska 14. zdg 29 107

Malarstwa

któ udzieli panience. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 140

Francuski

konwersacja, przygotowanie matury (dyplom paryski). Plac Nowomiejski 6a, parter. zdg 29 205

Kto

udzieli w krótkim czasie kursu kroju i szycia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 399

Kursy

stenografii, pisania maszyną rozpoczynam 5 marca. Kantaka 1. m. 6. zdg 27 408/9

23. MUZYKA

Udziałem

lekcji fortepianu 7 zł mies. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 195

Lekcji

gry fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka muzyki. — Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, III. p. zdg 29 056

Pianino

wolne do ćwiczeń. Kantaka 5 - m. 8. zdg 29 198

Muzyk

duet śpiewny zaraz 3 Maja 5. — Krakowski. zdg 29 240

Gry

fortepianowej udziela Kamieniczna, Długa 11. zdg 29 234

Gry

fortepianowej udzielim. fortepian do ćwiczeń. Zofia Wesolowska, Kopernika 8. zdg 29 386/7

Jazzband

pierwszorzędny, kompletny warchości 750 złotych sprzedam za 190.— Plac Sapieżyński 7, mieszkanie 17. zdg 29 301

Pianino

do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 29 528

Poszukuję

pokoju balkonowego i z urządzeniem kuchni przy lepszej rodzinie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 090

Próżnego

pokoju 20 zł szukam zaraz Jezyce Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 189

Pokoju

skromnego, niekrepującego poszukuje młoda osoba. Oferty z cena Kurjer Pozn. zdg 27 520

Pokoju

frontowego poszukuje 20 zł. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 482.

Zupełnie

niekrepującego pokoju Zamku - śródmieście, elektryczność, łazienka poszukuje 1 - 15 urzędnik. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 29 261

Próżnego

używaniem kuchni, małżeństwo. Łazarz. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 302

17. LOKALE

Lokal drogowyjn

przy ulicy Długiej nr. 5 jest od 1. 3. 34 r. do wynajęcia. Zgłoszenia Marja Makówka, Poznań, św. Wojciech 28. zdg 28 707

Lokal przemysłowy

w podwórzu do wynajęcia od marca. Zgłoszenia św. Marcin 65. m. 14. telefon 19-49. zdg 28 771

Biura

Wroneńska 17. I piętro, wydzierżawi gospodarz. zdg 29 016

Skład

narożnik Wroneńskiej 17. wydzierżawi gospodarz. zdg 29 017

Lokal (restauracje)

kawiarnię narożnik Wroneńskiej 17. wydzierżawi gospodarz. zdg 29 018

Składow

próżnego, dwupokojowym mieszkaniem. Oferty cenz. Zdzierzaw. Kurjer Poznanski zdg 29 220

Stajnie

garaże, składnice, śródmieście - wolne. Skośna 16. zdg 29 450

18 DZIERŻAWY

Wydzierżawie

2-3 morgi oplozonej roli. — Adres Kurjer Poznanski zdg 29 022

60 mórg buraczanych zabudowania maszynowe inwentarze kompletne, dzierżawa 10 lat, obiecie 1 800. Blicharski - Półwiejska 26. zdg 29 491

Gościniec

30 mórg roli pszennej zabudowania do wydzierżawienia. obiecie 800. — Blicharski - Półwiejska 26. zdg 29 490

Dobra ziemia

ogrodowa, loco Poznań, wóz 15 zł Telefon 61-28. zdg 29 303

Pensjonat

15 pokojowy, 6 mórg ogrodu wydzierżawi. 60 zł miesięcznie. Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdg 29 422

Ogród

z sadem i rola, ca 17 mórg. z domem mieszkalnym i zabudowaniami na przedmieściu Poznania ewtl. dla ogrodnictwa lub innego przedsiębiorstwa do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznanski zdg 29 534

22. ZGUBY

Znalazcę

portfelu z dokumentami na nazwisko Antoni Wiśniewski, Seweryna Mielżyńskiego 22 - 7, leśniczarnia przy Skarbowej 17 311 uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Zgubione dokumenty unieważniam. zdg 29 179

23. ROZMAITE

Pracownia Gorsetów „Wanda”

Jorsety na miarę. Gorsety gotowe. — Pasy do ciąży. — Paseczki sportowe. Biustonosze wszelkiego rodzaju Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr. 27, parter. zdg 29 214

Najtaniej

pranie, prasowanie białizny w Pralni Promień, Wielkie Garbary 42. zdg 29 025

Malarskie

prace wykonuje pierwszorzędnie Górecki, Kanakowa 17. zdg 29 174

Detektywne

biuro Greif od 23 lat wywiady, obserwacje. Cieszkowskiego 8. zdg 27 134

1.— złoty

Listy, wnioski, oferty, monita. Beemes, Marcina 74. zdg 29 124

Znana

wróźbiarka Adarelli przepowiada przyszłość z cyfr i kart. Przyjmuje do 9 wieczór. Podgórnica 13, mieszkanie 10, front. zdg 29 209

Obiady

wyborowe 70, 90, 120. Również w niedziele. Przyjmuje się obiadunki na miasto. Szkoła Zawodowa Gospodarcza, św. Marcin 69 zdg 29 290

Pokój

frontowy, elektryka, osobne wejście. Pomana Szymańskiego 8, parter prawo. zdg 29 494

Pokoik

utrzymaniem tanio. Różana 4/6. zdg 29 493

Frontowy

Grobla 30, m. 14a. zdg 29 318

Pokój

Dąbrowskiego 36 - 15. zdg 29 427

Pokój

Prusa 19, m. 8. zdg 29 426

Pokój

3 Maja 3 - 17, dom ogrodowy. zdg 29 425

Kossaka

21 - 3, narożnik Wyspiańskiego czysty, sympatyczny, kulturalnym. zdg 29 421

Pokój

elegancki, centralne, elektryczność z utrzymaniem lub bez. Słowackiego 31/33, m. 8. zdg 29 526

Półwiejska

2-6, pianino (dni). zdg 29 522

Mały

czysty, utrzymaniem, niemieckiej rodzinie, również obiady prywatne. Wąły Król. Jadwigi 3a, m. 15. zdg 29 521

Eleganckie

Cieszkowskiego 8, m. 9. zdg 29 517

Kraszewskiego

11-17 jednoosobowy. zdg 29 513

Balkonowy

małżeństwu. Łakowa 9, m. 7. zdg 29 507

Elegancki

czysty, stanowisku. Półwiejska 2 m. 5. zdg 29 505

Kulturalny

Aleje Marcinkowskiego 1-7 zdg 29 503

Pokój

Grobla 10, m. 8. zdg 29 500

Klatki

2 jednoosobowy i dwa Wroneńska 13, restauracja. zdg 29 499

Czysty

Poplińskich 9, parter prawo. zdg 29 481

Pokój

panu. Reja 2 mieszkanie 14. zdg 29 479

Spokojna

21 - 6 frontowy 30. zdg 29 475

Wspólny

pokój. Wielkie Garbary 50 m. 10. zdg 29 473

Niekrepujący

z klatki. Woźna 18 - 4. zdg 29 470

Pokój

próżny, drugi mebli umebl. fortepian, kuchnia, łazienka wydzierżawie. Różana 22 m. 8. zdg 29 471

Klatki

niekrepujący frontowy elektryczność panu. Różana 11 - 29. zdg 29 469

Frontowy

zaraz. Poplińskich 2 parter prawo. zdg 29 468

Pokój

ładny. Działyńskich 6 m. 6. zdg 29 466

Półwiejska

Młoda
posługaczka predka dobre świadectwa szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 190

Emerytowany urzędnik skarbowy
poszukuje posady inkasenta, magazyniera lub jakiegokolwiek zajęcia za kaucją 2500 zł. Zgłoszenia do A. Mikołajczyk, Września, Szosa Poznańska. zdg 29 059

Syn
uczniwych rodziców poszukuje miejsca jako uczeń w branży kolonialnej lub drogerijnej. — Ukończona szkoła wydziałowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 336

Uczciwa
czysta i skromna dziewczyna poszukuje posady do restauracji. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 165

Poszukuje
dwu- ewentualnie jednopokojowego kuchnia, lokator stały, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 167

Posługaczka
skromna, uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 170

Młoda
panienka poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 270

Posługaczka
młoda, czysta, dobrze polecona poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 237

Ogrodnik
kawaler, lat 30 poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 29 104

Szofer
ślusarz, kawaler poszukuje posady z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 419

Posługi
z gotowaniem lub bez poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 29 418

Marszantka
poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 391

Dziewczyna
z prowincji lubiąca dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 246

Krawcowa
szyje dobrze i tania szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 242

TEATRY
Poznań, środa, 28. 2.
TEATR POLSKI: Dziś — „Czwarty do bridge'a” premjera.
Czwartek, 1. 3. „Czwarty do bridge'a”.
TEATR WIELKI: Dziś — „Książę Igor”.
Czwartek, 1. 3. premjera operetki „Wesoła wojna”.
Piątek, 2. 3. „Wesoła wojna”.
Sobota, 3. 3. „Aida” — gościnnie wystąpią Platówna i Maj.

TEATR NOWY: Dziś — „Pieniądz nie jest wszystkim”.
Czwartek, 1. 3. Przedstawienie zawieszono z powodu próby generalnej z sztuki „Zmartwychwstanie” z Haliną Cieszkowską.
Piątek, 2. 3. „Zmartwychwstanie”, premjera, występ Haliny Cieszkowskiej.

KINA
Poznań, środa, 28. 2.
APOLLO: „Jaką mnie przagniesz”.
COLOSSEUM: „Rycerze Mroku”.
CORSO: „Samotny Orzeł”.
METROPOLIS: „Serce olbrzyma”.
MOJE: „Szalona eskapada pięknej pani”.
ORZEŁ: „Kwiat Stepu” i „Pocątunek skazańca”.
OSWIATOWE: — „Wiara, Nadzieja i Miłość”.
RENAISSANCE: „Eskadra Straceńców”.
SFINKS: „Dziewczątko”.
TECZA-Lazarz: „10 kochanek”.
SŁOŃCE: Burza o brzasku.
TECZA- Wilda: „Rajski Ptak”.
WILSONA: „Raj Podłotków”.

Przedpłata na miesiąc marzec 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

OBUWIE Piękne NOWOŚCI WIOSENNE
według ostatnich zagranicznych żurnali NADESZŁY!

F. KASPRZAK, STARY 55 RYNEK

Przyjmuję asygnaty „KREDYT”.

Pr 3 264/5-9.38/9

Sierota
uczciwa, poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 228

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady 1. 3. gotowanie 1—2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 286

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 115

Młodszy
elektro - instalator poszukuje posady, może złożyć wymaganą kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 118

Gospośnia
obeznana dokładnie w swym zawodzie, roczna nauka gotowania i praktyka poszukuje posady jako samodzielna do starszego państwa posiadającego bardzo dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 129

Ekspedjentka
piekarsko - cukiernicza lub do kolonjalki szuka posady z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 141

Oddam
w naukę krawieczyzny córke od 1 lub 15. 3. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 145

Panienska
poszukuje posady jako uczennica do składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 148

Dziewczyna
wiejska, skromna, uczciwa z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 207

Dziewczyna
młoda poszukuje posługi w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 254

Służąca
poszukuje posady zaraz do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 172

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 113

Służąca
uczciwa, pracowita, szuka posady z gotowaniem. Grunwaldzka 59, m. 2. zdg 29 361

Mamka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 352

Służąca
chętna do pracy, samodzielnym gotowaniem, praniem, prasowaniem sztywnej bielizny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 349

Pracznica
czysto pierze, 3.—, Wielkie Garbary 9, m. 20. zdg 29 343

Dziewczyna
czysta, uczciwa, zwinna, młoda, szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29331.

Dziewczyna
młodsza, z prowincji poszukuje miejsca do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 329

Bona - Niemka
z długoletnią praktyką, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady w lepszym polskim domu w mieście od 15. 3. lub później. Zgłoszenia proszę kierować Kurjer Poznański zdg 29 377

Akuratna
pracznica pierze w domu i poza domem. Wielkie Garbary 20, m. 11 zdg 29 449

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady jako posługaczka lub pracznica. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 444

Panienska
dobrem poleceniem szuka posady do składu lub dzieci zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 486.

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 483.

Dziewczyna
poszukuje jakiegokolwiek pracy względnie posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 498

Marszantka
kilka lat praktyki, siła pierwsz. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 465.

Krawcowa
szuka pracy poza domem lub na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 304

Była
uczennica gimnazjum Dąbrówki szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 307

Pokojowa
z dobrem poleceniem szuka posady od 15. 3. lub 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 313

Kuśnierka
na kurtki szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 314

Dziewczyna
ze wsi, lat 18, do wszystkiego lub do dziecka, początkująca. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 319

Sierota
szuka posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 504

W. Nowakowski i Synowie
Największa wytwórnia mebli w Polsce

MEBLE
Urok samotności

Często urządzamy niedrogie a gustowne kawalerskie mieszkania. Sypialnia o spokojnych kolorach, piękna biblioteka, pełna wernych towarzyszy człowieka — pojedyncze sztuki mile dla oka i wygodny własny lub przyjaciół czynią niejednemu stan kawalerski

ponętniejszy nad gwar towarzyski

Górna Wilda 134 Dogodny dojazd linją 4 i 8

Starsza
niania szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 892

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 955

Panienska
uczciwa poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 824

Ogrodnik
(samotny) lat 31, kilkoletnia praktyka, dzielny fachowiec. Specjalność w hodowli wczesnego warzywa i kwaciarstwa oraz bartnictwie i w obsłudze pałacowej, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady na majątku od 15. 3. lub 1. 4. 34. Łaskawe oferty pod zdg 28 814 do Kurjera Poznańskiego.

Ślusarz
specjalista z kilkoletnią praktyką zagranicą poszukuje posady. — Wskaże Kurjer Pozn. zdg 28 805

Szofer zaufany
długoletnia praktyka poszukuje posady. Samochód do dyspozycji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 011

Młoda
inteligentna, uczciwa poszukuje pracy do wszystkiego (ukończyła Szkołę Gospodarczą). Dominikańska 1, m. 2. zdg 28 954

Skromna
uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego z całokwiotnym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 841

Dziewczyna
uczciwa poszukuje pracy do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 835

Panienska
umiejąca po niemiecku, szyc, haftować, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 712

Gospodyni - kucharka
z długoletnią praktyką, znająca wykwinne gotowanie, pieczywo, marynaty oraz chów drobinu — pragnie dostać posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 558

2° WOJNE MIEJSCA

Praktykant
gospodarczy, syn rolnika, uczciwy, pracowity potrzebny od 1 kwietnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 952

Potrzebny
zaraz starszy ogrodnik kawaler, pewny w swym zawodzie. Zgłoszenia których się nie zwraca przysyłając Majętność Kijewo, kolej i poczta Środa. zdg 28 817

Gospośnia
uczciwa i prządna dobrze polecona, znająca wykwinna kucharzka, potrzebna w Poznaniu. Zgłoszenia pisemne z podaniem dotychczasowego zajęcia skierować do Biura Ogłoszeń „Par” Poznań, Aljeje Marcinkowskiego 11 pod nr. 8.96. Pr 3 035-8.96

Kucharke
znająca wszelką prace domowa potrzebuje od 1. 3. Zgłoszenia z podaniem wieku, poprzednich miejsc pracy skierować Kurjer Poznański zdg 29 034

Dziewczyna

do wszystkich prac domowych z gotowaniem może się zgłosić od zaraz. Ludwiczak Górna Wilda 115 (piekarnia) zdg 29 156

Bajcer
specjalista na imitacji orzechowej i inne, dzielny w swym zawodzie obeznany z polerowaniem krzesel potrzebny od zaraz do fabryki krzesel Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 041

Posługaczka
potrzebna. Niegołęwskich 2, m. 5 zdg 29 210

Pielęgniarka
potrzebna, znająca masaż na 20 godzin po 1 godzinie dziennie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 252

Krawcowa
również do ekspedycji na stałe, kaucja 500—1000 wymagana. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 233

Kelner
do dobrze zaprowadzonej restauracji, winiarni gotówka 300. — Zgłoszenia „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdg 29 272

Fotograf
zdolny zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 268

Przychodnia
Górna Wilda 31 — 8. zdg 29 267

Dziewczyna
potrzebna. Kilińskiego 12, m. 8. zdg 29 292

Posługa
za pokoi. Kwiatowa 7 — 10. zdg 29 413

Służąca
bez spania od zaraz. Czartorja 11 zdg 29 414

Sługa
dobre polecenia, gotowaniem, praniem — kochająca dzieci do wszystkich prac zaraz. Szwałski, Środa. ng 5328

Kelner
kaucja potrzebny. Szamarzewskiego 60, m. 58. zdg 29 402

Poszukuję
bufetowej. Ul. 3 Maja 5. Restauracja. zdg 29 398

Obciągaczka
wprawna. Długa 3, mieszkanie 9. dg 1.071

Czeladnik piekarski
otrzyma posade za wypożyczenie 600 zł, dobre zabezpieczenie i procent. Oferty Kurjer Poznański rg 1 726

Marszantka
pierwszorzedna, samodzielna, potrzebna. „Janina”. Marcinkowskiego 19. zdg 29 889

Posługaczka
potrzebna. Wielka 15, m. 5. zdg 29 193

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych, zdrowa, dobrze polecona potrzebna zaraz do małej rodziny katolickiej. — Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 29 055

Dziewczynę
uczciwa, dobrami świadectwami, gotowaniem przyjme od 15. 3. — „Motor”, Dąbrowskiego 7. zdg 29 062

Młodsza
dziewczyna do wszystkiego, praniem tylko polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 063

Posługaczka
z praniem i prasowaniem potrzebna od 1. 3. 34. Zgłoszenia Miła 15. zdg 29 134

Dziewczyna
młodsza potrzebna. Wierzbicice 41a, mieszkanie 4. zdg 29 139

Ekspedjentka
rzeźnicza od 1. 3. Zgłoszenia 19—20. Marszałka Focha 144. zdg 29 150

Dziewczyna
młodsza Grobla 27a, m. 3. zdg 29 161

Dziewczyna
do wszystkiego. Śniadeckich 23, m. 3. zdg 29 217

Odstąpię
dobre platną posade magazyniera, inkasenta z gotówką 1000 do 1500 zł za dobrem zagwarantowaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 251

Potrzebne
panienki do obsługi gości. Św. Wojciech 27. Śniadalinia. zdg 29 346

Pomocnik
fryzjerski od zaraz potrzebny. Zygmunt Ostrowski. Swarzędz. Rynek 30 zdg 29 339

Pomocnik
obuwniczy potrzebny. Pamiątkowa 15, Naróżnik Górnej Wildy. zdg 29 412

Potrzebna
uczennica i ekspedjentka. Woźna 17, rzeźnictwo. zdg 29 359

4
inteligentnych panów przyjmie poważna instytucja do pracy zewnętrznej w dziale ratalnym — Zgłoszenia osobiste, godzina 3—6 i 10—11. Nowy Rynek 5, II piętro, lewo. zdg 29 330

Korepetytor
(ka) potrzebny zaraz na wieś do dwóch uczennicy wyższych klas gimn. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 371

Kobieta
do prac ogrodniczych obeznana warzywnictwie potrzebna. Lazarz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 457

Pokojowa
na wieś. Zgłoszenia 8—9 wiecz. 10—12 przed poł. Plac Nowomiejski 5, m. 5. zdg 29 455

Służąca
Cukiernia „Słowiańska”. Marsz. Focha 70. zdg 29 405

Służąca
do wszystkiego. Pocztowa 31a m. 12. zdg 29 476

Posługaczka
potrzebna, skład obuwia. Dąbrowskiego 41a. zdg 29 282

Fryzjerka
potrzebna. Św. Marcina 24. zdg 29 293

Młodsza
biegła, ekspedientka, ekspedient z branży kolonialnej, delikatosew, dobrze polecona z odpisami świadectw od zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 317

Kilka
inteligentnych pań może się zgłosić. posada stała. Zgłoszenia czwartek od 10—13. 5—5 Plac Wolności 14a, m. 7. Pr 3268-53.476

Posługaczka
od zaraz. Drożdżewska Nowomiejski 9. zdg 29 320

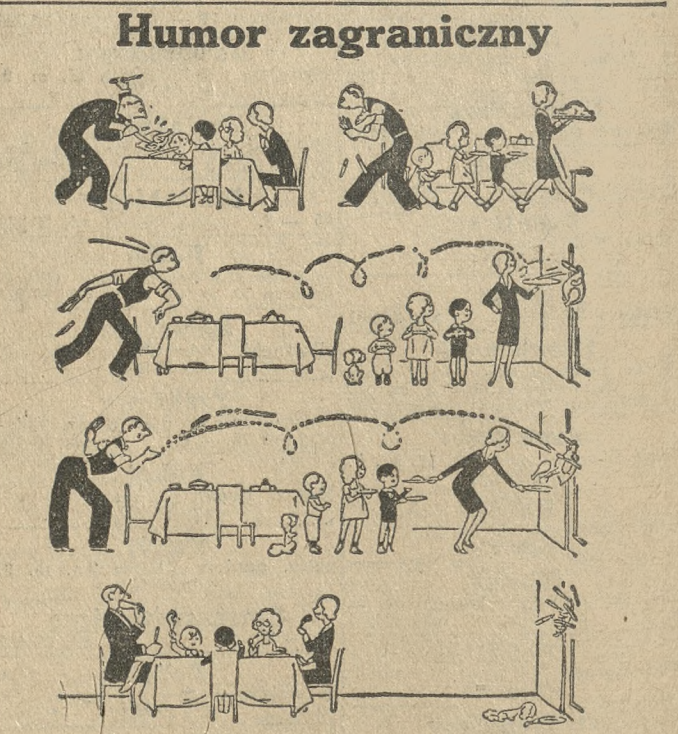
Posługaczka
potrzebna. Przemysłowa 34, m. 6. zdg 29 516

Czapnik
pierwszorzedna, odpowiedzialna siła od czapek wojskowych. Spiesznie Kurjer Poznański zdg 29 506

Służąca
zaraz. Półwiejska 7, m. 9. zdg 29 502

28. ROZRYWKA

„Przygoda”
miłośna w kinie „Moje” z Mary Glory i Alb. Pręjanem. Szalona eskapada pięknej pani. portj. 1003

Gdy u artysty kabaretowego podano na obiad kure pieczoną... (Life — N. Jork). S. F.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami poczyniami 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniami miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „dobre” do godz. 11, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówek): słowo nagłówekowe (tuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstaje wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.